

दुई शब्द

सहभागितात्मक विकास योजना तर्जुमा प्रकृयाको अवधारणा अनुरूप कैलारी गाउँपालिकाको छैठौँ सभा अधिवेशनबाट कैलारी गाउँपालिकाको विकास योजना तर्जुमा गरी प्रकाशन भएकोमा म हर्षित भएको छु । सीमित स्रोत र साधनहरूको उपलब्धताले गाउँपालिकाका सबै आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्ने कार्य जटिल भए पनि, विद्यमान विषम परिस्थितिमा पनि जनचाहना अनुसारको बहुदो आवश्यकतालाई समेट्ने प्रयास गर्दै सामाजिक न्यायको सिद्धान्तका आधारमा आर्थिक वर्ष ०७७/७८ लागि यो कैलारी गाउँपालिकाको वार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिगर्दन (परिमार्जित), २०७४, कैलारी गाउँपालिकाले तयार गरेको ऐन, नियम, नियमावली तथा कार्यविधिमा निर्दिष्ट भएका प्रावधान अनुरूप स्थानीय समुदायबाटै वस्ती स्तरमै योजना छनौट, वडा गत तहमा योजनाहरूको प्राथमिकरण लगायतका विभिन्न चरणहरू पारगर्दै कैलारी गाउँपालिकाको छैठौँ गाउँसभा अधिवेशनबाट पारित गरी यो गाउँ विकास योजना तयार गरिएको छ ।

कैलारी गाउँपालिकाको प्रमुख सवालका रूपमा रहेका जनसंख्या वृद्धि, शिक्षा विकास, स्वास्थ्य विकास, नदी जन्य प्रकोप, वन विनास/वनअतिक्रमण, विद्युत, संचार तथा खानेपानीको विकास सम्बन्धी कार्यक्रमका साथसाथै मुक्त कमैया/कम्लहरी, दलित, पिछडिएका जातजाती, महिला, बालबालिका, अपांडिता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरीक, एकल महिला, यौनिक अलपसंख्यक, आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछडिएकाहरूलाई विकासमा विशेष केन्द्रित गरी यो गाउँ विकास योजना तयार गरिएको छ । यो योजनाले कोभिड १९ का कारणले वैदेशीक रोजगारीबाट फर्किएका कैलारी बाँसीहरूको दिगो रोजगारीको व्यवस्थापन गर्ने तथा जनसंख्याको करीव आधा भन्दा बढी भाग ओगटेको महिला तथा बालबालिकाको विकासका लागि विशेष नीतिहरूको तर्जुमा गरी कार्यक्रम समावेश गर्ने प्रयास भएको छ । **“स्वास्थ्य र शिक्षा” मानव भविष्यको मूलआधार ।।। “ दिगो विकास र रोजगार” हाम्रो अहिलेको कार्यभार ।।।** भन्ने मुल नारालाई आत्मसाथ गर्दै गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा दिर्घकालिन, मध्य कालिन तथा अल्पकालिन रूपमा प्रभाव गर्ने खालका योजनाहरूको तर्जुमा गर्दै सामाजिक न्याय तथा समावेशीकरणका सम्पूर्ण क्षेत्र समेट्ने प्रयास गर्नुका साथै कृषिमा यान्त्रीकरण, आधुनिकरण तथा रोजगार अभिवृद्धिका कार्यक्रमलाई प्रभावकारिताका साथ लागु गर्दै दिगो विकासका अवधारणालाई संस्थागत गर्ने गरि योजना तर्जुमा गरिएकोछ तथापि केही केही कमजोरी रहन गएको भए विकास कार्यसँग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले सम्बद्ध सबैमा सकारात्मक सुभावाको अपेक्षा राखेको छु ।

अन्तमा, यो कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउनु हुने संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, माननीय सांसदज्यूहरू, राजनैतिक पार्टीका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, कैलारी गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू, गाउँकार्यपालिका कार्यलयका कर्मचारी मित्रहरू, लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । यसरी गाउँ विकास योजना तयार गरी यहाँहरू समक्ष पेश गर्न पाउँदा हर्ष तथा गौरव व्यक्त गर्दै कैलारी विकास योजनाको कार्यान्वयनमा समेत यहाँहरूबाट रचनात्मक सहयोग, सदभाव र पृष्ठपोषणको आपेक्षा गर्दै, आगामी वर्षहरूमा यहाँहरूबाट अझै सहयोग तथा सहकार्यकमा वृद्धि हुनेछ भन्ने समेत मैले विश्वास र आशा लिएको छु ।

४, श्रावण, २०७७

लाजुराम चौधरी
अध्यक्ष, कैलारी गाउँपालिका
कैलाली

प्राक्कथन

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित), २०७४, कैलारी गाउँपालिकाले तयार गरेको ऐन, नियम, नियमावली तथा कार्यविधिमा निर्दिष्ट भएका प्रावधान अनुरूप स्थानीय समुदायबाटै वस्ती स्तरमै योजना छनौट, वडा गत तहमा योजनाहरूको प्राथमिकरण लगायतका विभिन्न चरणहरू पारगर्दै कैलारी गाउँपालिकाको छैठौं गाउँसभा अधिवेशनबाट पारित गरी यो गाउँ विकास योजना तयार गरिएको छ ।

कैलारी गाउँपालिकाको आफ्नै पहिचान तथा विशिष्टताले भरिएको इतिहास छ । कैलारी गाउँपालिकामा बसन्ता अन्तराष्ट्रिय जैविक मार्ग, सीमसार क्षेत्र, वन क्षेत्र तथा प्रसस्त मात्रमा तालतलैयाहरू रहनुका साथै प्राकृतिक रूपमा समेत सम्पन्न रहेको छ । यस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भू-भाग खेती योग्य हुनाले यहाँ धान, गहुँ, आलु, तरकारी, बगरखेती एवं दलहन तथा तेलहनको प्रसस्त सम्भावना रहेकोछ । प्राकृतिक सौन्दर्यले भरिपूर्ण यस गाउँपालिकामा पर्यटन विकासका समेत त्यतिकै सम्भावना रहेको छ । यस गाउँपालिकामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अर्न्तगत गहुँ सुपरजोन, धान तथा माछा पकेट र ब्लक रहेका तापनि गाउँपालिकाको वास्तविक वस्तु स्थिति तर्फ दृष्टि दिँदा वन विनाश, नदी कटान, वातावरणीय समस्या, मानव संशाधन विकासका समस्या, कृषिमा आधुनिकीकरणका समस्या, भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी समस्याहरूका साथै विपन्न तथा सिमान्तकृत समुदायको उत्थान तथा सशक्तिकरण यस गाउँपालिकाका प्रमुख चुनौतीका रूपमा देखिएका छन ।

कैलारी गाउँपालिकाको वार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्दा उल्लेखित सम्पदा तथा सफल पक्षहरूको उचित व्यवस्थापन तथा परिचालनका साथै गाउँपालिकाका चुनौती तथा सवालहरूको सम्बोधन गर्दै आम कैलारी बाँसीहरूको चाहना आवश्यकताहरूलाई क्रमागत रूपमा सम्बोधन गर्दै सम्बृद्ध कैलारीको अवधारणालाई संस्थागत गर्दै लैजाने यस गाउँपालिका पदाधिकारीहरूको प्रतिबद्धतालाई साकार बनाउनका लागि कैलारी गाउँ विकास योजना, कैलारी गाउँपालिकाको छैठौं सभा अधिवेशनबाट पारित सम्पूर्ण, नीति, बजेट, कार्यक्रम तथा निर्णयहरूको आधारमा तयार पारिएको हो ।

कैलारी गाउँ विकास योजना निर्माणका क्रममा विशेष सुभावसहित मागदर्शन गरी सहयोग पुऱ्याउनुहुने गाउँपालिका अध्यक्षज्यू, उपाध्यक्षज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, गाउँकार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, सम्पूर्ण राजनैतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरू, प्रति हृदयदेखि नै आभार व्यक्त गर्दछौं साथै गाउँकार्यपालिका सम्पूर्ण कर्मचारीवर्ग, विषयगत शाखाका सम्पूर्ण कर्मचारी मित्र, वडा सचिव लगायत वडाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छौं । यसै गरी यस गाउँपालिका क्रियाशिल सरकारी तथा गैरसरकारी निकायका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरूबाट प्राप्त सहयोगको लागि धन्यवाद प्रकट गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि यस्तै किसिमको सहयोग र समन्वयको अपेक्षा गर्दछौं ।

अन्तमा, विकेन्द्रीकरणको सिद्धान्त एवं स्थानीय सरकार संचालन ऐनको अवधारणा अनुरूप गाउँ विकास योजनालाई व्यवस्थित र सिलसिलेवार बनाउने प्रयास गरेका छौं । हाम्रो प्रयासमा केही कमी-कमजोरीहरू हुन सक्लान, त्यस्ता कमी कमजोरीहरूलाई आगामी दिनहरूमा क्रमशः सुधार्दै लैजाने प्रतिबद्धता जाहेर गर्दै सम्बन्धित सबै पक्षहरूबाट आवश्यक सुभाव एवं सहयोगको अपेक्षा राख्दछौं । धन्यवाद,

खगेन्द्र राज जोशी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
तथा
कैलारी गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, परिवार

कैलारी गाउँपालिकाको समान्य चिनारी

भौतिक अवस्थिति :

जिल्ला सदरमुकाम धनगढी देखी २७ किलोमिटर पुर्वमा अवस्थित रहेको कैलारी गाउँपालिकाको कार्यालय हसुलिया, कैलालीमा पर्दछ । कैलारी गाउँपालिका २८.७० उत्तरी अक्षांस तथा २८.७६ पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित रहेको छ । समुद्र सतह देखी १३५ मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकामा उष्ण उपोषण, समशीतोषण हावापानी भएको पाइन्छ । यस गाउँपालिकाको उत्तरमा गौरीगंगा नगरपालिका, दक्षिणमा भारतको उत्तरप्रदेश रहेकोछ भने पश्चिममा धनगढी उ.मा.न.पा. तथा पुर्वमा घोडाघोडी र भजनी नगरपालिका पर्दछन । कैलारी गाउँपालिकाको शतप्रतिशत जमिन समथर छ । गाउँपालिकामा मोहना, लिक्मा कटैनी, घुराहा तथा घुरही नदी रहेका छन । गाउँपालिको कूल क्षेत्रफल मध्येकरिब ३०७४.१ हेक्टर भू-भाग वनक्षेत्रले ओगटेको पाइन्छ ।

राजनीतिक अवस्थिति :

राजनीतिक अवस्थितिका हिसाबले यो गाउँपालिका सुदूर पश्चिम प्रदेश अन्तरगत कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं ३ र ४ मा पर्दछ । यो जिल्लाकै सबैभन्दा बढी जनसंख्या भएको गाउँपालिकाको रुपमा चिनिन्छ ।

भू-उपयोग :

कृषि मुख्य पेशा रहेको यस गाउँपालिकामा समथर, उब्जाउयुक्त, दोमट र बलौटे माटो गाउँपालिकाको अधिकांस भागमा पाइन्छ । गाउँपालिकाको करीब १५ किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको मोहना नदी, करिब १० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको घुराहा नदी यसैगरी करिब २० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको लिक्मा कटैनी नदीले यस गाउँपालिकाको अधिकांस समथर भूमिलाई कटान गर्दै गईरहेको छ भने यहाँका कृषकहरुले वर्षेनी विभिन्न खालका कृषी उपजहरु हसुलिया, ध.उ.मा.न.पा, भारतको उत्तर प्रदेशमा रहेको चन्दनचौकी यसैगरी मसुरिया, गदरिया बजारमा आफ्ना कृषि उपजहरु बेचबिखन गरी कृषी पेशाबाट लाभ लिने गरेको पाइन्छ । धान, गहु, मकै, तरकारी तथा नगदेवाली, दलहन, तेलहन र माछाको लागि यो गाउँपालिकाको उर्वर रहेको छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रको भूउपयोग सम्बन्धी विवरण देहय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)
१.	कृषि क्षेत्र	४५.३७
२.	वन तथा चरण क्षेत्र	३८.८०
३.	आवास क्षेत्र	३४.१७
४.	नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र	४२.७८
५.	ताल तलैया	२९.९८
६.	सिमसार क्षेत्र	०
७.	औद्योगिक क्षेत्र	४.५७
८.	सडकले ओगटेको क्षेत्र	३२.४०
९.	अन्य	५.२
	जम्मा	२३३.२७

स्रोत: कैलारी वस्तुस्थिती विवरण

२.५ भू-धरातल तथा भिरालोपना :

गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भू-धरातल समथर रहेको पाइन्छ । समुन्द्र सतहबाट न्युनतम १३५ मि देखि अधिकतम १७० मिटर उचाई सम्म भू-धरातल रहेको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २३३.२७ वर्ग किलोमिटर छ ।

२.६ नदीनाला तथा तालतलैया :

कैलारी गाउँपालिकाको प्रमुख नदिका रुपमा करिब १५ किलोमिटर लम्बाइ ओगटेको मोहना नदी, १० कि.मि. ओगटेको घुराहा, गुरही नदी र २० किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको लिक्मा कटैनी लगायत सुर्मी नाला, मुर्कुला नदी पर्दछन् भने ताल तलैयाका रुपमा भने लट्ठहुवा ताल, जम्नेहा ताल, भुस्कैया ताल, लौकही, कमलपोखरी, डुब्री ताल, प्रतापुर ताल, कोइलही ताल, कोइलहवा ताल, जोगिनिया ताल, कठरिनठुनीया ताल, पुरैना ताल, नरदहुवा ताल सुखलिया ताल, चमरैया ताल, अम्लहवा ताल, नैनी ताल, ठेङ्ग्रहवा ताल, जोगिनिया ताल, भट्टी ताल, हरहवा ताल, सुनहरा ताल, गुलरहवा ताल, सडकपुर ताल, रखौनी ताल, अमहुवा ताल, सानो भगहर ताल, गोठुवा ताल, बसन्ता ताल, छटकपुर ताल आदी प्रमुख तालका रुपमा रहेको छन ।

पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरु :

कैलारी गाउँपालिकाका पर्यटकिय तथा धार्मिक स्थलको प्रचार प्रसार नभएपनि याहाँका विभिन्न नदी तथा ताल तलैयाले यो गाउँपालिका निकै मनमोहक रहेको छ । सरकारी वनको रुपमा यो गाउँपालिकामा वरका वनवा (बसन्ता अन्तराष्ट्रि जैविकमार्ग) रहेकोछ । यो वन कैलालीकै सबैभन्दा ठुलो वन वसन्ता वन क्षेत्र भित्र पर्दछ । त्यसैगरी यो गाउँपालिकामा विभिन्न सामुदायिक वन, मठ मन्दिर,

धार्मिक स्थलहरू रहेका छन् । कोईलही ताल, लडुवा ताल, जम्न्याहा ताल, भुस्कैया ताल, कमलपोखरी, लौकहिया ताल, घुराहा नदी, मोहना नदि, गुर्गी (कटैनी) नदीले थोरै मात्रामा आन्तरिक पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्ने काम गरेको पाईएकोछ । कालीमाई मन्दिर, माता मन्दिर, वनदेवी मन्दिर, वनस्पति मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, जयदुर्गा मन्दिर, शिव मन्दिर, अपरम्पार मन्दिर, कोइलही मन्दिर, करमदेव मन्दिर, लक्कड बाबा मन्दिर, कालिकादेवी मन्दिर, देवथान, राम मन्दिर, भुईयाँभवानी मन्दिर, सरस्वती मन्दिर जस्ता विविध मन्दिरहरू लगायत बौद्ध गुम्बा, चर्च राधास्वामी व्यास लगायत धार्मिक स्थलहरू यस गाउँपालिकामा रहेका छन् ।

कैलारी गाउँपालिका भित्र स-साना पार्क तथा वनभोज तथा मनोरञ्जन स्थलका रूपमा प्रत्येक वडाहरूमा रहेका छन् । यसैगरी, प्रत्येक वर्ष माघ महिनामा माघीको अवसरमा यस कैलारी गाउँपालिका को वनदेवी मन्दिर, अपरम्पार मन्दिरमा मेला लाग्ने गर्दछ । विवाहको लगन र विवाह गर्ने स्थलको रूपमा प्रचलित धार्मिक विश्वास रहेको यस मेलामा वनदेवीमाताको पूजा गर्ने प्रचलन पनि रहेको छ । ब्राह्मण, क्षेत्री, थारु, मधेसी, दलित, मगर, गुरुङ, र राजवंशी जातीको बसोबास भएको यस कैलारी गाउँपालिकामा मुख्यतया दशैतिहार, माघी, गुरही, कृष्णजन्माष्टमी, अतवारी, तीज, होली, वुद्धजयन्ती, ल्होसार आदी चाडपर्वहरू मनाइने गरिन्छन् ।

उपलब्ध सेवा तथा सुविधा :

कैलारी गाउँपालिकामा गाउँपालिकाको कार्यालय तथा समायोजन भएका विषयगत शाखा, इलाका प्रहरी कार्यालय, हुलाक कार्यालय, सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय छन् । यसका साथै यहा विभिन्न सहकारी संस्थाहरू, सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरू पनि कार्यरत रहेका पाईन्छन् । गाउँपालिकामा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरू पनि सञ्चालनमा रहेको पाईन्छ । स्थानीय यातायातमा सहजताका लागि काठे र पक्की पुलहरू निर्माण गरिएका छन् यस गाउँपालिकामा सडक सञ्जालका रूपमा कच्ची र ग्रावेल सडकहरू निर्माण भएका छन् जसले यस कैलारी गाउँपालिका लाई पूर्व पश्चिम हुलाक राजमार्ग, फुलवारी, धनगढी, टिकापुर लगायतका विभिन्न ठाउँहरूसंग जोड्ने काम गरेका छन् । गाउँपालिकाको सबै वडा तथा वस्तीमा विद्युत सेवा भने पुग्न सकेको छैन । नेपाल टेलीकमको जिएसएम र सिडिएमए र एनसेलको मोबाइल सेवा उपलब्ध छ।

गाउँपालिकाको विकासका संभावनाहरू :

समथर र उर्वर तराइको भूमि, सडक र संचारको पहुँचका कारण यस गाउँपालिका क्षेत्रको चौतर्फी विकासका संभावनाहरू रहेका छन् । विषय क्षेत्र अनुसार सम्भावनाहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	संभावना
१	कृषि	उर्वरभूमि, विस्तारीत सिंचाइ सुविधा, सिंचाइको स्रोतको रूपमा भूमिगत जल तथा नदि रहनु, समथर भूभाग, कृषिमा व्यवसायिकरण, कृषि उपज बजारीकरणका लागि सडक र संचार सुविधाका कारण सहज पहुँच, सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रबाट सहयोग तथा प्रवर्द्धन, कृषिमा आधुनिकिकरण, औषधी, विउ विजन, मल तथा परामर्शको सुविधा
२	पर्यटन	थारु कला र संस्कृति, बसन्ता जैविक मार्ग, सामुदायिक वन क्षेत्र, मन्दिर तथा पिकनिक स्पटहरू, ताल (लडुवा, काईलही, जम्न्याहा, भुस्कैया, कमलपोखरी, लौकहिया ताल), नदी (घुराहा नदि, मोहना नदी)
३	उद्योग	कृषिमा आधारित उद्योगका लागि कच्चा पदार्थको उपलब्धता, इटा भट्टाको संचालन, मिलहरूको स्थापना, प्रवर्द्धन तथा सहूलियतको नीतिगत व्यवस्था, घरेलु उद्योग

जनसंख्याको अवस्था :

वस्ती सम्बन्धी विवरण :

कैलारी गाउँपालिका कूल १०९ टोल/वस्तीहरू रहेका छन् । जसमध्ये सबैभन्दा बढी टोलहरू वडा नं ४ मा २१ रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं २ मा छन् । यसको वडागत विवरण तपशिल बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं	वडा अनुसार वस्तीको नाम	वस्ती संख्या
१	दक्षिण टोल, नेताटोल, दिलखुसटोल, वासकोटीटोल, खैरीटोल, मभर्रा क, मभर्रा ख, मभर्रा ग, मभर्रा घ, मनाउ, शिवनगर, शिवनगर कटान, डम्भारा, हरिनगर, हसुलीया सेमरी, हसुलीया, हसुलीया वजार	१८
२	कुक्रभुक्का, उत्तर मभर्रा, बसौटी, डोडपुर, उजेलीसेमर, लक्कड, रामपुर, कैलारी	८
३	वईका मुडा, सुर्मिनाला, दक्षिण भडरी, निमुवावोभि, मोहनपुर, लालपुर, खोनपुर, शिवरत्नपुर, भडरी, टि.सि एन टोल, ओमनगर	११
४	नवलपुर, भित्तिया, सुन्दरपुर, धुमतिताल, शान्तीटोल चौफेरीटोल, मोहन्यालटोल, दंगवाटोल, ईन्द्रटोल, मुडाटोल, कान्छाटोल, पूर्वखेतटोल, पश्चिमखेतटोल, अशिनाटोल, मनेरहटोल, आर्दशटोल, अमरटोल, वजिरहयाटोल, प्रगतिटोल, चौधरी खल्लाटोल, सम्भनाटोल	२१
५	बडकी पलिया, बैसपुर, बंगालीपुर, बिसनपुर, छोटकी पलिया, गोवरैला, जबदहवा, मनिकापुर, पवेरा, फलकापुर, सडकपुर	१२

६	खरवाखेरा, धर्मापुर, भगतपुर, खरेटी, मसुरिया, नम्मीफाँटा, बनकट्टा, सेमराना, चुकाहापुर, बेनौली	९
७	बरकाबसन्ता, छुटकीबसन्ता, भुँईयाफाँटा, रामपुर, मोहनपुर, टिघरी, रतनपुर, विपतपुर, हौसलपुर, नारायणपुर	१०
८	दक्षिण डेढी, लोहरपुर, प्रतापुर, पुर्व टेढी, डम्मारी, दुधिया, पृथ्वीपुर, लौसा, भंगाहा, खैरी टोल, सुर्मी टोल,	११
९	पुर्सेनीपुर, डमारीटोल, उत्तरटोल, देबिगंज, गदरिया, जमनीपुर, कोइलही, सितलपुर, बनकन्डी	९
	जम्मा	१०९

श्रोत: वस्तुस्थिती विवरण

जनसंख्या वितरणको अवस्था :

राष्ट्रिय जनगणना २०५८ र २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकाको जनसंख्या क्रमशः ४६८८८ र ४७९८७ रहेको छ । कुल परिवार संख्या, जनसंख्याको अनुपातिक विवरण, जनघनत्व, वृद्धिदर र परिवारको आकार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

विवरण	जनगणना बर्षअनुसार जनसंख्या	
	२०५८	२०६८
जनसंख्या	४६८८८	४७९८७
परिवार संख्या	४६९३०	७८०२
जनसंख्याको अनुपातिक वितरण	०.१७	०.०७
जनघनत्व	२००.६२	२०५.७१
औसत वृद्धिदर	३.८९	२.२९
परिवारको औसत आकार	७.९४	६.२४
महिला पुरुष अनुपात(प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या)	९५.२५	१०२.६

स्रोत: वस्तुस्थिती विवरण

वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण :

वडाअनुसार घरधुरी र जनसंख्या हेर्दा सबैभन्दा उच्च वडा नं. ७ मा रहेको छ भने सबै भन्दा कम वडा नं. ३ मा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	घर परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला	क्षे.ब.कि.मी.	जनघनत्व प्रति ब.कि.मी
१	८४६	५०७७	२४०६	२६७१		
२	८३८	५०८७	२४५७	२६३०		
३	७२९	४३२४	२१७२	२१५२		
४	८१०	४७२८	२२९४	२४३४		
५	९८०	५८३५	२८१३	३०२२		
६	९२२	६०५१	२९७०	३०८१		
७	११८७	६९७९	३५०९	३४७०		
८	७५५	४८५३	२३५९	२४९४		
९	७३५	५०५३	२५११	२५४२		
जम्मा	७८०२	४७९८७	२३४९१	२४४९६	२३३.२७	२०५.७१

सारांश :

विकेन्द्रीकरणको अवधारणा अनुरूप कैलारी गाउँ विकास योजना समग्र विकासको महत्वपूर्ण अङ्गको रूपमा रहेको छ । गाउँपालिकाको सिमाना भित्रको आर्थिक, सामाजिक एवं प्राकृतिक साधनहरूको उपयुक्त परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्य नै समग्र रूपमा गाउँ विकास योजना हो । यसरी तयार गरिने गाउँ विकास योजनाले योजना विकेन्द्रीकरणलाई वास्तविक एवं प्रमुख स्वरूप प्रदान गर्दछ । एकैपटक अनन्त आवश्यकताहरूको परिपूर्ति सीमित साधन स्रोतबाट असम्भव छ । अतः प्राथमिकताको आधारमा आवश्यकताहरूको क्रमशः परिपूर्ति गर्दै लैजान उपलब्ध सीमित साधन स्रोतहरूलाई व्यवस्थित ढङ्गबाट परिचालन गर्नुपर्ने हुन्छ । अपार प्राकृतिक स्रोत र विकासको प्रशस्त सम्भावना रहेको कैलारी गाउँपालिकाको विकास कार्यलाई अगाडि बढाउन आवश्यक पर्ने बजेट गाउँपालिकासँग विद्यमान नरहेको अवस्थामा अत्यावश्यक कार्यहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा सम्पन्न गर्न आफूसँग उपलब्ध सीमित साधनहरूलाई त्यस अनुरूप नै व्यवस्थित गर्नुपर्ने हुन्छ ।

प्राथमिकताको आधारमा आगामी वर्षमा गर्नुपर्ने कार्यहरूका लागि यस गाउँपालिकाको मिति २०७७/०३/१२ गाउँ सभाको छैठौं अधिवेशनबाट आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ का लागि गाउँपालिका तर्फको कुल रु. ५० करोड ३६ लाख ५९ हजार ६२९ रुपैया तथा गैरसरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम रु. २ करोड १० लाख ५८ हजार गरी कुल जम्मा रु ५२ करोड ४७ लाख १७ हजार ६२९ रुपैयाको अनुमानित आय व्यय प्रस्तावित गरेकोमा साराश तपसिल अनुसार रहेकोछ ।

गाउँपालिकाको आय तर्फ :

● संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने :	
वित्तिय समानीकरण अनुदानमा	रु. १३,९४,००,०००।-
राजश्व बाँडफाड अनुदानमा	रु. १०,२८,८४,६२९।-
शसत अनुदान	रु. २२,५०,००,०००।-
जम्मा रु.	रु. ४६,७२,८४,६२९।-
● प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने :	
वित्तिय समानीकरण अनुदान	रु. ७५,३५,०००।-
राजश्व बाँडफाड अनदान	रु. ३७,९०,०००।-
जम्मा	रु. १,१३,२५,०००।-
● गाउँपालिकाको आन्तरिक आय	रु. २,५०,५०,०००।-
● गाउँपालिकाका तर्फको कुल आय	रु. ५०,३६,५९,६२९।-
● गैरसकारी संस्थाको	रु. २,१२,८०,०००।-
कुल जम्मा	रु. ५२,४९,३९,६२९।-

गाउँपालिकाको व्यय तर्फ :

आर्थिक विकासमा

● दिर्घकालिन कृषि विकास योजना निर्माणमा	रु. ५,००,०००।-
● कृषिमा यान्त्रीकीकरण तथा बजारीकीकरणमा	रु. ६५,००,०००।-
● बमौसमी,बगर,तथा सिजनल खेती र एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम	रु. २७,००,०००।-
● वैदेशीक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुका लागि सार्वजनिक गुठीको जामिन, सामुदायिक वन तथा अन्य आयमुलक कार्यक्रम	रु. ६,००,०००।-
● कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धिका लागि अनुदानमा धान, गहुँको विउ विजन वितरण तथा पकेट कार्यक्रम	रु. ५५,००,०००।-
● एक सहकारी एक उद्योग र नयाँ उद्यमी श्रृजना कार्यक्रम	रु. ५०,००,०००।-
● नदी नियन्त्रणका लागि बाँस तथा उखु (बगर) खेती कार्यक्रम	रु. ७,००,०००।-
● पशुपंक्षी तथा मतस्य व्यवसायलाई व्यवसायीक रुपमा संचालन गर्नका व्यक्ति, समुह र फर्मलाई अनुदान कार्यक्रम	रु. ४२,००,०००।-
● मासु व्यवसाय वा व्यवसायीलाई व्यवसाय सुधार तथा अनुदान	रु. ३,००,०००।-
● नस्ल सुधार, कृतिम गर्भाधारण, पशु स्वास्थ्य, खोप तथा पशुपंक्षी पालन र पकेट कार्यक्रम	रु. ४०,००,०००।-
● स्वरोजगार कोष	रु. ५०,००,०००।-
आर्थिक विकासको जम्मा रु.	रु. ३,५०,००,०००।-

वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापनमा

● तालतैयाको संरक्षण, सम्बर्द्धन, पर्यटन प्रवर्द्धन रोजगार अभिवृद्धि कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-
● प्राकृतिक, साँस्कृतिक, धार्मिक सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्द्धन होम स्टे प्रवर्द्धन तथा रोजगार अभिवृद्धि कार्यक्रम	रु. ५,००,०००।-
● वन संरक्षण, सामुदायिक वनको परिचालन, वृक्षारोपण, वन तथा वन्यजन्तु रोजगारका कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● सामुदायिक वनलाई आयमुखी बनाउन सामुदायिक वन भित्र बहुउपयोगी वनस्पती, बेतबाँस, बालियो तथा फलफुल खेती विस्तार तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-

● सुधारिएको चुल्हो, रसायन ग्याँस, सौँय उर्जा जडान तथा सचेनता अभिवृद्धि	रु. ५,००,०००।-
● विपद व्यवस्थापन कोषमा	रु.५०,८५,०००।-
● नदी नियन्त्रणका लागि जैविक तथा भौतिक तटबन्धन	रु. ७६,००,०००।-
● सुरक्षित आवासका क्रमागत तथा अधुरा भवनको निर्माण	रु. १०,००,०००।-
● विपद प्रतिकार्यदलको गठन तथा क्षमता विकास	रु. ३,००,०००।-
● गेजरिडर (पूर्व सूचना कर्ता) लाई सञ्चार सुविधा	रु. १५,०००।-
वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापनको जम्मा	रु.२,००,००,०००।-

सामाजिक विकासमा :

● जातीय छुवाछुत, लैंगिक हिसाँ न्यूनीकरण तथा सामाजिक सामावेशीकरण सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रममा	रु. ५,००,०००।-
● महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-
● लक्षित वर्ग विकास कार्यक्रम	रु. ५०,००,०००।-
● गाउँ शिक्षा योजना निर्माण	रु. २,००,०००।-
● कक्षा ५ र ८ को परिक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति	रु. ३०,०००।-
● परिक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन कक्षा ५ र ८ को	रु. ५,००,०००।-
● असहाय, टुहुरा तथा लक्षित वर्गका बालबालिकालाई शैक्षिक समाग्री सहयोग	रु. १,५०,०००।-
● साक्षर गाउँपालिका घोषणा कार्यक्रम	रु. २,५०,०००।-
● कोभिड १९ ले विद्यालयमा पारेको प्रतिकूल असरलाई न्यूनीकरण गर्दै शैक्षिक क्रियाकलापलाई सुरक्षित संचालन गर्न विद्यालय सुरक्षा तथा शिक्षक प्रोत्साहन	रु. १५,००,०००।-
● नमुना विद्यालय कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● विद्यालयको संघन अनुगमन तथा निरिक्षण	रु. २,००,०००।-
● शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकसँग मनोसामाजिक परामर्श	रु. ५,००,०००।-
● विद्यालय सुधार तथा मर्मत कार्यक्रम	रु. ५,००,०००।-
● शैक्षिक व्यवस्थापन (विद्यालय भर्ना शैक्षिक क्यालेण्डर, गाउँ शिक्षा समिति बैठक, प्र.अ. बैठक, शैक्षिक अन्तरक्रिया, क्षमता विकास)	रु. ७,००,०००।-
● सिकलसेल, मानसिक तथा दिर्घरागीको उपचार तथा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका परिचालन कार्यक्रम	रु. १५,००,०००।-
● गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधी खरिद,शिविर संचालन, स्वास्थ्यका नियमित अत्यावश्यक कार्यक्रम तथा स्वास्थ्य शाखाका अन्य कार्यक्रम	रु. ६५,००,०००।-
● आयुर्वेद चिकित्साको प्रचार प्रसार, हाते पुस्तक प्रकाशन, योग शिविर तथा रोग प्रतिरोधात्मक औषधी खरिद कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-
● पूर्ण सरसफाई, स्वच्छ खानेपानी तथा पोषण कार्यक्रम	रु. २०,००,०००।-
● युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● कला साहित्य संस्कृती तथा विभिन्न दिवसीय कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● आवास कार्यक्रममा	रु. १७,७०,०००।-
सामाजिक विकासको जम्मा	रु. ३,००,००,०००।-

पूर्वाधार विकासमा :

● क्रमागत तथा अधुरा योजना	रु. ६२,००,०००।-
● भोलुगे पुलको मर्मत सम्भारमा	रु. ५,००,०००।-

● सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई कार्यक्रम	रु. १,१७,००,०००।-
● एक वडा एक सडक कालोपत्रे कार्यक्रम	रु. २,२५,००,०००।-
● सडक ग्राभेल कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● ह्यूमपाईप खरिदमा	रु. ५,००,०००।-
● कल्भर्ट निर्माणमा	रु. ३०,००,०००।-
● विद्युतीकरणमा	रु. ६,००,०००।-
● निर्माण गरिएको भौतिक संरचनाको घेरवार तथा पर्खाल निर्माणमा	रु. १०,००,०००।-
● वसन्ता बहुउद्देशीय सहकारी संस्थाको भवन निर्माण	रु. १०,००,०००।-
पूर्वाधार विकासको जम्मा	रु. ५,००,००,०००।-

शुसासन तथा संस्थागत विकासमा :

● विभिन्न पत्रपत्रिका सहयोग कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● गाउँपालिकाका गतिविधि रेडियोमा प्रसारण कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● गाउँपालिकाका गतिविधि टिभीमा प्रसारण कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● गाउँपालिकाका गतिविधि डकुमेन्ट्री निर्माण	रु. २,००,०००।-
● सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा, सामाजिक परिक्षण, गुनासो व्यवस्थापन	रु. ६,००,०००।-
● पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता विकास, प्रशासन सुधार तथा समन्वय	रु. १४,००,०००।-

सुशासन तथा संस्थागत विकासको जम्मा

६. विद्येयक समितिमा	रु. १०,००,०००।-
७. न्यायिक समितिमा	रु. १०,००,०००।-
८. सर्वाङ्गण विकासमा	रु. ६०,००,०००।-
९. मर्मत सम्भारमा	रु. ६६,५९,६२९।-
१०. विशेष क्षेत्र अनुदान कार्यक्रम	रु. ४०,००,०००।-
११. समपुरक कोषमा	रु. ४,००,००,०००।-
१२. स्मार्ट ईभिलेज कार्यक्रममा	रु. ३५,००,०००।-
१३. क्षमता विकास तथा स्वरोजगार कार्यक्रममा	रु. २०,००,०००।-
१४. आर्थिक सहायता	रु. ५,००,०००।-
१५. प्रशासनिक खर्च तर्फ :	रु. ७,६०,००,०००।-
१६. शसर्त कार्यक्रम (अनुदान)	रु. २२,५०,००,०००।-

गाउँपालिकाको विनियोजित जम्मा

गैरसरकारी संघ संस्था तर्फ :

कुल जम्मा

रु. ५०,३६,५९,६२९।-
रु. २,१२,६०,०००।-
रु. ५२,४९,३९,६२९।-

यस योजनामा गाउँपालिकाको समग्र वस्तुस्थिति भल्काउने प्रयास गरिनुको साथै विकास निर्माणसँग सम्बन्धित गतिविधिहरूलाई एकीकृत रूपमा प्रस्तुत गर्न प्रयास गरिएको छ । गाउँपालिकाले गर्ने क्रियाकलापहरूका साथसाथै गाउँपालिकामा स्थित अन्य गैरसरकारी संघ/संस्थाद्वारा गरिने प्रस्तावित कार्यक्रम तथा त्यसका लागि आवश्यक बजेट समेत उल्लेख गरिएको छ । संक्षिप्तमा नै भए पनि गाउँपालिकाको चिनारीदेखि गाउँपालिकाका सम्भावना, मुख्य मुख्य समस्या एवं चुनौतीहरू, गाउँपालिकाका विकास कार्यका लागि आगामी वर्षमा चालिने कदमहरू र त्यसका लागि आवश्यक बजेट आदि सम्पूर्ण चित्रण गर्ने प्रयास गर्नु नै यस गाउँपालिकाको विकास योजनाको मुख्य विशेषता हो ।

आर्थिक वर्ष ०७७/७८ को लागि गाउँसभा अधिवेशनद्वारा मुख्य रूपले कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य र भौतिक पूर्वाधार निर्माणका साथसाथै वनजङ्गल विनाशको रोकथाम, मुक्त कर्मैयाको पुनर्स्थापन र गरिवी निवारणका कार्यक्रमहरूका साथै समावेशी विकास तथा

दिगो रोजगारका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिएको छ । विकेन्द्रीकरणको सिद्धान्त तथा सहभागितात्मक विकास कार्यक्रमको अवधारणा बमोजिम सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रकृयालाई संस्थागत गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गर्ने प्रतिबद्धता प्रमुख राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरूलगायत, गैरसरकारी निकायका पदाधिकारीको सहमति र साभा प्रयासमा तयार पारिएको आवधिक गाउँ विकास योजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्य र कार्यक्रमहरूलाई समेट्ने प्रयास गर्नु यसको अर्को विशेषता हो ।

सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रिया :

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिगर्दन (परिमार्जित) २०७४ का साथै कैलारी गाउँपालिकाबाट जारी भएका ऐन, नियम, नियमावली तथा विनियमावली र कार्यविधि निर्दिष्ट गरेको सहभागीतामूलक विकास प्रकृयाको अवधारणा अनुसार आ.व. ०७७/७८ को लागी वार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा योजना तर्जुमाका ७ वटै चरणहरू पार गरी कैलारी गाउँपालिकाको गाउँसभा अधिवेशनले वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी पारित गरेको थियो । आ.व. ०७७/७८ का लागी नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग तथा मार्गनिर्देशन, दिगो रोजगारीका साथै आन्तरिक आयको प्रक्षेपणलाई आधार मानी तर्जुमा गरिएको थियो ।

विषयगत समितिका बैठक :

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिगर्दन (परिमार्जित) २०७४ मा व्यवस्था भएनुसार सहभागीतात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रियाको अवधारणा अनुसार आ.व. ०७७/७८ को लागी वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा विभिन्न मितिमा विषयगत सरोकारवालाहरूसँग भएको छलफल अन्तर्क्रियाका साथै विभिन्न मितिहरूमा समितिका बैठक बसी विषयगत समितिमा भएका निर्णयहरू कार्यान्वयनका लागी योजना तर्जुमा समिति तथा कार्यपालिका मार्फत गाउँसभा अधिवेशनमा सिफारिस गरिएका थिए । विषयगत समितिमा उठेका सवाल तथा भएका निर्णयहरू तपशिल बमोजिम रहेका थिए ।

आर्थिक विकासका नीतिगत निर्णयहरू :

(क) कृषि विकास :

- कृषि विकास विकासका लागी दिर्घकालिन कृषि विकास योजना निर्माण गरी आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनु पर्ने ।
- कृषिको उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागी माटो परिक्षण तथा माटोको अम्लियपना कायम राख्नका लागी आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- कृषिलाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायिकरण तथा यान्त्रीकिकरण गर्नका आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- जैविक तटबन्धनको रूपमा उखु खेतीको विस्तार तथा बगरखेती जस्ता कार्यक्रमलाई प्राथमिकता लागु गरिनेछ ।
- माछापालनलाई व्यवसायीकरण गरी अधिकतम उत्पादन तथा बजारीकरण नीतिका अवलम्बन गरिने छ ।
- जैविक खेती प्रणालीको प्रोत्साहन, तथा कम्पोष्ट मलको उत्पादनमा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन ।
- कृषिमा आधुनिकिकरण तथा यान्त्रिकिकरण गर्न कृषि औजार, ट्र्याक्टर लगायत कृषि उपकरण गरीब तथा मध्यम किसानलाई उपलब्ध गराउन बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- कृषकलाई विउविजन, मलखाद तथा सिचाई सुविधा उपलब्ध गर्न गराउनका लागी सम्बन्धित निकायसँगको सहकार्यमा आवश्यक कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादनमा अभिवृद्धि गर्न एक वडा एक उत्पादन पकेट क्षेत्रलाई निरन्तरताका साथ लागु गरिनेछ ।
- कृषकका माग अनुसार कृषिमा आधारित लघु उद्यम कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति अनुरूपका बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- मौसमी तथा बेमौसमी खेतीको प्रवर्द्धन र टनेल खेती गर्न कृषकलाई सौर्य सिचाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागी कृषि मिटरको जडान, साना सिचाई तथा पक्की नहरको व्यवस्था गरिनेछ ।
- बैदेशि रोजगारीबाट फर्किएका युवाहरू लक्षित गरी कृषिमा यान्त्रीकिकरण तथा व्यवसायीकरण गर्नका लागी पाँकेजमा कृषि विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन ।
- कृषि प्राविधिक तथा कृषहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन ।
- कृषि विकास तथा पशु सेवा विकासका अनुदान कार्यक्रमहरू संचालन गर्नका लागी कृषि विकास कोषको स्थापना गरिनेछ ।

(ख) पशु पंक्षी विकास :

- पशुपालन व्यवसायलाई व्यापक रूपमा संचालन गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।

- कृतिम गर्भाधारण कार्यक्रम, पशुविमा कार्यक्रमका लागि आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पशुपालनलाई व्यवसायीकरण गर्न पशुपालन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम लागु गर्ने कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- पशु नस्ल सुधार कार्यक्रम तथा पशु पक्षि विकास कार्यक्रम प्रभावकारिताका साथ लागु गरिनेछ ।
- छाडा पशुचौपाया नियन्त्रण र व्यवस्थापन तथा गोठ सुधारका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- बंगुर, हाँस, कुखुरा तथा बाखा विकासका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- पशु खोप तथा पशु स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछन ।
- बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवायुवतीहरुलाई लक्षित गरी पशुपालन तथा पशुसेवा विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने ।
- विपन्न तथा सिमान्तकृत घरपरिवारलाई लक्षित गरी पशुपालन सम्बन्धि अनुदानका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने ।

(ग) सहकारीता तथा उद्यम विकास :

- सहकारीहरुको क्षमता विकास तथा तालिमलाई निरन्तर रुपमा संचालन गरिने छ ।
- सहकारीले सहकारीताको अवधारणा अनुरूप कार्यक्षेत्रको विस्तारका लागि सहकारीको नियम प्रकृत्यालाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- सहकारीता क्षेत्रको विकास, विस्तार, प्रवर्द्धन र प्रोत्साहनमा जोड दिने कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- किसानहरुलाई सहकारीता तर्फ उन्मुख गराउनका लागि एक सहकारी एक उद्योगको स्थापनाका लागि आवश्यक बजेट नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- उद्योग स्थापनाका लागि दिर्घकालिन योजना निर्माण गरी उद्योगमैत्री वातावरणको श्रृजना सम्भाव्यता अध्ययन तथा सहकार्यका कार्यक्रम संचालन गरिने छन ।
- सहकारीताका माध्यमबाट लघु तथा उद्यम श्रृजनाका कार्यक्रमहरु संचालन गरी वैशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवायुवतीहरुका लागि उद्यम श्रृजना तथा रोजगार अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने ।

(घ) आयआर्जन तथा सीप विकास :

- लक्षित वर्गका आयआर्जन तथा स्वरोजगारीका लागि क्षमता विकास तथा रोजगारीका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छन ।
- विभिन्न सरकारी, गैह्र सरकारी, निजी क्षेत्रको समन्वयमा सीप विकास तथा आयआर्जनका कार्यक्रम संचालन प्रकृत्यालाई अभै
- समन्वयात्मक गरिने छ ।
- बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवायुवतीहरुलाई लक्षित गरी आयआर्जन तथा सीप विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरी स्वरोजगार कैलारी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(ङ) युवा परिचालन तथा स्वरोजगार कार्यक्रम :

- युवाहरुको क्षमता, तथा व्यक्तित्व विकासका साथै लोक सेवा प्रशिक्षणका कक्षा संचालन गरिने छन ।
- प्रधामन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई बेरोजागर युवा लक्षित गरिनेछ ।
- बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवायुवतीहरुलाई लक्षित गरी आय आर्जन तथा स्वरोजगारका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- युवाहरुको परिचालनबाट कृषिमा यान्त्रीकरण तथा आधुनिकरणका साथै युवा उद्यमी विकास कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।

(च) पर्यटन विकास :

- पर्यटन गुरुयोजनाको निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छन ।
- प्राकृतिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक सम्पदाहरुको उचित संरक्षण सम्बर्द्धनका कार्यक्रम संचालन गरिने छन ।
- ताल तलैयाको एकिकृत अभिलेख एवं होमस्टेको प्रवर्द्धनका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छन ।
- स्थानीय समुदयको कला संस्कृतीहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धनका कार्यक्रम संचालन गरिने छन ।
- स्थानीय परम्परा तथा संस्कृतीको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका लागि संग्राहलयको स्थापना गरिने छ ।
- आर्थिक विकासका थप सम्भावनाहरुको पहिचान, प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।

सामाजिक विकास समितिका नीतिगत निर्णयहरु :

लैंगिक समानता तथा सामाजिक सामावेशीकरण :

- समाजमा भएका असल प्रयासहरुलाई संस्थागत गर्दै लैजानुका साथै समाजमा रहेका विसंगती तथा विकृती (छाउपडी, बोक्सी, जातीय छुवाछुत, लैंगिक विभेद, लागु औषधको प्रयोग जस्ता) को अन्त्यका लागि संचेतनाका कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नका लागि बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- सामाजिक सदभाव कायम राख्नका लागि विभिन्न किसिमका सामाजिक सदभावका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने तथा सामुदायिक मेलमिलाप जस्ता कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछन ।
- अपाङ्गता लगायतका सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा पछाडि रहेका व्यक्तिहरुको लागी क्रमशःवार्षिक बजेट वृद्धिगरी थप लक्षित कार्यक्रमहरु संचालन गर्न जोड दिइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका बालबालिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका बालबालिकालाई परिचय पत्रका आधारमा निःशुल्क शिक्षणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- यौनिक अल्पसंख्यक तथा अन्य अल्पसंख्यक समुदायको उत्थान, क्षमता विकास तथा शसक्तिकरणका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- जनयुद्ध/ जनआन्दोलनका शहिदको सम्मानका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने तथा शहिद परिवारलाई लक्षित गरी विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- गाउँपालिकाकाले शहिद परिवारहरुको सम्मान स्वरुप गाउँपालिका स्तरमा शहिद परिवारहरुको सम्मेलन लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै शहिदको उचित मुल्यांकन हुने कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नका लागि लक्षित समुदाय कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६ को अनुसुची १ बमोजिम सुचीकरणमा परेका लक्षित वर्गका लागि संचालन गरिनेछ ।
- लैंगिक तथा घरेलु हिंसा पिडितहरुका लागि सुरक्षित आवास गृह (सेफ हाउस) निर्माण तथा संस्थागत रूपमा संचालन गर्ने नीतिको अंगिकार गरिनेछ ।
- लैंगिक हिंसा पिडित कोष स्थापना तथा संस्थागत गर्नुका साथै कोषको संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला सँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय तथा सार्वजनिक तथा सामुदायिक संस्थानहरुमा सेनिटरी प्याण्डको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।

शिक्षा :

- कोभिड १९ का कारणले देशबन्दाबन्दी रहनुका साथै विद्यालयहरुमा कोराईन्टाईन व्यवस्थापन गर्नु भएकोले शैक्षिक शत्रु समयमै संचालन हुन सक्दा विद्यार्थीहरुको पठनपाठन प्रभावित भएकोमा १९० दिनको शैक्षिक कार्ययोजना (क्यालेण्डर) निर्माण गरी शैक्षिक क्रियाकलापहरु संचालनका लागि कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- स्मार्ट कक्षा संचालन कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि शिक्षकको क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थी र शिक्षक अनुपात मिल्ने गरि शिक्षक दरवन्दी मिलान गर्ने नीतिको अलम्बन गरिनेछ ।
- विद्यार्थीका हातमा पाठ्यपुस्तक तथा शिक्षकको हातमा पाठ्यक्रम कार्यक्रम प्राभावकारी बनाउन शैक्षिक विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकलाई उपलब्धि र नतिजामूलक बनाउनका विद्यालय व्यवस्थापन समितिको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- विद्यालयहरुमा हुने शिक्षण गतिविधिको अनुगमन, निरीक्षण र मूल्याङ्कन नियमित र प्रभावकारी बनाउनका लागि अनुगमन संसयन्त्रको निर्माण गरी जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- विद्यालयहरुको कार्य सम्पादनको आधारमा मूल्याङ्कन गरी पुरस्कृत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिक्षकहरुलाई पेशागत काममा बढी केन्द्रित हुनका लागि अभिप्रेरित हुने खालका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरिनेछन ।
- बालमैत्री सिकाईलाई संस्थागत गर्न आवश्यक कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने नीतिलाई अंगिकार गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तरमा सुधारका लागि उत्कृष्ट विद्यार्थी, शिक्षक तथा विद्यालयलाई प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- संस्थागत विद्यालयहरूको नियमनका गर्न प्रभावकारी संयन्त्रको निर्माण गरी नियमित रूपमा अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
- गाउँपालिकाले संस्थागत विद्यालयलाई समेत सामुदायिक विद्यालय जस्तै अन्तवको व्यवहार गर्ने तथा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई समेत उत्प्रेरणा अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्नेछ ।
- गाउँपालिकामा क्याम्पस स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययनका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँग आवश्यक समन्वयका गर्ने कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकासका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- नमुना विद्यालयको अवधारणालाई माध्यामिक विद्यालय स्तरमा समेत विस्तार गरिनुका साथै अपांग बालबालिकाहरूको पठनपाठनलाई लक्षित गरी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति लगायतका समितिहरूमा बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी छलफलका कार्यक्रमहरू संचालन गरी शैक्षिक गुणस्तरको अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- निजी श्रोतका शिक्षकहरूको उचित सम्मान गर्दै निजी श्रोतका शिक्षकहरूको व्यवस्थापनका लागि विगतका जस्तै आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- EGRP कार्यक्रमलाई संस्थागत रूपमा संचालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।

स्वास्थ्य :

- कैलारी गाउँपालिकामा सामुदायिक अस्पताल स्थापनाका लागि सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग समन्वय , सहकार्य गर्नुका साथै आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवामा गुणस्तरियता कायम गर्न प्राविधिक जनशक्तिको क्षमता विकासका साथै स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नतीका लागि सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्ने तथा स्वास्थ्य सेवालालाई भरपर्दो र गुणस्तरीय बनाईनेछ ।
- अति गरीव परिवारहरूलाई स्वास्थ्य सेवा बीमा गर्ने कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनका लागि नीति, बजेट, कार्यक्रमको तर्जुमाका साथै सम्बन्धित सरोकारवालसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा स्वास्थ्य तथा सरसफाईका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वमसेवीकाहरूको मनोबल उच्च हुने खालका प्रोत्साहन मूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन ।
- विपन्न तथा सिकलसेलका विरामीहरूको औषधी उपचारका लागि गाउँपालिकामा औषधी उपचार कोषको व्यवस्था गर्नु जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छन ।
- दिर्घ रोगका विरामीहरूको औषधी उपचारका लागि आवश्यक नीति, बजेट, जनचेतनामूलक कार्यक्रम तथा प्रकृयागत कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- विपन्न तथा सिमान्तकृत समुदायका लागि स्वास्थ्य हितलाई ध्यानमा राखी शुद्ध खानीपानीका व्यवस्थाका साथै फिल्टरहरूको व्यवस्थापनका कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा स्वास्थ्यका ईकाईहरूको स्थापनाका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँग सम्बन्धित निकायसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- महामारी तथा दैबिक प्रकोपबाट पिडितहरूको उपचार तथा राहतका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरी राहत तथा पुर्नस्थापना कोषको स्थापना गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- लागु औषध तथा दुर्व्यसनमा रहेका वर्गको पुर्नस्थापना तथा मनोसामाजिक परामर्शका लागि परामर्श केन्द्र तथा परामर्श कर्ताको व्यवस्थापनका लागि बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- आयुर्वेद, पंचकर्म सेवा तथा आयुर्वेद चिकित्साको प्रचार प्रसार तथा प्रवर्द्धन गर्नुका साथै योग शिविर संचालनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- आयुर्वेद चिकित्साको संस्थागत विकासका लागि औषधीजन्य जडीबुटी खेती प्रवर्द्धन तथा प्रसोधनका लागि बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनुका साथै रोग प्रतिरोधात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाकाले परिलक्षित गरेको अवधारणा अनुरूप पूर्ण सरसफाईका युक्त गाउँपालिका बनाउनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।

- १००० दिनका बालबालिका, सुत्केरी तथा गर्भवतीलाई लक्षित गरी स्वास्थ्य तथा पोषणका कार्यक्रमहरु संचालनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त बनाउनका लागि सार्वजनिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा सार्वजनिक सौचालयको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- स्वच्छ पानी स्वास्थ्य जिन्दगानीको अबधारणालाई संस्थागत गर्नका लागि कैलारी गाउँपालिकाका सबै क्षेत्रमा स्वस्थ स्वच्छ पानीको व्यवस्थापन र पानी जाँचका कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- मानसिक रोगीहरुको सम्मान तथा स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउनका लागि विविध कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने तथा मानसिक रोगको न्यूनीकरणका लागि परामर्श सेवा केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरमा सुधार ल्याउन महिला स्वास्थ्य सेवीकाका तथा स्वास्थ्यकर्मीका लागि मोबाईल हेल्थ कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- जिरो होम डेलीभरी तथा पूर्ण वृद्धि अनुगमनका लागि आवश्यक बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- विद्यालय स्तरमा योग शिक्षाका कार्यक्रम संचालन गर्ने तथा जडीबुटी सम्बन्धि होते पुस्तिकाको प्रकाशन गरी आयुर्वेद पद्धतीका प्रचार प्रसार गरिनेछ ।

सामाजिक परिचालन :

- विभिन्न सामाजिक अभियान तथा सामाजिक सदभाव कायम गर्ने कार्यक्रमका साथै विकृती, कुपर्था तथा कुसस्कार न्यूनीकरणका लागि समाजिक अगुवा, धामी, गुरुवा तथा पण्डित पुरोहितको सहभागिता अभिवृद्धि हुने खालका कार्यक्रम संचालनका लागि बजेट, तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा गठन भएका सामुदायिक संस्थाहरुको संस्थागत तथा क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- विकास प्रकृत्यामा सबैको जागरुकता तथा संगठित रुपमा सहयोग गर्ने परिपाटीको विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्थानीय समुदायमा अधिकार प्रति सचेत र कर्तव्य प्रति जागरुक हुने खालका कार्यक्रमहरु संचालन आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्वयंसेवी भावना, अपनत्व, सहअस्तित्व, सहिष्णुता तथा सामाजिक सदभाव अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न बजेट , तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- सामाजिक पूर्वाधारका कार्यहरुमा दिगोपना ल्याउन, सामाजमा सचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्न बडघर, भलमन्सा, गरुवा तथा धामी भक्तीहरु सँगको समन्वयमा विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।

युवा तथा खेलकूद :

- युवाहरुको क्षमता, तथा व्यक्तित्व विकासका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- एक वडा एक खेलमैदानका स्तरोन्नतीका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकासका नीतिगत निर्णयहरु :

सडक तथा यातायात :

- सडक गुरु योजना (TMP), २०७५ बमोजिम सडकहरुको निर्माण गरिनेछ ।
- सडकको निर्माण कायमा गुण स्तर कायम राख्न निर्माण सामाग्रीको परिक्षण कार्यलाई लागु तथा संस्थागत गरिनेछ ।
- सडकहरुको स्तरोन्नती तथा अपन डगर अपनही बनाई कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ लागु गरिनुका साथै सडकको गुणस्तर कायम गर्नका लागि प्रयोगशालाको स्थापना र सोका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सडकको मर्मतका लागि मर्मत सम्भार कोषमा रकम विनियोजन गरी नियमित रुपमा सडकको मर्मत सम्भार गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- सडक पुल तथा यातायातका साथै अन्य पूर्वाधारका संरचनाहरु विपद एवं जलवायु परिवर्तनको प्रभाव कम हुने गरी डिजाइन गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- नदी नियन्त्रणका लागि नदी किनारामा वृक्षारोपण र सडक किनारामा ग्रिनरी बेल्टको निर्माण गर्ने कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- योजनाहरुको छनौट, प्राथमिकिकरण तथा बजेट विनियोजन गर्दा क्रमागत, अधुरा योजनाहरुलाई प्राथमिकता दिने प्रकृत्यालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा रोजगारी अभिवृद्धि तथा स्वरोजगार श्रृजना हुने कार्यक्रमहरु संचालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- विकास निर्माणका योजनाहरुको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्तिको निर्माण स्थानीय स्तरमा नै तयार गर्नका लागि बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवायुवतीहरुलाई प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- भो.पु. तथा कैलारी गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका भवनहरुको नियमित मर्मत गर्ने नीतिको अंगिकार गरिनेछ ।

विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा :

- विद्युत सेवाको खपतलाई न्यूनतम गर्न तथा गृहणीहरुका लागि वैकल्पिक उर्जा तथा सुधारएको चुल्होका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- विद्युत सेवा नपुगेका क्षेत्रमा विद्युत सेवाको जडान कार्यलाई प्रभावकारीताका साथ लागु गरिनेछ ।
- मूल सडक एवं सहायक सडकमा सौर्य उर्जा जडान गरी उज्यालो कैलारीको नीति लिईनेछ ।

भवन :

- भवन लगायत भौतिक संरचना निर्माण गर्दा अपाङ्ग मैत्री (पहुँच युक्त) र भू-कम्प प्रतिरोधात्मक तरिकाले निर्माण गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र गाउँघर क्लिनिक तथा सामुदायिक भवनहरुको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिनुका साथै तथा बहुउद्देशीय अवधारणा अनुरूप सामुदायिक भवनको निर्माण कार्य गरिनेछ ।
- भवनहरुको निर्माण गर्दा भवन संहिता लागु गरिनेछ ।
- सामुदायिक तथा सुरक्षित भवनको निर्माण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समितिका नीतिगत निर्णयहरु :

वन विकास तर्फ :

- वन अतिक्रमण र वन विनाश नियन्त्रण गर्न वन उपभोक्ता समितिको क्षमता तथा सीप विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- बृक्षारोपण कार्यलाई निरन्तरता दिने र रोपिएका बोट विरुवाको संरक्षणका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको ऐलानी, पर्ती र सरकारी जग्गाहरुको अभिलेख अद्यावधिक गरी त्यसको उचित संरक्षण र सदुपयोग गर्न आवश्यक कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- सामुदायिक वनको कार्यक्रमहरु पारदर्शिता बनाउनका लागि आवश्यक नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- तालहरुको उचित संरक्षण, सर्म्बद्धन तथा व्यवस्थापनका आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- वनलाई आयमुखी बनाउनका लागि वन क्षेत्रभित्र हरो, बरो, अमला, निम जस्ता बहुउपयोगी वनस्पतिहरुको बृक्षा रोपण गर्नुका साथै स्थानीय उपभोक्ताहरूसँगको सहकार्यमा बेत, बाँस, बावियो जस्ता उच्चमूल्य श्रृखला भएका वन्यजन्य उत्पादनका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरिनेछ ।
- बृक्षारोपणका कार्यहरु संचालन गर्दा माटो परिक्षण गरी उपयुक्त जातको बृक्षारोपण गर्ने कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।

पर्यटन विकासमा :

- ताल तलैयाको एकिकृत अभिलेखका ताल क्षेत्रमा पर्यटकीय गतिविधिका कार्यक्रमहरुलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

उर्जा वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन :

- जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण र अनुकूलनका कार्यक्रमहरु संचालनका लागि जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- विकास कार्यक्रम संचालन गर्दा वातावरण संरक्षण क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु बीच समन्वय गरी सकेसम्म एकद्वार प्रणालीबाट विपद् व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्न जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको विपद् जोखिम व्यवस्थापन (MDRMP) योजना अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तनले पार्ने प्रभाव तथा असरहरुका बारेमा जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु प्रभावकारीताका साथ संचालन गरिनेछन ।
- वातावरण सरसफाई तथा गृहणीको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन सुधारिएको चुल्हो बाँयोग्यास तथा रसायन ग्याँसको व्यवस्था गरिनेछन ।

विपद जोखीम न्यूनीकरण तथा वातावरण संरक्षण :

- नदी नियन्त्रणको दिर्घकालिन योजना निर्माण गरी नदी नियन्त्रणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- नदी नियन्त्रण तथा कटानको रोकथामका लागि बगरखेती, उखुखेती, बाँस तथा घासखेतीका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- विपद जोखीमको न्यूनीकरणका लागि खोज तथा उद्धारकर्ता र प्रतिकार्य दलको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन संचालन गरिनेछ ।
- विपद जोखीम न्यूनीकरणका संचेतनामूलक कार्यक्रमहरु विद्यालय स्तरका साथै अन्य सरोकारवालाहरुका लागि संचालन गरिनेछ
- विपद जोखीम न्यूनीकरणका लागि प्रत्येक वडामा प्रतिकार्यदलको गठनका लागि कार्यक्रमको तर्जुमा गरी क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- विपद जोखीमका तत्काल राहतका लागि समयमै खाद्य तथा गैह्रखाद्य सामाग्रीको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- विपद जोखीम न्यूनीकरणका लागि समयमै सूचना प्रवाह गर्ने पूर्व सूचना कर्ता (गेज रिडर) हरुको आत्मबल अभिवृद्धिका लागि प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- कैलारी गाउँपालिकामा रेडक्रस सोसाईटीको उपशाखा स्थापनाका लागि सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- उच्च धारा तथा सुरक्षित भवनको निर्माणलाई निरन्तरता दिईन्छ ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन समितिका नीतिगत निर्णयहरु :

सुशासन तथा पारदर्शिता :

- गाउँपालिका निर्णय तथा गाउँपालिका प्रगती सञ्चार माध्यम मार्फत सर्वसाधारणका लागि सार्वजनिकरण गरिने छ ।
- सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा तथा सामाजिक परिक्षण प्रभाव अध्ययनलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- मिडिया परिचालन/प्रेस रिलिज/प्रेस मिट तथा जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- अनुगमन तथा बजार अनुगमन प्रकृत्यालाई निरन्तरता दिदै उपभोक्ता मैत्री अवधारणालाई संस्थागत गरिनेछ ।

क्षमता विकास :

- पदाधिकारी तथा कर्मचारीको कार्य दक्षता अभिवृद्धि कार्यक्रमका लागि मानव संसाधन विकास योजनाको निर्माण गरी क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरका नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरुको क्षमता विकासका लागि बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ
- न्यायिक समितिका पदाधिकारी,सामुदायिक मेलमिलापकर्ता भलमन्सा तथा बडघरहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

संस्थागत विकास :

- सार्वजनिक खरीद प्रकृत्यालाई व्यवस्थित गर्न खरिद गुरु योजना निर्माण गरी खरिद ईकाइ र खरीद सचिवालयको गठन गरी खरीद प्रकृत्यालाई व्यवस्थित र मितव्ययी बनाईने छ ।
- सामाजिक सुरक्षा तथा ब्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यलाई व्यवस्थित तथा संस्थागत गरिनेछ ।
- योजनावद्ध विकास प्रकृत्यालाई संस्थागत गर्नका लागि क्षेत्रगत तथा विषयगत योजनाहरुको तर्जुमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको विकास प्रकृत्यालाई प्रभावकारी , दिगो तथा व्यवस्थित बनाउनका लागि गाउँपालिकाको श्रोत नक्साकन गरीनेछ।
- गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र (प्रोफाईल) अद्यावधिक गरिनेछ ।
- गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयहरुमा ईन्टरनेट सुविधा विस्तार गरिनेछ ।

गै.स.स. सहजीकरण तथा नियमन :

- गै.स.स.हरुका कार्याक्रमहरु सहजीकरण र नियमन गर्दै प्रभावकारी बनाउनका लागि गैसस डेक्सको स्थापना गर्ने ।
- राष्ट्रिय,अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुलाई गाउँपालिकाको वार्षिक योजना प्रणालीमा समेट्दै त्यस्ता गै.स.स.हरुको कार्यक्रम र बजेटको पारदर्शिता कायम गर्न जोड दिइनुका साथै गै.स.स.सँग समन्वयात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

बजेट तथा राजश्व परिचालन :

- स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस अनुसार आन्तरिक आयका श्रोतहरूको पहिचान गर्नुका साथै आन्तरिक आयका थप दायरा तथा दर निर्धारण गरिने छ ।
- पेशकी सुन्य नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा सामाजिक न्यायको अवधारणा अनुसार गरिने नीतिलाई अगिकार गरिनेछ ।
- कर शिक्षालाई प्रभावकारी रूपमा लागु गर्नका लागि कर संचेतनाका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- आन्तरिक आयको अभिवृद्धि तथा संकलन र पेशकी बेरुजुको फर्च्यौटका लागि व्यवस्थित राजश्व शाखाको स्थापना तथा कार्यदलको गठन गरिनेछ ।

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको बैठक :

विभिन्न विषयगत समितिमा भएका नीतिगत निर्णय, तर्जुमा गरिएका बजेट तथा कार्यक्रमहरूमा छलफल गरी आवश्यक परिमार्जन सहित गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा आवश्यक संसोधन तथा परिमार्जन गरी गाउँसभा अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्न तथा गाउँसभा अधिवेशनलाई सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्नका लागि विभिन्न मितिमा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा बैठकहरू बसी आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको थियो ।

गाउँकार्यपालिकाको बैठक :

विभिन्न विषयगत समितिमा भएका नीतिगत निर्णय, तर्जुमा गरिएका बजेट तथा कार्यक्रमहरूमा आवश्यक छलफल गरी आवश्यक परिमार्जन सहित बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले तयार गरेको मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिई गाउँसभा अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्न तथा गाउँसभा अधिवेशनलाई सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्नका लागि विभिन्न मितिमा गाउँकार्यपालिका बैठकहरू बसी गाउँसभा अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्ने बजेट नीति तथा कार्यक्रमलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको थियो ।

गाउँ सभा अधिवेशन :

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित) २०७४ मा व्यवस्था भएनुसार कैलारी गाउँपालिकाको छैठौँ सभा अधिवेशन कैलारी गाउँपालिका अध्यक्ष श्री लाजुराम चौधरीको अध्यक्षतामा मिति २०७७ अषाढ १० गतेका दिन शुभारम्भ भएकोमा सो कार्यक्रममा प्रमुख आतिथ्य तथा विशेष सम्बोधन सुदूर पश्चिम प्रदेश सभाका माननीय कृषि, भूमी व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्री विनिता चौधरीज्यूबाट भएको गाउँसभा अधिवेशनमा सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यज्यूहरूको उपस्थितीमा संचालन भएको थियो । उक्त गाउँसभा अधिवेशनमा बजेट तथा कार्यक्रमहरू उपाध्यक्ष श्री लक्ष्मी सत्गौवा थारुले प्रस्तुती गर्नु भएको थियो । भने समग्र नीति तथा कार्यक्रम गाउँपालिका अध्यक्ष श्री लाजुराम चौधरीले प्रस्तुत गर्नु भएका थियो । अध्यक्ष तथा उपाध्यक्षले प्रस्तुत गर्नु भएको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रम २०७७ अषाढ १२ गतेको गाउँसभा अधिवेशनमा सर्वसम्मत रूपमा पारित भएकोमा गाउँसभा अधिवेशन अषाढ १२ गते सम्म संचालन भएको थियो ।

नीति, बजेट तथा कार्यक्रम सार्वजनिकिकरण :

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित) २०७४ मा व्यवस्था भएनुसार कैलारी गाउँपालिकाको छैठौँ सभा अधिवेशनबाट पारित नीति, बजेट तथा कार्यक्रम सार्वजनिकिकरण गर्नका लागि मिति २०७६ श्रावण ०४ गतेका दिन कैलारी गाउँपालिकाको हसुलियामा आयोजना गर्ने निर्णय अनुसार विशिष्ट व्यक्तित्व ज्यूहरूको उपस्थितीमा आयोजना गरिएको सार्वजनिकिकरण कार्यक्रमको अध्यक्षता कैलारी गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री लाजुराम चौधरीको रहेकोमा कार्यक्रममा अतिथीका रूपमा राजनितिकदलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, पूर्व जनप्रतिनिधिज्यूहरू, नागरीक समाजका अगुवा, बडघर भलमन्सा, विद्धिजिवी तथा समाजसेवी रहनु भएको सो कार्यक्रममा अतिथीज्यूहरूको स्वागत गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष श्री लक्ष्मी सत्गौवा थारुज्यूले गर्नु भएको थियो । कैलारी गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री लाजुराम चौधरीले आ.व. २०७७/०७८ का लागि गाउँसभा अधिवेशनबाट पारित नीति, तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुका साथै कैलारी गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री लक्ष्मी सत्गौवा थारुबाट बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत भएको थियो । कार्यक्रमको अध्यक्षता गरी रहनु भएका कैलारी गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री लाजुराम चौधरीले सवैलाई धन्यवाद दिदै सार्वजनिकिकरण कार्यक्रमको समापन गर्नु भएको थियो ।

कैलारी गाउँपालिकाको छैठौँ गाउँसभा अधिवेशनमा कैलारी गाउँपालिका अध्यक्ष श्री लाजुराम चौधरीज्यूबाट प्रस्तुत आ.व. २०७७/०७८ नीति तथा कार्यक्रम

" स्वास्थ्य र शिक्षा " मानव भविष्यको मूलआधार !

" दिगो विकास र रोजगार " हाम्रो अहिलेको कार्यभार !!

गाउँसभाका अध्यक्ष र सदस्य ज्यूहरु

- १ कोरोना भाइरस [कोविड १९] महामारीको यस विषम परिस्थितिमा हामीले कैलारी गाउँपालिकाको गाउँसभाको छैठौँ बैठक बस्दै छौं | यस घडीमा परिपूर्ण लोकतन्त्र प्रसिका निम्ति बलिदान गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रधांजलि अर्पण गर्न चाहन्छु |
- २ विश्वव्यापी रुपमा तहल्का मच्चाइएको कोरोना भाइरसले सम्पूर्ण जनजीवन अस्तव्यस्त पारेको छ | कोरोनाको कहर एव बन्दाबन्दीको अवस्थाले मानव सभ्यतालाई नै उथलपुथल पारेको छ | यस्तो उथलपुथल एव अस्तव्यस्तको बीचबाट नया सोच र चेतनाबाट अघि बढ्न बाध्यता सृजना गरेको छ |
- ३ यस्तो विपदको बेला बन्दाबन्दीमा रहनु हुने हाम्रो कैलारी गाउँपालिकाका आदरणीय जनसमुदाय र क्वारेन्टाइन बस्नु हुने सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदिबहिनीहरुलाई सामाजिक दुरी कायम गरि संयमता अपनाई दिन आग्रह गर्न चाहन्छु |
- ४ कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वको हिसाबले हाम्रो गाउँपालिका अग्रणी स्थानमा रहेको छ | ९९% मानिसहरु कृषि पेशामा आश्रित रहेतापनि रोजगारका निम्ति स्वदेश तथा विदेश धाउने गरेको स्थिति पनि छ | अबको स्थितिमा स्वदेश भित्रै काम गरि आयआर्जन गर्न वातावरण सृजना गर्नु पर्ने नितान्त आवश्यक भएकोले नीति तथा कार्यक्रम तय गरिने छ |
- ५ यहि सेरोफेरोमा रही विगत आ.वा.मा भौतिक, प्राविधिक र सामाजिक क्षेत्रहरुमा छलांगमय तरिकाले विकास गर्दै आएका थियौं | योजनाहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन, स्रोत साधनहरुको उच्चतम परिचालन, सहभागितामूलक जनपरिचालन, आयोजनाहरुको छनौट / कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मुल्यांकन अर्थपूर्ण रुपमा भइरहेको यथार्थ नै छ |
- ६ तर विश्वव्यापी फैलिएको कोरोना महामारीले मानव जीवन मात्रै प्रभावित पारेन कि विकासका पूर्वाधार देखि अर्थतन्त्रमा समेत ठुलो असर परेको छ | अहिले सम्म पनि हामीहरु त्यहि भुमरीमा छौं त्यो असर भोगिरहेका छौं | यहि भुमरी र पर्न सक्ने असरलाई मध्ये नजर गरि योजना तर्जुमा गर्नु आवश्यक छ |
- ७ अहिले कोरोनाको संकटसंग जुझ्न जल्दो बल्दो चुनौती नै हाम्रो गाउँपालिकाको चुनौती हो | चालु आर्थिक वर्षमा पूर्वाधार क्षेत्र मात्रै होइन शिक्षा, स्वास्थ्य, खाद्द, राजस्व परिचालन एव रोजगारमा समेत जटिलता पैदा भएको छ | अझ हामीले कति महिना, कति वर्ष सम्म यो जटिलता कायम रही रहने हो कल्पना गर्न समेत सकिने अवस्था छैन | भविष्यमा ठुलो संकट र भयावह का ठुलठुला पहाडसंग टक्राउनु पर्ने सम्भावना आउन सक्छ जसलाई नकार्न सकिने अवस्था छैन |
- ८ बन्दाबन्दीको अवधिमा खाद्द अभावले भोकमरी हुनु, साथै राहत वितरण गर्नु, ३४०० जना भन्दा बढी मानिसहरु वैदेशिक रोजगारमा रहनु र २००० जना क्वारेन्टाइनमा बस्नु र आगामी दिनमा क्वारेन्टाइन छाडेर घर बस्नु भनेको बेरोजगार सृजना हुनु हो | त्यसैले " विकास र रोजगार " नै आगामी आर्थिक वर्षमा प्रमुख कार्ययोजना हुनुपर्छ |
- ९ हामि अझै हाम्रो गाउँपालिकालाई गुणात्मक हिसाबले विकास गर्ने कुरामा प्रतिबद्ध छौं | समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने दिर्घकालिन लक्ष्यका साथ पाइला चालिरहेका छौं | विगत एव चालु आर्थिक वर्षमा हामीले गौरव खालका योजना निर्माण गर्यौं र प्रभावकारी कार्यान्वयन पनि गर्यौं | जसले गर्दा जनतामा सकारात्मक संदेश मात्र होइन बाह्य रुपमा पनि, राष्ट्रिय स्तरमा पनि सकारात्मक प्रभाव पर्यो | यसकारणले यस्तो गौरवित कार्य प्रति काम गर्ने वार्डका जनप्रतिनिधिहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु |

गाउँसभाका अध्यक्ष एव सदस्य ज्यूहरु

- १० कोरोना महामारीले देश लकडाउनको स्थितिमा चालु आर्थिक वर्षमा सम्पूर्ण क्षेत्रमा प्रभावित पारेपनि जनजीवन सुरक्षित राख्न र विकासका कामलाई निरन्तरतामा ल्याउन अग्रपंतिमा काम गर्ने स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी र जनप्रतिनिधिहरुलाई बधाई दिन चाहन्छु |
- ११ यस्तो अवस्थामा पनि पूर्वाधार विकासका कार्य ८०% सम्पन्न हुनु सन्तोषजनक रहेको तथ्यले देखाउछ | सामाजिक विकास तर्फ स्वास्थ्य, शिक्षा क्षेत्रमा उल्लेख्य प्रगति भएपनि लक्षित वर्गका केहि काम राम्रो र प्रेरणाको रुपमा लिन सकिन्छ र केहि योजनाहरु प्रभावित भएकोले दुखित पनि बनाएको छ | यस खालका योजना अझ निरन्तरता दिन आवश्यक ठानेको छु |
- १२ कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हासिल गर्न कृषकलाई यन्त्रले सुसज्जित र आधुनिक बनाउन यन्त्र वितरण, उन्नत जातका धान, गहु विउ अनुदान र विभिन्न पकेट कार्यक्रमले हौसला प्रदान गरेको छ | अझ कृषि पेशालाई सभ्य र मर्यादित बनाइ मानिसलाई कृषिमा आकर्षित गर्न नीति तय गरिने छ | आगामी आर्थिक वर्षमा पनि यस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन आवश्यक ठानेको छु |
- १३ कृषि पेशामा आत्मनिर्भर र रोजगारका लागि विभिन्न सिपमुलक तालिम दिलाई ३०० जनाको क्षमता अभिवृद्धि गराउनु महत्वपूर्ण कुरा हो | यसले गर्दा अधिकांस युवाहरु स्वरोजगार सृजना गरि लाभ प्राप्त गरि रहेका छन् | यस कार्यका लागि " क्षमता विकास र रोजगार कार्यक्रम " लाई निरन्तरता दिनु झन् आजको आवश्यकता ठानेको छु |
- १४ "नमुना एव स्मार्ट " पालिका जुन उद्देश्यका साथ निर्माण गर्ने अभिलाषा राखेका थियौं पुरा हुदै गईराखेको परिप्रेक्ष्यमा कोरोनाले धक्का पुर्याएको अवस्था सर्वविदित छ | आफ्नै स्रोत र साधनले मात्र त्यो कुरा प्राप्ति असम्भव छ | ठुलठुला गौरवका आयोजनाहरुमा संघिय सरकार र प्रदेश सरकारसंग समन्वय नगरी विकास गर्न सकिन्न | विभिन्न गैर सरकारी संघ

सस्थासंग समन्वय र सहकार्य नगरी प्रगति गर्न सकिन्छ | त्यसो हुदा सबै पक्षसंग समन्वय र सहकार्य गरेर अघि बढ्न जरुरि छ | यसका लागि समपुरक कोष स्थापना गरि समन्वयात्मक ढंगले विकास गरिने छ |

गाउसभाका अध्यक्ष एव सदस्य ज्युहरु

- १५ कृषि बिकाशका लागि दिगो उत्पादकत्व र रोजगारका निमित्त नीति अबलम्बन गरि अल्पकालीन , मध्यकालियन र दिर्घकालिन " कृषि योजना निर्माण " गरिने छ र आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ |
- १६ कृषकका खेति प्रणाली आधुनिकीकरण गर्न यन्त्र वितरण र कृषकका उत्पादित वस्तुलाई बजारीकरण गर्न कार्यक्रम र बजेट विनियोजन गरिने छ |
- १७ बेमौसमी तरकारी खेति , बगर खेति र सिजनल खेति प्रणालीको कार्यक्रम ल्याइने छ | एक वार्ड एक उत्पादन पकेटका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- १८ वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्तिहरुका लागि कृषि क्षेत्रमा लामन सार्वजनिक जमिन , गुठीका जमिन सामुदायिक वन भित्र र नदीको बगरमा खेति गर्न अभिप्रेरित गरिने छ | साथै सिप र दक्षताको आधारमा वर्गीकरण गरि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ |
- १९ पशु व्यवसायीहरुलाई पशुपालन गर्न अभिप्रेरित गरि व्यवसायिक कार्यक्रम संचालन गरिने छ | मासु व्यवसायी वा व्यवसाय संचालन गर्ने वा गर्न चाहने व्यक्ति वा फर्मलाई अनुदानको व्यवस्था गरिने छ |
- २० पशु नस्ल सुधार , कृतिम गर्भधारण र पशु स्वास्थ्य तथा खोपको कार्यक्रम ल्याइने छ | यसका साथै बंगुर , हास , कुखुरा जस्ता पशुपंक्षी पालन र पकेट विकासका कार्यक्रमको नीति लिइने छ र आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ |
- २१ सामाजिक र आर्थिक दृष्टिकोणले सहकारीको महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ | यसर्थ सहकारीको क्षमता विकास गरि " नया उद्धमी निर्माण गर्ने " र " एक सहकारी एक उद्योग " को कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने र बेरोजगार युवाहरुलाई रोजगार सृजना गरिने छ |
- २२ ठुला उद्योग स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ | र संधिय सरकारको एक स्थानीय तह एक उद्योग को नीति अन्तर्गत समन्वय र सहकार्य गरिने छ |
- २३ एकै उद्देश्य र लक्ष्य भएका सहकारीहरुको एकीकरण , कार्यक्षेत्र विस्तार , अनुगमन र नियमन गरिने छ |
- २४ कुनै पनि विषयगत क्षेत्रका योजना तथा आयोजनालाई विकास र रोजगारसँग जोडी कार्य प्रक्रियालाई अगाडी बढाइने छ | बेरोजगार एव वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्तिको सिप र दक्षताको पहिचान र वर्गीकरण गरि उचित स्थानमा प्रयोग गरिने गरि स्वरोजगार कोष स्थापना गरिने छ | यसका लागि योजना तर्जुमा गरि बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- २५ योग्यशील युवाहरुको लागि लोकसेवा कक्षा संचालन , शारीरिक एव मानसिक विकासका लागि खेलकुद र अतिरिक्त क्रियाकलाप , अध्यक्ष कप प्रतियोगिता जस्ता कार्यक्रम संचालन र बेरोजगार युवालाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसंग जोडी प्रभावकारी बनाइने छ |
- २६ गाउपालिका भित्र रहेका विभिन्न ताल तलैयाहरुको पर्यटनसंग जोडी संरक्षण , पर्वर्धन र मर्मत सम्भार गरि आर्थिक विकास र रोजगारसँग जोडिने छ र त्यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ |
- २७ ऐतिहासिक रुपमा रहेका प्राकृतिक , सास्कृतिक , धार्मिक र होमस्टेलाइ संरक्षण , सम्बर्धन तथा प्रवर्धन गरि पर्यटनसंग जोडी आयमा वृद्धि गरिने छ |
- २८ वन विनास तथा अतिक्रमण रोक्न सामुदायिक वन समितिलाई नियमित परिचालन , वृक्षारोपण , तारवार , घेरवार गरिने र उचित संरक्षण र सदुपयोग गर्न लगाइने छ | सो कार्य गर्न विकास र रोजगारसंग जोडन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- २९ सामुदायिक वनलाई आयमुखी बनाउन वन क्षेत्रभित्र पिडालु , हल्दी र फलफुल खेति , हर्रो , बर्रो , अमला , निम , जस्तो बहुउपयोगी वनस्पतिको वृक्षारोपण गरिने छ | बेट , बास , बाबियो , घास जस्ता वनजन्य उत्पादन गर्न अभिप्रेरित गरिने छ | यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ |
- ३० जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण गर्न गैर सरकारी संघ सस्था संग समन्वय गरि सुधारिएको चुल्हो जडान , रसायन म्यासको प्रयोग र सौर्य उर्जा जडान जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ सोका लागि जनचेतना अभियान संचालन गरिने छ |
- ३१ विपद व्यवस्थापनका लागि एक कोष खडा गरिने छ जसको उचित व्यवस्थापन र परिचालन गरिने छ |
- ३२ नदि नियन्त्रण , कटान , डुबान अथवा दैवी प्रकोपबाट हुने कुनै पनि मानवीय क्षति जस्ता विपद्का लागि सुरक्षित आवास भवन , अधुरो सुरक्षित भवन निर्माण , खोज उद्धार र प्रतिकार्यदल एवम पुर्व सुचानाकर्ता [गेज रिडर] हरुलाई परिचालन गरिने छ | यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- ३३ नदि नियन्त्रणका लागि , तटबन्ध , उखु खेति , बगर खेति र बास खेति गर्न संधिय र प्रदेश सरकार संग समन्वय गरि आवश्यक बजेटका व्यवस्थाका लागि पहल गर्ने छ |
- ३४ " सडक गुरु योजना २०७५ " बमोजिम सडकहरुको निर्माण गरिने छ र उक्त सडकहरुको गुणस्तर कायम राख्न निर्माण सामग्रीको परिक्षण गर्न तथा जनशक्तिको उत्पादन र व्यवस्थापन गरिने छ | र दिगो विकासको लक्ष्य लिइने छ |

- ३५ कैलारी गाउपालिकालाई नमुना र सम्बृधि निर्माणका लागि एवम २० वर्ष दिगो विकासका निमित्त वर्षीय तथा बहुवर्षीय एक मार्गचित्र [रोड म्याप] स्पष्ट तयार गरिने छ | गाउपालिका विकासका लागि गुरु योजना [master plane] निर्माण गरि बजेट तय गरिने छ | साथै मानिसहरूलाई " विकास र रोजगार " सँग जोडी सडक स्तरोन्नति , "अपन डगर अपन बनाइ " र पिछडिएको भूगोल र जनसंख्यालाई " विशेष अनुदान कार्यक्रम " लाई निरन्तरता दिइने छ | साथै ग्रिनरि बेल्ट को निर्माण गरिने छ |
- ३६ तिन वर्ष भित्र कैलारी गाउपालिकामा बिधुतीकरण गरि सक्ने भनि लिईएको नीति हामीले सम्पन्न गरेका छौ | र अपवादको रुपमा वार्ड न ८ भित्र घोडाघोडी विधुत सहकारी सस्थाले पूर्ण विधुतीकरणको ठेक्का मार्फत जिम्मेवारी लिईएकोले गाउपालिकाबाट हुन सकेन र यसको लागि त्यस सस्थालाई विधुतीकरण गर्न पहल गरिने छ | भने अब एक वर्ष भित्र बिधुत सेवा अपुग भएको घर, टोल, मठ, मन्दिर, चर्च र सामुदायिक घर एवम स्थानहरूमा बिधुत सेवा विस्तार गरिने छ यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- ३७ आवश्यकता बमोजिम नया भवन र अधुरो र जिर्ण भवनहरूको संरचना निर्माण / मर्मत सम्भार गरिने छ | सरकारी तथा गैर सरकारी एवम सामुदायिक भवनहरूको रंगोगनमा एकरूपता गरिने छ | साथै भवनको मापदण्ड तथा भवन संहिता पूर्णत लागु गरिने छ |

गाउसभाका अध्यक्ष एव सदस्य ज्युहरु

- ३८ आज एक्काइसौं शताब्दीको युग अनि नेपालको उत्कृष्ट संविधानले मौलिक हकमा प्रदत्त अधिकार व्यक्तिगत स्वतन्त्रता , जातीय विभेद ,लैंगिक विभेद , छाउपडी प्रथा र बोक्सी जस्ता अन्धविश्वासका क्रियाकलापहरू देशभरि देखा परेको छ | पछिल्लो चरणमा पश्चिम रुकुम जिल्लाको सोती गाउमा भएको घटनाले सामाजिक सद्भाव खल्बलिने घटना घटेको स्पष्ट छ | कैलारी गाउपालिकाले यसको घोर भर्त्सना गर्दछ |
- ३९ यस खालका घृणित एव लज्जास्पद घटना हुन नदिन सामुदायिक मेलमिलाप कार्यक्रम संचालन , छुवाछुत मुक्त कार्यक्रम , सामाजिक सचेतना कार्यक्रम आवश्यक छ र यसका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिने छ |
- ४० सरकारसंग पहुच नभएका , सेवा सुबिधाबाट बन्चितिकरण भएकाको लागि " लक्षित वर्ग कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७६ " जा्रि गरे पछि आफुले आफै निर्णय गर्ने अधिकार सहित कार्यक्रम संचालन भएको छ | यसकारणले उक्त वर्गलाई स्थानीय सरकारको अनुभूति भएको छ | लक्षित वर्गमा उल्लास र उमंग थपिएको प्रष्ट छ | तथापि कोरोनाको विपतिले कार्यक्रमलाई प्रभावित पारेको र कतिपय कार्यक्रम हुन सकेको छैन | अझ निरन्तर कार्यक्रम संचालन गर्न सकेमा प्रभावकारी हुनेछ | तसर्थ आगामी आर्थिक वर्षमा पनि कार्यविधि बमोजिम लक्षित वर्गलाई विकास र रोजगारसंग जोडेर आवश्यक बजेट विनियोन गरिने छ |
- ४१ अति विपन्न , गरिव र बेसाहारा रहेका व्यक्ति , परिवार वा सामुदायका लागि आर्थिक सहयोग , पुनस्थापना केन्द्र र गरिव आवास कार्यक्रमको योजना तर्जुमा गरि बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- ४२ हाम्रा सामुदायिक विद्यालयका आन्तरिक एव बाह्य संरचना कस्तो थियो भन्ने कुरा यहा भनि रहनु पर्दैन | विगतमा हाम्रो पालिकाको शिक्षालयको शैक्षिक गुणस्तर खस्किदो थियो भन्ने कुरा भनिरहनु पर्दैन | हामि शिक्षाको नविनतम तिर जोड दिदै आर्यौं र आइरहेका छौ भने कोहि कोहिको चिन्तन पुरातनतिरले गर्दा गुणस्तर कायम गर्न लामो संघर्ष गर्नु पर्यो र परिरेहेको छ | हाम्रो बढी जोड नै शिक्षामा थियो र विभिन्न नया कार्यक्रमहरू ल्यायौ पनि | उक्त कार्यक्रमले शिक्षामा गुणस्तर ,उपलाब्धिपूर्ण र नातिजामुलक नै भएको छ | विद्यार्थी केन्द्रित र बालमैत्री विद्यालयलाई नमुना र प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना नै यसका ज्वलन्त क्रियाहरू हुन | यस्ता विद्यालयलाई अझै प्रभावकारी बनाउन , नियमन र अनुगमन गर्न बजेट व्यवस्था गरिने छ |
- ४३ यसरि शिक्षा र शिक्षालयले गुणात्मक विकास गरिरहेको परिप्रेक्ष्यमा कोरोना भाइरस [कोविड १९] को प्रभाव शिक्षा क्षेत्रमा परेको सबैलाई अवगत नै छ | यसको प्रभावले अझै सामुदायिक र सस्थागत विद्यालय खुल्न सकेको छैन | एस इ इ र कक्षा ११ को परिक्षा स्थगित नै छ | विद्यार्थीहरूको भविष्य अन्योलमा छ | सबै स्कुल र कलेजहरू क्वारेन्टाइनमा परिणत छन | यस परिस्थितिमा नया सोचका साथ जाने , नया योजना निर्माण गर्ने र नया रणनीतिका साथ "गुरु योजना " तय गर्न आवश्यक छ |
- ४४ गत शैक्षिक सत्रमा शिक्षा समिति र गाउसभाले लिएको शिक्षा नीति एवम "गाउ शिक्षा योजना "अति महत्वपूर्ण छन | वि. व्य. स. , अभिभावक संघको क्षमता विकास तालिम , निरन्तर अनुगमन र मुल्यांकन , विद्यालय पुरष्कृत कार्यक्रम , दुध र खाजा वितरण लगायत जस्ता कार्यक्रम प्रभावकारी छन् यसलाई निरन्तरता दिन बजेट बिनियोजन गर्न जरुरि छ |
- ४५ मानव जातिको निमित्त , मानव सभ्यताको निमित्त कोरोना भाइरसको महामारीसंग लडाई लड्न अग्रपंक्तिमा जुन प्रकारले चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मीहरू संघर्ष गरिरहनु भएको छ , जुधिरहनु भएको छ , त्यहि प्रकारले स्कुल र कलेज खुल्न साथ मानव जातिको विकासको निमित्त , मानव सभ्यताको निमित्त शिक्षक , प्राध्यापकहरू अग्रपंक्तिमा रही कडा संघर्षका साथ अध्ययन अध्यापन गर्न गराउन आवश्यक छ | यसका लागि "गुरु योजना निर्माण " गरि कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरिने छ |
- ४६ शताब्दी पछी विश्वव्यापी रुपमा देखा परेको कोरोना महामारीले स्वास्थ्य क्षेत्रमा संकट पैदा गरेको छ | संसारभरी यसको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि वैज्ञानिकहरू सक्रिय रुपमा अनुसन्धानमा प्रयासरत छन् | यद्पी वैज्ञानिकहरू अझै कुनै पनि निष्कर्षमा पुग्न भने सकेका छैनन् | लकडाउन र सामाजिक दुरी नै संक्रमित हुनबाट जोगिन मूल उपाय बाहेक केहि छैन | यस्तो परिस्थितिमा नेपाल सरकार र प्रशासनिक निकाय र स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई पुनः धन्यवाद दिन चाहन्छु |
- ४७ संधिय सरकारले स्वस्थ्यकर्मीहरूका लागि मापदण्ड बमोजिम जीवन विमा गरि दिन र उपरोक्त आधारमा सेवा सुविधा उपलब्ध गरेकोमा आभार प्रकट गर्न चाहन्छु | सो मापदण्ड बमोजिम हाम्रो गाउपालिकामा कार्यरत करार स्वास्थ्यकर्मीहरूका लागि विमा एव सेवा सुविधा उपलब्धताका लागि बजेट व्यवस्था गरिने छ |

- ४८ आखा शिविर संचालन र आखा उपचार केन्द्र शाखा स्थापना , सिकल्सेल रोगि , मानशिक रोगि , लागु औषध र दुर्व्यसनीमा परेका , महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका र दिर्घ रोगीहरूका लागि जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिने छ |
- ४९ आयुर्वेद चिकित्साको प्रचार प्रसार , हाते पुस्तक प्रकाशन , योग शिविर संचालन , औषधिजन्य जडिवुटी खेति प्रवर्धन र प्रशोधन का कार्यक्रम र नीति तय गरिने छ यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- ५० १००० दिनका आमा तथा बालबालिका लागि स्वास्थ्य र पोषण कार्यक्रम , पूर्ण सरसफाई गाउपालिका घोषणा कार्यक्रम , " स्वच्छ पानि स्वस्थ जिन्दगानी " नारालाइ प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न आवश्यक बजेट बिनियोजन गरिने छ |
- ५१ विभिन्न सामाजिक गलत कुप्रथा , कुसस्कार र विकृति जस्ता क्रियाकलापको विरुद्ध अभियानात्मक रुपमा कार्यक्रम संचालन गर्न नीति तय गरिने छ |
- ५२ " एक वाई एक खेल मैदान " को नारालाइ कायम गर्दै युवाहरूको शारीरिक तथा मानशिक क्षमताको विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्न नीति तय गरिने छ |
- ५३ सेवाग्राहिहरूका निम्ति गुनासो व्यवस्थापन , गुनासो बमोजिम जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको कार्य व्यवस्थापन गरिने छ | सार्वजनिक सुनवाई , समिक्षा , सामाजिक परिक्षण कायम गरि पारदर्शीतामा जोड दिइने छ |
- ५४ यस कोरोनाको कहरले बन्दाबन्दिको अवस्थामा प्रविधिको आवश्यकता झन् झन् बढ्दै गएको महसुस चौतर्फी भएको छ | प्रविधिमैत्री गाउँपालिका भएको भए शिक्षा , स्वास्थ्य , यातायात , जनसम्पर्क, जनगुनासो लगायत विभिन्न क्षेत्रमा समस्या र अभाव हुने थिएन | यतिबेला " इ-भिलेज कार्यक्रम " नै आजको आवश्यकता हो | यो योजना वा कार्यक्रम प्रथामिकताका साथ ल्याएको भए शिक्षा र स्वास्थ्यमा त्यति धेरै असर पर्ने थिएन होला | तर केहि असन्तुष्टिका स्वरहरु आएतापनि आंशिक कामहरु भए र केहि हदसम्म समस्या समाधान भएको छ | तर हामीले अझै पनि पर्याप्त मात्रामा गर्न सकेका छैनौ | तसर्थ आगामी वर्षमा प्रविधिमैत्री पालिका निर्माण गर्न बजेटको व्यवस्था गरिने छ |
- ५५ योजनावद्ध विकास प्रक्रियालाई सस्थागत गर्ने , पदाधिकारी र नागरिक अगुवाको क्षमता विकास गर्ने जस्ता कार्यक्रम गरिने छ |
- ५६ सार्वजनिक खरद प्रक्रियालाई व्यवस्थित गर्ने , त्यसका लागि गुरु योजना तय गर्ने र खरिद इकाई गठन वा खरिद सचिवालय गठन र सबै प्रकारका पाउने भत्ताहरु दुरुत्साहन गरि पारदर्शीता र मितव्ययी बनाउने नीति लिइने छ |
- ५७ गैर सरकारी संघ सस्थालाई प्रभावकारी परिचालन , समन्वय र नियमन गरि विकास निर्माणका काममा व्यवस्थापन गरिने छ |
- ५८ आन्तरिक राजस्व वृद्धि गर्न श्रोतहरूको पहिचान , परिचालन र दायरा निर्धारण गरिने छ | कर प्रणाली व्यवस्थित , नियमित राजस्व संकलन , बजार व्यवस्थापन र अनुगमन , कर शिक्षा एवम सुरक्षा , शिक्षा जागरण र विविध कार्य सम्पादनका लागि नगर प्रहरी [स्वयम् सेवक] गठन तथा परिचालन गरिने छ | यसका लागि आवश्यक बजेट तर्जुमा गरिने छ |
- ५९ कैलारी गाउपालिका ऐतिहासिक र सामरिक हिसाबले महत्वपूर्ण भूभाग हो , अब हामीहरूले धेरै चिनारी दिइ राख्नु पर्ने अवस्था छैन | हामीले प्रतिवद्धता व्यक्त गरेका विषयहरु क्रमस प्राप्त भै रहेका छन् | गाउसभाको पाचौ बैठकबाट "ग्रीन र स्मार्ट " गाउपालिकाको नीति तथा मार्गदर्शन स्पष्ट गरेका थियौ र सो बमोजिम योजना एव आयोजनाहरु कार्यान्वयन भएको छ , तर कहिँ कहिँ क्रियान्वयानको , नीतिको , विचारको र विधिको उलंघन भएको छ | उक्त मार्गदर्शन गहिराइ पुर्वक अध्ययन र परिपालना गरेको भए कसैलाई कुनै पनि समस्या आउनेवाला थिएन | आज म यस गाउसभा मार्फत "ग्रीन र स्मार्ट" गाउपालिकाको नीति तथा मार्गदर्शनको गाम्भीर्यतालाई बुझ्न र अक्षरस पालना गर्न अनुरोध गर्दछु |

गाउसभाका अध्यक्ष एव सदस्य ज्युहरु

- ६० उल्लेखित पृष्ठभुमि नेपालको संविधान , स्थानीय सरकार संचालन ऐन , स्थानीय तहको बार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन , राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग , अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन , गाउपालिकाको विभिन्न नियम , कानुन , कार्यविधि र सुझाव सहित चालु आ.वा. को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको छ | यो नीति तथा कार्यक्रम यस सभाबाट पारित हुने विस्वस्त छु | विश्वव्यापी रुपमा संक्रमित महामारी कोरोना नियन्त्रण र रोकथाम

गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने अपेक्षा गरेको छु । साथै सघिय सरकार, प्रदेश सरकार, सुरक्षाकर्मी र गाउँपालिकाको कर्मचारी प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै विदा हुन चाहन्छु । धन्यवाद , अभिवादन ।

(लाजुराम चौधरी)

अध्यक्ष, कैलारी गाउँपालिका

कैलारी गाउँपालिकाको छैठौँ गाउँसभा अधिवेशनमा कैलारी गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री लक्ष्मी सत्तौवा थारु ज्यूवाट प्रस्तुत २०७७/०७८ को बजेट तथा कार्यक्रम :

आदरणीय महानुभावहरु, यस गरिमामय कार्यक्रमका, सभा अध्यक्ष ज्यू, प्रमुख अतिथी माननीय माननीय कृषि, भूमी व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्री विनिता चौधरीज्यू, एवं गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत लगायत कर्मचारी मित्रहरुका साथै यस कार्यक्रममा उपस्थित आदरणीय दिदी-बहिनी तथा दाजु-भाइहरु, यस कार्यक्रममा उपस्थितका लागि प्रमुख अतिथी माननीय कृषि भुमी व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्री विनिता चौधरीज्यू, लगायत यस गरिमामय सभामा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु ।

१. सर्व प्रथम आजको यस समारोहमा नेपालको प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक/गणतान्त्रिक एंवम अन्य सामाजिक आन्दोलनहरुमा आफ्नो अमूल्य जीवनको आहुती गर्ने श्रद्धेय ज्ञात अज्ञात अमर शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली एवं श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहन्छु ।

२. प्रादेशिक राजधानी तथा छिमेकी राष्ट्र सँग सीमाना जोडिएको यस कैलारी गाउँपालिकामा आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, प्राकृतिक तथा मानवीय विकासका अनन्त संभावना रहेका छन । बसन्ता अन्तराष्ट्रिय जैविक मार्ग, कोईलही लगायतका प्रसस्त तालतलैया, प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना र सामाजिक तथा जैविक विविधता सहितको विशिष्ट पहिचान भएको, यस गाउँपालिकाको छैठौँ गाउँसभामा आगामी आ.व. २०७७/०७८को बजेट, तथा कार्यक्रम, यस सम्मानीत सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्ष तथा गौरव व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

३. लोकतन्त्रको आधारभूत र बलियो संरचना मानिने, स्थानीय तहको निर्वाचनले जनकेन्द्रित विकास प्रकृयालाई संस्थागत गर्न गाउँपालिकाबाट विभिन्न क्रियाकलापहरु संचालनको प्रयत्न गर्दा पनि आवश्यक पूर्वाधार तथा मानवीय संसाधनको कमी, कोभिड १९ को प्रकोप का साथै आवश्यक ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि नीतिहरुको निमार्ण समेत गर्नु पर्ने तथा त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन, श्रोत र साधनको उच्चतम परिचालन, प्रभावकारी जनपरिचालन, आयोजनाको छनौट/कार्यान्वयन/अनुगमन एवं मूल्यांकन, गरै सरकारी संघ संस्थाहरुको सहजिकरण र नियमन, संघीय तथा प्रादेशिक सरकारसँग अर्थपूर्ण साभेदारी र वकालतका क्षेत्रमा साकारात्मक सहकार्यको थालनी भएपनि गाउँपालिकाका सवै मागको सम्बोधन तथा निराकरणका लागि आवश्यक श्रोत साधनको उपलब्धता हुन नसकेको जनचाहना अनुरूप विकास कार्यहरु संचालन गर्न नसकिएको यथार्थ यस सम्मानीत सभामा अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

आदरणीय महानुभाव,

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा, ५५, ५६, ५७, ५८, ५९, ६०, ६१, ६२ तथा ६३ ले गरेको प्राबधान तथा स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिर्गदर्शन, २०७४, मा भएको प्राबधान अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो क्षेत्रभित्र राजश्वका क्षेत्रहरुको पहिचान, दायरा तथा दर निर्धारण गरी स्थानीय तहमा आम्दानीका श्रोतहरुको प्रक्षेपण गरी बजेट तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरे अनुसार यस कैलारी गाउँपालिकामा समेत स्थानीय तहको राजश्व परामर्श समितिले यस गाउँपालिकाका भित्रका विकास निमार्णका कार्यहरुलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न तथा दिगो विकासको सम्भावनालाई संस्थागत गर्दै लैजानका लागि विभिन्न चरणमा गरेका बैठक तथा सरोकारवालाहरु सवैसँग भएको छलफल अन्तरक्रियाका आधारमा आगामी आर्थिक वर्षका लागि कैलारी गाउँपालिकाको राजश्वका दायरा, सिमा, दर निर्धारण गरी गाउँ सभामा पेश गर्नका लागि यो बजेट तथा कार्यक्रम तयार गएको छ ।

राजस्वको मौजुदा अवस्थाको विश्लेषण

कैलारी गाउँपालिकाको राजश्वको मौजुदा अवस्थाको विश्लेषण गर्दा, यस गाउँपालिकामा एकिकृत सम्पत्तिकरको अवधारणा लागू गर्नका लागि आवश्यक पूर्वाधार तथा जनशक्तिको अभावमा पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । त्यसैगरी गत आ.व.मा गाउँसभाले पहिचान तथा निर्धारण गरेका राजश्वका नयाँ क्षेत्र, दायरा तथा दरहरुको आधारमा कर संकलन प्रकृया समेत प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन हुन नसकेको जानकारी समेत यस सम्मानित सभामा अनुरोध गर्न चाहन्छु । राजश्व तथा आन्तरिक आयका प्रस्सत सम्भावना तथा श्रोतहरु हुदाहुदै पनि गाउँपालिकाले लक्ष्य अनुरूपको राजश्व तथा आन्तरिक आय संकलन गर्न नसकेको यथार्थता समेत यहाँहरुमा जानकारी गराउदै कोरोना भाईरस (कोभिड १९) ले समेत गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको संकलनमा प्रभाव पारेको यहाँ समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु । स्थानीय सरकारको अवधारणा अनुरूप गाउँपालिकामा विकासका गतिविधिहरुलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नका लागि राजश्वका दिगो श्रोतहरुको पहिचान तथा परिचालन गरी आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्नु पर्ने कुरा समेत जानकारी गराउन चाहन्छु ।

सभा अध्यक्ष महोदय,

अव म यस सम्मानीत सभामा कैलारी गाउँपालिकाका कर नीतिहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

राजस्व नीतिहरु

स्थानीय तहको राजश्व परामर्श समितिले यस कैलारी गाउँपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि तथा परिचालन गर्नका लागि करका दायरा तथा श्रोतहरुको थप पहिचान गर्दै गाउँपालिकामा थप राजश्वका श्रोतहरुलाई संस्थागत गर्दै राजश्व संकलन तथा परिचालनलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाई दिगो तथा संस्थागत रुपमा विकासका गतिविधिहरुलाई संचालन गर्न गर्न तपशिल बमोजिमका श्रोत अभिवृद्धिका नीतिहरु अंगिकार गरीएका छन ।

- आन्तरिक आय दायरा तथा श्रोतहरुको पहिचान तथा करका दायरा फराकिलो बनाईनेछ ।
- आन्तरिक आयको संकलनलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि कार्यदलको गठन गरिनेछ ।
- सवैभन्दा बढी राजश्व बुझाउनेलाई सभामा सम्मानीत नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा संघीय तथा प्रादेशिक सरकारबाट बजेट तथा कार्यक्रमको उपलब्धताका लागि आवश्यक पहल गरिनुका साथै समन्वयात्मक रुपमा संचालन गरिने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- आन्तरिक आयको अभिवृद्धिका लागि कर सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि सरोकारवालाहरु बिच अन्तरक्रिया तथा छलफल कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- समपुरकोषबाट योजनाहरु संचालन गर्नका लागि गाउँपालिकामा समपुरकोषको स्थापना गरी कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाले सामुदायिक वन, उपभोक्ता तथा स्थानीय नागरीक समाजसँगको समन्वयमा तालतलैयाहरुको आयलाई गाउँपालिकाको सवामित्वमा ल्याईनेछ ।

करका आधारहरु

कैलारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजश्व परामर्श समितिले राजश्वका श्रोत, दायरा तथा दरको निर्धारण गर्दा तपशिल बमोजिमका आधारहरु लिईएकोछ ।

- स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा भएको व्यवस्था
- मालपोत कार्यालयको मालपोतका दर
- नजिकका छिमेकी स्थानीय तहहरुले राजश्व संकलनका निर्धारण गरेका करका दायरा, क्षेत्रहरु
- स्थानीय बाँसिन्दाहरुको राजश्व बुझाउन सक्ने क्षमता
- कृषिभूमिको उत्पादकत्व तथा व्यापार व्यवसायको अवस्था
- सवारी साधन तथा कृषि औजारको उपलब्धता
- सरकारी तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको उपलब्धता
- सरोकारवालाहरुसंगको छलफल अन्तरक्रिया
- गत विगतमा संकलन भएको आन्तरिक आयको अवस्था

सभाका सभाअध्यक्ष महोदय,

अव म यस सम्मानित सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ अनुमानीत आय यस सभामा पेश गर्दछु ।

- संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने :

वित्तिय समानीकरण अनुदानमा	रु. १३,९४,००,०००।-
राजश्व बाँडफाड अनुदानमा	रु. १०,२८,८४,६२९।-
शर्सत अनुदान	रु. २२,५०,००,०००।-
जम्मा रु.	रु. ४६,७२,८४,६२९।-
- प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने :

वित्तिय समानीकरण अनुदान	रु. ७५,३५,०००।-
राजश्व बाँडफाड अनदान	रु. ३७,९०,०००।-
जम्मा	रु. १,१३,२५,०००।-
- गाउँपालिकाको आन्तरिक आय
- गाउँपालिका तर्फको कुल आय जम्मा
- गैरसरकारी संघ संस्थाको
- कुल जम्मा रु.

सभाका सभा अध्यक्ष ज्यू,

अब म यस सम्मानित सभामा श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले उपलब्ध गराएको बजेट सीमा तथा अध्यक्षज्यूको नीति कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्ने गरी विषयगत समितिमा भएको छलफलका तथा सुझावका साथै बजेट तथा योजना तर्जुमा समितिको बैठमा आवश्यक संसोधन परिमार्जन गाउँकार्यपालिकामा भएको निर्णयका आधारमा आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ का लागि क्षेत्रगत रुपमा बजेट तथा कार्यक्रम यस सभामा समक्ष पेश गर्दछु ।

१. आर्थिक विकासमा

● दिर्घकालिन कृषि विकास योजना निर्माणमा	रु. ५,००,०००।-
● कृषिमा यान्त्रीकीकरण तथा बजारीकीकरणमा	रु. ६५,००,०००।-
● बमौसमी, बगर, तथा सिजनल खेती र एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम	रु. २७,००,०००।-
● वैदेशीक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुका लागि सार्वजनिक गुठीको जामिन, सामुदायिक वन तथा अन्य आयमुलक कार्यक्रम	रु. ६,००,०००।-
● कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धिका लागि अनुदानमा धान, गहुँको विउ विजन वितरण तथा पकेट कार्यक्रम	रु. ५५,००,०००।-
● एक सहकारी एक उद्योग र नयाँ उद्यमी श्रृजना कार्यक्रम	रु. ५०,००,०००।-
● नदी नियन्त्रणका लागि बाँस तथा उखु (बगर) खेती कार्यक्रम	रु. ७,००,०००।-
● पशुपंक्षी तथा मतस्य व्यवसायलाई व्यवसायीक रुपमा संचालन गर्नका व्यक्ति, समुह र फर्मलाई अनुदान कार्यक्रम	रु. ४२,००,०००।-
● मासु व्यवसाय वा व्यवसायीलाई व्यवसाय सुधार तथा अनुदान	रु. ३,००,०००।-
● नस्ल सुधार, कृतिम गर्भाधारण, पशु स्वास्थ्य, खोप तथा पशुपंक्षी पालन र पकेट कार्यक्रम	रु. ४०,००,०००।-
● स्वरोजगार कोष	रु. ५०,००,०००।-
आर्थिक विकासको जम्मा रु.	रु. ३,५०,००,०००।-

२. वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापनमा

● तालतैयाको संरक्षण, सम्बर्द्धन, पर्यटन प्रवर्द्धन रोजगार अभिवृद्धि कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-
● प्राकृतिक, साँस्कृतिक, धार्मिक सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्द्धन होम स्टे प्रवर्द्धन तथा रोजगार अभिवृद्धि कार्यक्रम	रु. ५,००,०००।-
● वन संरक्षण, सामुदायिक वनको परिचालन, वृक्षारोपण, वन तथा वन्यजन्तु रोजगारका कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● सामुदायिक वनलाई आयमुखी बनाउन सामुदायिक वन भित्र बहुउपयोगी वनस्पती, बेतबाँस, बालियो तथा फलफुल खेती विस्तार तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-
● सुधारिएको चुल्हो, रसायन ग्याँस, सौँय उर्जा जडान तथा सचेतता अभिवृद्धि	रु. ५,००,०००।-
● विपद व्यवस्थापन कोषमा	रु. ५०,८५,०००।-
● नदी नियन्त्रणका लागि जैविक तथा भौतिक तटबन्धन	रु. ७६,००,०००।-
● सुरक्षित आवासका क्रमागत तथा अधुरा भवनको निर्माण	रु. १०,००,०००।-
● विपद प्रतिकार्यदलको गठन तथा क्षमता विकास	रु. ३,००,०००।-
● गोजरिडर (पूर्व सूचना कर्ता) लाई सञ्चार सुविधा	रु. १५,०००।-
वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापनको जम्मा	रु. २,००,००,०००।-

३. सामाजिक विकासमा :

● जातीय छुवाछुत, लैंगिक हिंसा न्यूनीकरण तथा सामाजिक सामावेशीकरण सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रममा	रु. ५,००,०००।-
● महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-

● लक्षित वर्ग विकास कार्यक्रम	रु. ५०,००,०००।-
● गाउँ शिक्षा योजना निर्माण	रु. २,००,०००।-
● कक्षा ५ र ८ को परिक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ती	रु. ३०,०००।-
● परिक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन कक्षा ५ र ८ को	रु. ५,००,०००।-
● असहाय, टुहुरा तथा लक्षित वर्गका बालबालिकालाई शैक्षिक समाग्री सहयोग	रु. १,५०,०००।-
● साक्षर गाउँपालिका घोषणा कार्यक्रम	रु. २,५०,०००।-
● कोभिड १९ ले बिद्यालयमा पारेको प्रतिकूल असरलाई न्यूनीकरण गर्दै शैक्षिक क्रियाकलापलाई सुरक्षित संचालन गर्न बिद्यालय सुरक्षा तथा शिक्षक प्रोत्साहन	रु. १५,००,०००।-
● नमुना बिद्यालय कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● बिद्यालयको संघन अनुगमन तथा निरिक्षण	रु. २,००,०००।-
● शिक्षक, बिद्यार्थी र अभिभावकसँग मनोसामाजिक परामर्श	रु. ५,००,०००।-
● बिद्यालय सुधार तथा मर्मत कार्यक्रम	रु. ५,००,०००।-
● शैक्षिक व्यवस्थापन (बिद्यालय भर्ना शैक्षिक क्यालेण्डर, गाउँ शिक्षा समिति बैठक, प्र.अ. बैठक, शैक्षिक अन्तरक्रिया, क्षमता विकास)	रु. ७,००,०००।-
● सिकलसेल, मानसिक तथा दिर्घरागीको उपचार तथा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका परिचालन कार्यक्रम	रु. १५,००,०००।-
● गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधी खरिद,शिविर संचालन, स्वास्थ्यका नियमित अत्यावश्यक कार्यक्रम तथा स्वास्थ्य शाखाका अन्य कार्यक्रम	रु. ६५,००,०००।-
● आयुर्वेद चिकित्साको प्रचार प्रसार, हाते पुस्तक प्रकाशन, योग शिविर तथा रोग प्रतिरोधात्मक औषधी खरिद कार्यक्रम	रु. १०,००,०००।-
● पूर्ण सरसफाई, स्वच्छ खानेपानी तथा पोषण कार्यक्रम	रु. २०,००,०००।-
● युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● कला साहित्य संस्कृती तथा विभिन्न दिवसीय कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● आवास कार्यक्रममा	रु. १७,७०,०००।-
सामाजिक विकासको जम्मा	रु. ३,००,००,०००।-

४. पूर्वाधार विकासमा :

● क्रमागत तथा अधुरा योजना	रु. ६२,००,०००।-
● भोलुगे पुलको मर्मत सम्भारमा	रु. ५,००,०००।-
● सडक स्तरोन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई कार्यक्रम	रु. १,१७,००,०००।-
● एक वडा एक सडक कालोपत्रे कार्यक्रम	रु. २,२५,००,०००।-
● सडक ग्राभेल कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
● ह्यूमपाईप खरिदमा	रु. ५,००,०००।-
● कल्भर्ट निर्माणमा	रु. ३०,००,०००।-
● बिद्युतीकरणमा	रु. ६,००,०००।-
● निर्माण गरिएको भौतिक संरचनाको घेरवार तथा पर्खाल निर्माणमा	रु. १०,००,०००।-
● बसन्ता बहुउद्देशीय सहकारी संस्थाको भवन निर्माण	रु. १०,००,०००।-
पूर्वाधार विकासको जम्मा	रु. ५,००,००,०००।-

५. शुसासन तथा संस्थागत विकासमा :

● विभिन्न पत्रपत्रिका सहयोग कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
---------------------------------------	----------------

● जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● गाउँपालिकाका गतिविधि रेडियोमा प्रसारण कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● गाउँपालिकाका गतिविधि टिभीमा प्रसारण कार्यक्रम	रु. २,००,०००।-
● गाउँपालिकाका गतिविधि डकुमेन्ट्री निमार्ण	रु. २,००,०००।-
● सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा, सामाजिक परिक्षण, गुनासो व्यवस्थापन	रु. ६,००,०००।-
● पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता विकास, प्रशासन सुधार तथा समन्वय	रु. १४,००,०००।-

सुशासन तथा संस्थागत विकासको जम्मा

रु.३०,००,०००।-

६. विद्येयक समितिमा	रु. १०,००,०००।-
७. न्यायिक समितिमा	रु. १०,००,०००।-
८. सर्वाङ्गण विकासमा	रु. ६०,००,०००।-
९. मर्मत सम्भारमा	रु. ६६,५९,६२९।-
१०. विशेष क्षेत्र अनुदान कार्यक्रम	रु. ४०,००,०००।-
११. समपुरक कोषमा	रु. ४,००,००,०००।-
१२. स्मार्ट ईभिलेज कार्यक्रममा	रु. ३५,००,०००।-
१३. क्षमता विकास तथा स्वरोजगार कार्यक्रममा	रु. २०,००,०००।-
१४. आर्थिक सहायता	रु. ५,००,०००।-
१५. प्रशासनिक खर्च तर्फ :	रु. ७,६०,००,०००।-
१६. शसर्त कार्यक्रम (अनुदान)	रु. २२,५०,००,०००।-

गाउँपालिकाको विनियोजित जम्मा

रु.५०,३६,५९,६२९।-

गैरसरकारी संघ संस्था तर्फ :

रु. २,१२,८०,०००।-

कुल जम्मा

रु.५२,४९,३९,६२९।-

निष्कर्ष तथा सुझावहरु:

नेपालको संबिधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) मा भएको प्राबधान अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो क्षेत्रभित्रको राजश्वका श्रोतहरुको पहिचान करका दायरा तथा दर निर्धारण गरी गाउँसभामा पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुसार बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि पेश गरिएको छ । बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा विभिन्न सरोकारवालाहरूसँगको छलफल अन्तरक्रियाका साथै विज्ञहरूसँग समन्वय र स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको बैठकमा भएको छलफल तथा यर्थाथका आधारमा तयार गर्ने प्रयास गरिएकोमा गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै प्राप्त श्रोत साधनहरुको न्यायोचित प्रयोगका लागि का यस सम्मानीत सभामा तपशिल बमोजिमका सुझाव तथा निष्कर्ष समेत पेश गर्न चाहन्छु ।

- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाको राजश्व शाखालाई प्रभावकारी बनाई जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने ।
- आम जनसमुदायको हितलाई सर्वोपरि राखी मालपोत कार्यालयले निर्धारण गरेको दररेट तथा गाउँपालिकाको बस्तुस्थितीका आधारमा करका दर निर्धारण गरिनु पर्ने ।
- गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र भएका सार्वजनिक तथा ऐलानी/पती जग्गाको लगत सकलन गरी सोलाई समेत करको दायरामा ल्याउन बहाल विटौरी कर लाई प्रभावकारी रुपमा लागु गर्नु पर्ने ।
- गाउँपालिकाकाले चालु आ.व.का लागि निर्धारण गरेका कर श्रोत, दायरा, दरलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरी कर संकलनका लागि कार्यदलको गठन तथा परिचालन गर्नु पर्ने ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ श्रोत तथा दायराहरुको पहिचान गरी आन्तरीक आयको अभिवृद्धिमा कैलारी बाँसीको अपन्त्व श्रृजनाका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने ।
- स्थानीय सरोकारवालाहरुका लागि कर सचेतना तथा कर शिक्षाका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने ।
- वित्तिय जोखीम न्यूनीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरुलाई संस्थागत गर्दै लैजानु पर्ने ।
- गाउँपालिकाबाट संचालन गरीने कार्यक्रमहरु समाजिक न्यायका आधारमा संचालन गर्नु पर्ने ।
- गाउँपालिकाको आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि वार्षिक कार्ययोजनाको निमार्ण गरी समय समय समिक्षा तथा पुर्नावलोकन गर्नु पर्ने ।

सभाका सभा अध्यक्ष महोदय,

यस गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन का साथै सुशासन तथा संस्थागत विकासका कार्यहरूलाई प्रभावकारी तथा दिगो रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि वित्तिय श्रोतहरूको दिगो पहिचान तथा परिचालन गर्नुका साथै गाउँपालिकाका कार्यहरूलाई बढी भन्दा बढी जनमुखी तथा जनमैत्री बनाउनका लागि वित्तिय जाखीम न्यूनीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यलाई संस्थागत गर्दै लैजानु पर्ने हुन्छ । गाउँपालिकाको आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि राजश्व परामर्श समितिबाट सिफरिस गरिएका करका दायरा तथा दर अनुसारको कर संकलनका लागि प्रभावकारी सयन्त्रको निर्माण गर्नु पर्ने हुन्छ । गाउँपालिकाले दिगो विकासको अवधारणा अनुरूपका योजनाहरूको प्राथमिकिकरण गरी अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन योजनाहरूको छनौट गरी योजनाबद्ध रूपमा गाउँपालिका लक्ष्य, उद्देश्य तथा दृष्टिकोणलाई सहयोग गर्ने विकासका गतिविधिहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी गाउँपालिकाको श्रोत तथा साधानबाट संचालन गर्न नसकिने ठूला योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्यता गर्नु पर्ने देखिन्छ साथै समाजिक विकास तथा सामाजिक रुपान्तरणका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि विभिन्न गैर सरकारी संघसंस्थाहरूसँको समन्वयलाई अझ व्यवस्थित तथा नतिजामूलक बनाई कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

सभाका सभा अध्यक्ष महोदय,अन्त्यमा,

यो बजेट, तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा सक्रिय सहभागी भै योगदान पुर्याउने यस गाउँपालिकाका गाउँसभाका अध्यक्ष, सदस्यहरू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, स्थानीय राजश्व परामर्श समितिका सदस्य लगायत कर्मचारी मित्रहरू, तथा सरोकारवालाहरू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस गरिमामय कार्यक्रममा उपस्थितिका लागि प्रमुख अथिती, माननीय कृषि, भुमी व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रीज्यू, गाउँसभाका सदस्य, पत्रकार बन्धु लगायत अन्य उपस्थित महानुभावमा हार्दिक कृतज्ञता तथा धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि यहाँहरूबाट सदैव रचनात्मक सहयोग, सदभाव तथा पृष्ठपोषणको आशा र अपेक्षा गर्दै विदा हुन चाहन्छु ।

(लक्ष्मी सतगौवा थारु)

उपाध्यक्ष

बिषयगत समिति/क्षेत्र अनुसार प्रस्तावित गरिइका योजना तथा कार्यक्रमहरू :

सर्सत अनुदान तर्फ :

(रु.हजारमा)

क्र. स.	क्रियाकलाप	श्रोत	बजेट	कैफियत
१.	कृषक दर्ता व्यवस्थापन कार्यक्रम	नेपाल सरकार	३,००	कृषि
२.	कृषि तथा पशुपक्षी सम्बन्धि तथ्यांक अध्यावधिक कार्यक्रम	नेपाल सरकार	१,००	कृषि
३.	बाखाको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	नेपाल सरकार	१५,००	कृषि
४.	माछाको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	नेपाल सरकार	१५,००	कृषि
५.	राष्ट्रिय र स्थानीय महत्वका खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुरयाउने वाली वस्तुको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	नेपाल सरकार	२०,००	कृषि
६.	लागत साभेदारीमा बंगुर प्रवर्द्धन कार्यक्रम	नेपाल सरकार	१०,००	कृषि
७.	प्रतिस्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्था मार्फत उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	नेपाल सरकार	४,००	उद्योग
८.	प्रतिस्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्था मार्फत लघु उद्यम विकास मोडलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना कार्यक्रम	नेपाल सरकार	१९,६०	उद्योग
९.	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रविधि हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	१,४०	उद्योग
१०.	नीतिगत , प्रसासनिक तथा व्यवस्थापन खर्च	नेपाल सरकार/आ. ऋण	१,००	जलश्रोत तथा सिचाई
११.	बायोग्याँस जडान	नेपाल सरकार/आ. ऋण	२,००	जलश्रोत तथा सिचाई
१२.	लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाबाट विद्युत उत्पादन	नेपाल सरकार/आ. ऋण	४,००	जलश्रोत तथा सिचाई
१३.	सुधारिएको चुलो (वायोमास) प्रविधि जडान	नेपाल सरकार/आ. ऋण	२,००	जलश्रोत तथा सिचाई
१४.	सौर्य उर्जा जडान	नेपाल सरकार/आ. ऋण	३,००	जलश्रोत तथा सिचाई
१५.	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालय अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	१६,१२	शिक्षा
१६.	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालय अनुदान	नेपाल सरकार	६८,७७	शिक्षा
१७.	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालय अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	११,३९	शिक्षा
१८.	आधारभुत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारी समेत)	नेपाल सरकार	७,६८,००	शिक्षा
१९.	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सकिाई सामाग्री एवं कक्षा ढ को परिक्षा व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार	२३,८२	शिक्षा
२०.	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सकिाई सामाग्री एवं कक्षा ढ को परिक्षा व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	३,९४	शिक्षा
२१.	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सकिाई सामाग्री एवं कक्षा	नेपाल सरकार / एसएसडिपी	५,५८	शिक्षा

	द को परिक्षा व्यवस्थापन अनुदान	सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)		
२२.	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	१८,४४	शिक्षा
२३.	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार	१३,०३	शिक्षा
२४.	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	७८,९१	शिक्षा
२५.	माध्यामिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान -विशेष शिक्षा परिषद अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारी समेत)	नेपाल सरकार	१,९१,००	शिक्षा
२६.	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	१५,५७	शिक्षा
२७.	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान	नेपाल सरकार	६६,४३	शिक्षा
२८.	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	११,००	शिक्षा
२९.	विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	३,०८	शिक्षा
३०.	विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	४,३५	शिक्षा
३१.	विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार	१८,५७	शिक्षा
३२.	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढकरण एवं कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	नेपाल सरकार	५८,००	शिक्षा
३३.	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढकरण एवं कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	९,६१	शिक्षा
३४.	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढकरण एवं कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	१३,५९	शिक्षा
३५.	शैक्षिक पहुँचसुनिश्चिता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	नेपाल सरकार	५,७१	शिक्षा
३६.	शैक्षिक पहुँचसुनिश्चिता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	१,३४	शिक्षा
३७.	शैक्षिक पहुँचसुनिश्चिता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	९५	शिक्षा
३८.	सामुदायिक विद्यालयका छात्रालाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	नेपाल सरकार	२४,७७	शिक्षा
३९.	सामुदायिक विद्यालयका छात्रालाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	५,८१	शिक्षा
४०.	सामुदायिक विद्यालयका छात्रालाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	४,१०	शिक्षा
४१.	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि निशुल्क पाठ्य पुस्तक अनुदान	नेपाल सरकार	३२,४६	शिक्षा
४२.	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि निशुल्क पाठ्य पुस्तक अनुदान	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	७,६१	
४३.	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि निशुल्क पाठ्य पुस्तक	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	५,३८	शिक्षा

	अनुदान			
४४.	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवसीय तथा गैरआवसीय)	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना अनुदान (वैदेशिक)	१,५२	शिक्षा
४५.	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवसीय तथा गैरआवसीय)	नेपाल सरकार	१०,५६	शिक्षा
४६.	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवसीय तथा गैरआवसीय)	नेपाल सरकार / एसएसडिपी सोध भर्ना ऋण (वैदेशिक)	२,५९	शिक्षा
४७.	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाका लागि औषधी र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री (पिपिई बाहेक) खरिद तथा ढुवानी तथा रिप्याँकिंग र वितरण	नेपाल सरकार अनुदान	१३,५५	स्वास्थ्य
४८.	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाका लागि औषधी आपूर्ति र उपयोग, सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको भ्रमण खर्च)	नेपाल सरकार	६०	स्वास्थ्य
४९.	आयुर्वेद औषधालयको चालु तथा कार्यक्रम बजेट	नेपाल सरकार	३०,००	स्वास्थ्य
५०.	आर्थिक स्थिती कमजोर रहेका पुनःउपचार रहेका पी.वि.सी. विरामीहरूलाई उपचार अवधिभर पोषण खर्च तथा सम्पर्क परिक्षण	नेपाल सरकार	१५	स्वास्थ्य
५१.	उच्च जोखिममा रहेका समुदायमा विरामी तथा खोजपडताल कार्य	नेपाल सरकार	५०	स्वास्थ्य
५२.	उपचार केन्द्रहरूमा आकस्मिक आवश्यकता औषधी एवं ल्याव सामग्री ढुवानी, कार्यक्रमका लागि आवश्यक स्टेशनरी, टयाली सीट लगायतका फम फरमेट फोटोकपी, कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन, स्थलगत अनुशिक्षण, क्षयरोगका विरामीको चौमासीक कोहर्ट विश्लेषण र ई.टि.वी रज	नेपाल सरकार	२,२२	स्वास्थ्य
५३.	औलो तथा कालाजार महामारी हुने क्षेत्रको छनौट गरी विषादी छर्के, किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन मूल्यांकन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि बहूनीकाय अन्तरक्रिया	नेपाल सरकार	२,००	स्वास्थ्य
५४.	कम्युनिटी डट्स संचालन खर्च	नेपाल सरकार	३०	स्वास्थ्य
५५.	कृष्ठरोगको विरामी, परिवार तथा छिमेकीको सम्पर्क परिक्षण तथा LPEP सेवाको निरन्तरता	नेपाल सरकार	१,००	स्वास्थ्य
५६.	क्षयरोगको जोखिमयुक्त जनसंख्या(दुर्गम वस्ती पिछडिएको वर्गको बसोबास स्थल कार्यक्रम, स्वास्थ्य संस्थाबाट टाढा रहेका वस्ती तथा स्वास्थ्य सेवामा पहुच कम भएका, गुम्बा स्कूल, वृधाश्रम, औद्योगिक क्षेत्र) सक्रिय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम	नेपाल सरकार	६०	स्वास्थ्य
५७.	कोभिड १९ लगायत विभिन्न महामारीजन्य रोगहरूको रोकथाम, नियन्त्रण तथा निगरानीका लागि सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया तथा HRT :स्वास्थ्य कर्मी परिचालन	नेपाल सरकार	२५	स्वास्थ्य
५८.	प्रयोगशाला क्षयरोग संक्रमण नियन्त्रण (भेन्टिलेसन, एक्जहट, अटोक्लेभ, मर्मत, सम्भार तथा परिवर्तन) सम्बन्धि क्रियाकलाप	नेपाल सरकार	३०	
५९.	पशुपक्षीबाट हुने ईन्फुन्जा, वर्ड फ्लु, AMR सफ्टिकोसिस टक्सोप्लाज्मोसिस आदी विभिन्न रोगको रोकथाम तथा संचेतना कार्यक्रम	नेपाल सरकार	२०	स्वास्थ्य
६०.	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक सूचना संकलन, भेरीफिकेशन, सुधार चौमासिक एवं वार्षिक समिक्षा	नेपाल सरकार	२,००	स्वास्थ्य
६१.	पालिका स्तरमा खोप र सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यक्रमको समिक्षा, सुक्ष्म योजना अध्यावधिक र पालिका खोप समन्वय समितिको अभिमुखीकरण २ दिने, वडा खोप समन्वय समितिको ,स्वास्थ्य संस्था वडा स्तरमा अभिमुखीकरण १ दिने खोप सुनिश्चिताका लागि घरघुरी सर्वेक्षण	नेपाल सरकार	१,८०	स्वास्थ्य

६२	पोषण कार्यक्रम	नेपाल सरकार	११,८०	स्वास्थ्य
६३.	बाह्य खोप केन्द्रबाट गुणस्तरीय खोप सेवा प्रदान गर्न खोप केन्द्रमा व्यवस्थापनका लागि फर्निचर व्यवस्था, सम्बन्धित वडा खोप समन्वय समिति मार्फत तयारी एवं खरिद,३००० खोपकेन्द्रमा प्रति खोप केन्द्र रु १०००० का दरले कम्तिमा टेबल, कुर्सी र बेन्च	नेपाल सरकार	४०	स्वास्थ्य
६४.	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा तथा विद्यालय नर्स परिचालन	नेपाल सरकार	४३	स्वास्थ्य
६५	विद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा, आमा समुह तथा स्थानीय तहमा स्वास्थ्यका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	नेपाल सरकार	१,००	स्वास्थ्य
६६	मलेरिया, डेगु कालाजार, स्क्रव टाईफस आदी किट जन्य रोगको डाटा भेरिफेकेसन	नेपाल सरकार	१०	स्वास्थ्य
६७	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	नेपाल सरकार	१४,०८	स्वास्थ्य
६८.	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, न्यायो भोला र निशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम	नेपाल सरकार	१९,९२	स्वास्थ्य
६९.	महिला स्वास्थ्य सवयमसेविका कार्यक्रम (पोशाक, प्रोत्साहन, यातायात खर्च, वार्षिक समिक्षा र दिवस खर्च समेत)	नेपाल सरकार	१८,००	स्वास्थ्य
७०	विद्यालयमा कुष्ठरोग बारे जनचेतना तथा परिक्षण कार्यक्रम	नेपाल सरकार	३०	स्वास्थ्य
७१.	विभिन्न सरुवारोग,नसर्नेरोग, जुनोटिक, मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरु (Hypertension, Diabetes, COPD,Cancer Days, आत्महत्या रोकथाम दिवस, मानसिक स्वास्थ्य दिवस, अलजाईमर दिवस, रेविज दिवस, विश्व औलो दिवस)	नेपाल सरकार	१,००	स्वास्थ्य
७२.	विरामीका लागि आ.पि.डी. टिकट (कार्वन कपी सहित)	नेपाल सरकार	६०	स्वास्थ्य
७३	कुष्ठरोग तथा अपाङ्गता दिवस सम्बन्धि कार्यक्रम	नेपाल सरकार	२०	स्वास्थ्य
७४	स्थानीय तह भित्रका स्वास्थ्यकर्मीहरु, म.स्वा.स्वय.से का लागि आधारभुत तथा आर्कस्मिक सेवा अन्तर्गत नाक, कान, घाटी तथा मुख स्वास्थ्य सम्वन्ध प्राथमिक उपचार अभिमुखीकरण	नेपाल सरकार	७५	स्वास्थ्य
७५	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी, प्रा.स्वा.के र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलव महगी भत्ता, स्थानीय भत्ता पोषाक लगायत प्रशासनिक खर्च समेत	नेपाल सरकार	२,४९,००	स्वास्थ्य
७६.	समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बालरोगको एकिकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम समिक्षा तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा onsite coaching	नेपाल सरकार	१,००	स्वास्थ्य
७७.	स्वास्थ्य चौकीको न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यान्वयन, सुद्विधीकरण तथा समिक्षा (स्वास्थ्य चौकीको न्यूनतम सेवा मापदण्डको)	नेपाल सरकार	३,५०	स्वास्थ्य
७८.	स्वास्थ्य संस्था नभएका वडाहरुमा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको संचालन खर्च	नेपाल सरकार	१५,००	स्वास्थ्य
७९.	हात्तीपाईले रोग विरुद्धको आम औषधी सेवन कार्यक्रम संचालन	नेपाल सरकार	१०,४५	स्वास्थ्य
८०.	समाजमा रहेका कुरीती, कुप्रथा, लैंगिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा औषारपसार विरुद्ध जनचेतनामूलक कार्यक्रम र अभियान तथा महिला विकास कार्यक्रमद्वारा प्रवर्द्धित महिला सहकारी संस्थाको सुदीकरण एवं स्थानीय तहको महिला उद्यमी संजाल स्थापनाका लागि सहजिकरण कार्यक्रम	नेपाल सरकार	१,००	लैससास
८१.	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरीक मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र (महिला, बालबालिका, अपाङ्ग भएका व्यक्ति, जेष्ठनागरीक, यौनिक अल्पसंख्यक) का तथ्यांक संकलन तथा अद्यावधिक गरी मन्त्रालय पठाउने	नेपाल सरकार	१,००	लैससास
८२.	स्थानीय तहको लैंगिक हिंसा कोषमा रकम	नेपाल सरकार	१,००	लैससास
८३.	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (पालिका स्तरीय)	नेपाल सरकार	१,००	युवा खेलकुद
८४.	प्राविधिक सहायकको तलव	नेपाल सरकार/आईडिए	३,६७	सामाजिक सुरक्षा

		सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)		तथा संरक्षण
८५.	प्राविधिक सहायकको पोषाक	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	१०	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण
८६.	रोजगार संयोजकको तलब	नेपाल सरकार	४,६८	" "
८७.	रोजगार संयोजकको पोषाक	नेपाल सरकार	१०	" "
८८.	रोजगार सेवा केन्द्रको संचालन खर्च	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	६४	" "
८९.	रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढीकरण	" "	१,८९	" "
९०.	विपन्न श्रमिकको ज्याला	नेपाल सरकार	२२	" "
९१.	विपन्न श्रमिकको ज्याला (दैनिक रु.५१७ संख्या १०० दिन १००)	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	५१,७०	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण
९२.	१) आयोजना सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन २) दर्ता शिविर संचालन अभिमुखीकरण कार्यक्रम ३) गुनासो सुनुवाई सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम, सहभागी वडा प्रतिनिधि, स्थानीय CSO र कर्मचारी	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	२,४५	शान्ति तथा सुव्यवस्था
९३.	अन्य विविध खर्च (Mobilization Of CSO,Civic Groups, NGOs For increased Social Accountability)	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	२०	शान्ति तथा सुव्यवस्था
९४.	अन्य विविध खर्च (Periodic Meeting cost of LGPCC)	" "	२२	" "
९५.	ईन्टरनेट सेवा शुल्क	" "	१,२०	" "
९६.	एमआईएस अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक, चाडवाड खर्च, पोषाक खर्च	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	११,४३	शान्ति तथा सुव्यवस्था
९७.	एमआईएस अपरेटर र फिल्ड सहायक दैनिक भ्रमण भत्ता तथा यातायात खर्च	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	१,५६	शान्ति तथा सुव्यवस्था
९८.	एमआईएस अपरेटर र फिल्ड सहायकका लागि संचार खर्च	" "	७	" "
९९.	घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता शिविर संचालन	" "	१३,८३	" "
१००.	दर्ता शिविर संचालनार्थ सेवा प्रदायक छनौटका लागि विज्ञापन सूचना प्रकाशन खर्च	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	२५	शान्ति तथा सुव्यवस्था
१०१.	मेसिनरी औजार तथा फर्निचर मर्मत सम्भार (सेवा केन्द्र संचालनार्थ)	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	४२	शान्ति तथा सुव्यवस्था
१०२.	मसलन्द समान खरिद (सेवा केन्द्र संचालनार्थ)	" "	९०	" "
१०३.	व्यक्तिगत घटना दर्ताका दर्ता किताव डिजिटिजेशनका लागि परामर्श सेवा	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	१,७५	शान्ति तथा सुव्यवस्था
१०४.	संचार सामाग्री प्रसारण तथा छपाई (संचार र पहुँच अभियान संचालन)	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	१,००	शान्ति तथा सुव्यवस्था
१०५.	स्थानीय तहका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिका लागि अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च	नेपाल सरकार/आईडिए सोधभर्ना हुने ऋण (वैदेशिक)	७२	शान्ति तथा सुव्यवस्था
१०६.	देवीगज-सामारचौरा हुदै सिमराना सम्म सडक स्तरोन्नती कैलारी ९	नेपाल सरकार	२५,००	प्रशासकिय सुशासन
१०७.	रानामुढा देखी कुकुरभुक्का सम्म सडक स्तरोन्नती कैलारी १	नेपाल सरकार	३०,००	" "
१०८.	लक्कड, सिम्रना पारी भो.पु लोहपुर डम्मारी भो.पु, खरुवा खेडा, घुराहा कैलारी गा.पा.	नेपाल सरकार	८४,००	" "
१०९.	सामुदायिक परम्परा थारु साँस्कृतिक संरक्षण कार्यक्रम	नेपाल सरकार	२,००	" "
जम्मा			२२,५०,००	

वित्तिय समानीकरण, राजश्व बाडफाड, आन्तरीक आय तर्फ : (रु.हजारमा)

सामाजिक विकास तर्फ :				
क्र.स.	क्रियाकलाप	श्रोत	बजेट	कैफियत
महिला, बालबालिका, समाज कल्याण तथा लैससास तर्फ :				
१.	जातीय छुवाछुत, लैगिक हिसाँ न्यूनीकरण तथा सामाजिक सामावेशीकरण सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रममा		५,००	म.बा.स.क.
१.१	घरेलु हिसाँ तथा जातीय विभेद न्यूनीकरण कार्यक्रम	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	१,००	म.बा.स.क.
१.२	धामी, भक्ती तथा गरुवाका लागि कानूनी सचेतना कार्यक्रम	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	१,००	म.बा.स.क.
१.३	बालविवाह न्यूनीकरणका सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	१,००	म.बा.स.क.
१.४	प्रथा जन्य कुरुती न्यूनीकरण सम्बन्धि सामाग्री प्रकाशन	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	४०	म.बा.स.क.
१.५	विभिन्न दिवसयी कार्यक्रम	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	१,००	म.बा.स.क.
१.६.	मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रण अभिमुखीकरण	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	६०	म.बा.स.क.
२.	महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण कार्यक्रम		१०,००	म.बा.स.क.
२.१	महिलाका लागि क्षमता विकास तथा आयआर्जन कार्यक्रम	प्रदेश समानिकरण अनुदान	५,००	म.बा.स.क.
२.२	पालिका स्तरीय विभिन्न सञ्जाल र बाल क्लब गठन तथा परिचालन	प्रदेश समानिकरण अनुदान	१,००	म.बा.स.क.
२.३	वरिष्ठ जेष्ठ नागरीक सम्मान कार्यक्रम	प्रदेश समानिकरण तथा प्रदेश राजश्व बाडफाड	२,००	म.बा.स.क.
२.४	महिला पुरुष सम विकास तालिम	प्रदेश समानिकरण अनुदान	१,००	म.बा.स.क.
२.५	लैससास अभिमुखीकरण (एकल महिलाका लागि)	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	५०	म.बा.स.क.
२.६	शाखाको समिक्षा	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	५०	म.बा.स.क.
महिला, बालबालिका, समाज कल्याण तथा लैससास तर्फ :			१५,००	
३.	लक्षित वर्ग विकास कार्यक्रम		५०,००	लक्षित
३.१	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. १ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	५,२८	लक्षित
३.२	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. २ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	५,२९	लक्षित
३.३	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. ३ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	४,७५	लक्षित
३.४	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. ४ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	४,९०	लक्षित
३.५	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. ५ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	६,००	लक्षित
३.६	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. ६ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	६,३०	लक्षित
३.७	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. ७ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	७,२५	लक्षित
३.८	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. ८ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	५,००	लक्षित
३.९	लक्षित वर्ग कार्यक्रम वडा नं. ९ का लागि	प्रदेश समानीकरण अनुदान	५,२३	लक्षित
लक्षित वर्गको जम्मा			५०,००	
शैक्षिक विकास (शिक्षा) तर्फ :				
१.	गाउँ शिक्षा योजना निर्माण/अद्यावधिक	प्रदेश समानीकरण अनुदान	२,००	शिक्षा
२.	कक्षा ५ र ८ को परिक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति	प्रदेश समानीकरण अनुदान	३०	शिक्षा
३.	परिक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन (कक्षा ५ र ८)	संघीय तथा प्रदेश समानिकरण अनुदान	५,००	शिक्षा
४.	असहाय, टुहुरा तथा लक्षित वर्गका बालबालिकालाई शैक्षिक सामाग्री सहयोग	प्रदेश समानीकरण अनुदान	१,५०	शिक्षा
५.	साक्षर गाउँपालिका घोषणा कार्यक्रम	प्रदेश समानीकरण अनुदान	२,५०	शिक्षा
६.	कोभिड १९ ले विद्यालयमा पारेको प्रतिकूल असरलाई न्यूनीकरण गर्दै सुरक्षित हिसावले शिक्षण सहयोग पुर्याउन, शिक्षक प्रोत्साहन शैक्षिक सामाग्रीको व्यवस्थापन एवं सहजिकरण	संघीय समानीकरण अनुदान	१५,००	शिक्षा

७.	नमुना विद्यालय कार्यक्रम (मावि १२ आवि १८)	संघीय समानीकरण अनुदान	३०,००	शिक्षा
८.	विद्यालयको संघन अनुगमन तथा निरीक्षण	संघीय समानीकरण अनुदान	२,००	शिक्षा
९.	शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकसँग मनोसामाजिक परामर्श	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	शिक्षा
१०.	विद्यालय सुधार तथा मर्मत कार्यक्रम	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	शिक्षा
११.	शैक्षिक व्यवस्थापन : अभिमुखीकरण, भर्ना अभियान, शैक्षिकक्यालेण्डर, गाउँ शिक्षा समिति बैठक, प्र.अ. बैठक, शैक्षिक अन्तरक्रिया वि.व्य.स.को क्षमता विकास, संयुक्त भ्रमण, शाखा संचालन	प्रदेश समानीकरण अनुदान	७,००	शिक्षा
१२.	युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम		३०,००	शिक्षा
१२.१	राष्ट्रपति रनिंग सिल्ड	संघीय समानीकरण अनुदान	२,००	शिक्षा
१२.२	विद्यालय स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	शिक्षा
१२.३	युवा तथा खेलकुद विकासमा	संघीय समानीकरण अनुदान	२५,००	शिक्षा
शैक्षिक विकास (शिक्षा) को जम्मा			१,०५,३०	स्वास्थ्य
स्वास्थ्य सेवा तर्फ :				स्वास्थ्य
१	लक्षित समुहका लागि नि:शुल्क प्रयोगशाला उपकरण केमिकल र सामग्री खरिद	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	स्वास्थ्य
२	जेष्ठ नागरीक तथा लक्षित वर्गका लागि नि:शुल्क स्वास्थ्य जाँच शिविर संचालन	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	स्वास्थ्य
३	सिकलसेलका विरामीलाई यातायात खच	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	स्वास्थ्य
४	सिकलसेल चेकजाँच शिविर संचालन	संघीय समानीकरण अनुदान	८,००	स्वास्थ्य
५	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेवक प्रोत्साहन (खाजा/यातायात)	संघीय समानीकरण अनुदान	७,५०	स्वास्थ्य
६	आमा समुहको अर्ध तथा वार्षिक समिक्षा	संघीय समानीकरण अनुदान	२,००	स्वास्थ्य
७	कोल्ड चैन सव सेन्टर स्थापना तथा संचालन	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	स्वास्थ्य
८	औषधी खरिद	संघीय समानीकरण अनुदान	१८,००	स्वास्थ्य
९	दिर्घ तथा मानसिक रोगको अत्यावश्यक औषधी तथा सामग्री खरिद	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	स्वास्थ्य
१०	अपुग HMIS Tool छपाई तथा वितरण	संघीय समानीकरण अनुदान	५०	स्वास्थ्य
११	पालिका स्तरीय स्वास्थ्य संस्थाहरुको मासिक बैठक तथा समिक्षा	संघीय समानीकरण अनुदान	२,००	स्वास्थ्य
१२	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेवकको मासिक बैठक तथा समिक्षा	संघीय समानीकरण अनुदान	७,५०	स्वास्थ्य
१३	दुवानीका लागि बजेटको व्यवस्थापन	संघीय समानीकरण अनुदान	१,००	स्वास्थ्य
१४	पालिका स्तरीय औषधी भण्डारण (Ware Hous)	संघीय समानीकरण अनुदान	२,००	स्वास्थ्य
१५	स्वास्थ्य संस्थामा स्थानीय सरकार प्रमुख	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	स्वास्थ्य
१६	सिकलसेल सेवा केन्द्र स्थापना	संघीय समानीकरण अनुदान	४,००	स्वास्थ्य
१७	आँखा उपचार केन्द्रको व्यवस्थापन	संघीय समानीकरण अनुदान	१,००	स्वास्थ्य
१८	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरुको व्यवस्थापन	संघीय समानीकरण अनुदान	४,५०	स्वास्थ्य
स्वास्थ्य सेवको कुल			८०,००	
आयुर्वेद स्वास्थ्य तर्फ :				
१	अत्यावश्यक आयुर्वेद औषधी खरिद	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	आ.स्वास्थ्य
२	वडा स्तरीय आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	संघीय समानीकरण अनुदान	३,५०	आ.स्वास्थ्य
३	रोग प्रतिरोधात्मक औषधी खरिद तथा वितरण	संघीय समानीकरण अनुदान	५०	आ.स्वास्थ्य
४	योग कार्यक्रम	संघीय समानीकरण अनुदान	१,००	आ.स्वास्थ्य
५	परम्परागत स्वास्थ्यकर्ममी सँग स्थानीय जडीबुटी पहिचान र प्रयोग सम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रम	संघीय समानीकरण अनुदान	१,००	आ.स्वास्थ्य
६.	आयुर्वेद स्थानीय जडीबुटीको होत पुस्तक प्रकाशन	संघीय समानीकरण अनुदान	१,००	आ.स्वास्थ्य
आयुर्वेद स्वास्थ्यको जम्मा			१०,००	
पूर्ण सरसफाई, स्वच्छ खानेपानी तथा पोषण कार्यक्रम				
१	पूर्ण सरसफाई युक्त गा.पा. घोषणा कार्यक्रम	संघीय समानीकरण अनुदान	७,५०	खानेपानी

२	बरोजगार युवाका लागि गहिरो धारा मिस्त्री तालिम	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	सरसफाई
३	खानेपानी सुरक्षा योजना निर्माण	संघीय समानीकरण अनुदान	३,००	" "
४	दिवसीय कार्यक्रम तथा पोस्टर/पम्पलेट छपाई	संघीय समानीकरण अनुदान	५०	" "
५	गहिरो धारा निर्माण/जडान	संघीय समानीकरण अनुदान	६,००	" "
पूर्ण सरसफाई, स्वच्छ खानेपानी तथा पोषण कार्यक्रम			२०,००	" "
१.	कला साहित्य संस्कृती तथा विभिन्न दिवसीय कार्यक्रम	संघीय समानीकरण अनुदान	२,००	कला साहित्य
२.	आवास कार्यक्रम	संघीय समानीकरण अनुदान	१७,७०	आवास
सामाजिक विकासको जम्मा रु.			३,००,००	
आर्थिक विकास तर्फ :				
कृषि विकास कार्यक्रममा :				
१.	दिर्घकालिन कृषि विकास योजना निर्माणमा	संघीय राजश्व बाँडफाँड	५,००	आ.वि.
२.	कृषिमा यान्त्रीकीकरण तथा बजारीकरणमा		६५,००	कृषि
२.१.	कृषि यान्त्रीकीकरणमा	संघीय राजश्व बाँडफाँड	४०,००	कृषि
२.२.	सिचाई मोटर अनुदानमा	संघीय राजश्व बाँडफाँड	१०,००	कृषि
२.३.	बजारीकरणका लागि यन्त्र अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	१५,००	कृषि
३.	बमौसमी,बगर,तथा सिजनल खेती र एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाँडफाँड	२७,००	कृषि
३.१.	एक वडा एक उत्पादन	संघीय राजश्व बाँडफाँड	१८,००	कृषि
३.२.	मकै, मुग, बगर खेती, बेमौसमी तरकारी खेती	संघीय राजश्व बाँडफाँड	७,००	कृषि
३.३.	बाली संरक्षण कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाँडफाँड	२,००	कृषि
४.	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुका लागि सार्वजनिक गुठीको जामिन, सामुदायिक वन तथा अन्य आयमुलक कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाँडफाँड	६,००	कृषि
५.	कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धिका लागि अनुदानमा धान, गहुँको विउ विजन वितरण तथा पकेट कार्यक्रम		५५,००	कृषि
५.१.	धानको विउ,मूल विउ, उन्नत विउ अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	२०,००	कृषि
५.२.	गहुँको विउ,मूल विउ, उन्नत विउ अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	२०,००	कृषि
५.३.	समान वितरण (क्रेट, स्प्रे टकी)	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	कृषि
५.४.	तरकारी खेती गर्ने व्यक्ति,समुह, फम अनुदान	संघीय समानीकरण अनुदान	१०,००	कृषि
६.	एक सहकारी एक उद्योग र नयाँ उद्यमी श्रृजना कार्यक्रम		५०,००	उद्योग
६.१.	सहकारी उद्योग स्थापना (निर्माण)	संघीय राजश्व बाँडफाँड	४०,००	उद्योग
६.२.	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिलाई क्षमता सीपमा आधारित अनुदान कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाँडफाँड	१०,००	उद्योग
७.	नदी नियन्त्रणका लागि बाँस तथा उखु (बगर) खेती कार्यक्रम		७,००	आयआर्जन
७.१.	बाँसका विरुवा खरिद तथा रोपण	संघीय राजश्व बाँडफाँड	३,००	आयआर्जन
७.२.	फलफूलका विरुवा खरिद	संघीय राजश्व बाँडफाँड	४,००	आयआर्जन
कृषि विकासको जम्मा रु.			२,१५,००	
पशु सेवा कार्यक्रममा :				
१.	कखुरा फम सुधार तथा व्यवसायीकीकरण अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	५,५०	पशुसेवा
२.	स्थानीय कखुरा तथा हाँस प्रवर्द्धन विकास कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाँडफाँड	५,५०	पशुसेवा
३.	बाखा पालन समुह/फम विकासका लागि अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	५,००	पशुसेवा
४.	बँगुर पालन समुह/फम विकासका लागि अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	५,००	पशुसेवा
५.	प्राकृतिक ताल मर्मत तथा माछा भुरा अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	१२,००	पशुसेवा
६.	मासु व्यवसायीलाई पसल सुधार अनुदान	संघीय राजश्व बाँडफाँड	३,००	पशुसेवा
७.	नस्ल सुधार कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाँडफाँड	३,००	पशुसेवा

८.	कृतिम गर्भाधारण कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	२,००	पशुसेवा
९.	औषधी खरिद कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	९,००	पशुसेवा
१०.	हिउदे घास वितरण कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	४,५०	पशुसेवा
११.	बर्षे घास वितरण कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	३,००	पशुसेवा
१२.	पशु पक्षीको महामारी नियन्त्रण, खोप तथा शिविर	संघीय राजश्व बाडफाड	८,००	पशुसेवा
१३.	कृतिम गर्भाधारण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	५०	पशुसेवा
१४.	वडिजो वितरण कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	१,००	पशुसेवा
१५.	गाई भैसी पाल्ने व्यक्ति,समुह, कृषकलाई गोठ सुधार अनुदान	संघीय राजश्व बाडफाड	५,००	पशुसेवा
१६.	च्याप कटर Milk con सहयोग	संघीय राजश्व बाडफाड	३,००	पशुसेवा
१७.	घाँस विज बृद्धि कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	३,००	पशुसेवा
१८.	शाखाको संस्थागत विकास (अनुगमन, ईनधन समेत)	संघीय राजश्व बाडफाड	३,००	पशुसेवा
१९.	टे भिफर निर्माण तथा रयाग खरिद	संघीय राजश्व बाडफाड	२,००	पशुसेवा
२०.	ल्याव रि एजेन्ट तथा ईकुभमेन्ट	संघीय राजश्व बाडफाड	१,००	पशुसेवा
२१.	दुग्ध डेरी सहयोग कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	१,००	पशुसेवा
पशु सेवा तर्फको जम्मा			८५,००	
स्वरोजगार कोष			५०,००	रोजगार
आर्थिक विकासको जम्मा रु.			३,५०,००	
वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ :				
१.	तालतैयाको संरक्षण, सम्बर्द्धन, पर्यटन प्रवर्द्धन रोजगार अभिवृद्धि कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाँड	१०,००	वनवातावरण
२.	प्राकृतिक, साँस्कृतिक, धार्मिक सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्द्धन होमस्टे प्रवर्द्धन तथा रोजगार अभिवृद्धि कार्यक्रम		५,००	वनवातावरण
२.१.	बालगोपाल सत्सँगको सामुदायिक भवन	संघीय राजश्व बाडफाड	३,५०	वनवातावरण
२.२.	कालिका मन्दिर मर्मत वडा नं. १	संघीय राजश्व बाडफाड	१,५०	वनवातावरण
३.	वन संरक्षण, सामुदायिक वनको परिचालन, वृक्षारोपण, वन तथा वन्यजन्य रोजगारका कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	३०,००	वनवातावरण
४.	सामुदायिक वनलाई आयमुखी बनाउन सामुदायिक वन भित्र बहुउपयोगी वनस्पती, बेतबाँस, बालियो तथा फलफुल खेती विस्तार तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	संघीय राजश्व बाडफाड	१०,००	वनवातावरण
५.	सुधारिएको चुल्हो, रसायन ग्याँस, सौर्य उर्जा जडान तथा सचेतता अभिवृद्धि	संघीय राजश्व बाडफाँड	५,००	वनवातावरण
६.	विपद व्यवस्थापन कोषमा	संघीय राजश्व बाडफाँड	५०,८५	वनवातावरण
७.	नदी नियन्त्रणका लागि जैविक तथा भौतिक तटबन्धन		७६,००	वनवातावरण
७.१.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. १	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
७.२.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. २	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
७.३.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. ३	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
७.४.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. ४	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
७.५.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. ५	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
७.६.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. ६	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
७.७.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. ७	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
७.८.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. ८	संघीय तथा प्रदेश राजश्व बाडफाँड	१२,००	वनवातावरण
७.९.	जैविक तथा भौतिक तटबन्धन वडा नं. ९	संघीय राजश्व बाडफाँड	८,००	वनवातावरण
८.	सुरक्षित आवासका क्रमागत तथा अधुरा भवनको निर्माण		१०,००	वनवातावरण
८.१.	वडा नं. ३ का लागि	प्रदेश राजश्व बाडफाँड	४,००	वनवातावरण
८.२.	वडा नं. ५ का लागि	प्रदेश राजश्व बाडफाँड	६,००	वनवातावरण
९.	विपद प्रतिकार्यदलको गठन तथा क्षमता विकास	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	३,००	वनवातावरण
१०.	गेजरिडर (पूर्व सूचना कर्ता) लाई सञ्चार सुविधा	प्रदेश राजश्व बाँडफाड	१५	वनवातावरण

वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापनको जम्मा			२,००,००	
पूर्वाधार विकास तर्फ :				
१.	क्रमागत तथा अधुरा योजना	संघीय समानिकरण अनुदान	६२,००	पूर्वाधार
२.	भोलुगे पुलको मर्मत सम्भारमा	संघीय समानिकरण अनुदान	५,००	पूर्वाधार
३.	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई कार्यक्रम	संघीय समानिकरण अनुदान	१,१७,००	पूर्वाधार
३.१	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. १	संघीय समानिकरण अनुदान	११,००	पूर्वाधार
३.२	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. २	संघीय समानिकरण अनुदान	११,००	पूर्वाधार
३.३	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. ३	संघीय समानिकरण अनुदान	१५,००	पूर्वाधार
३.४	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. ४	संघीय समानिकरण अनुदान	११,००	पूर्वाधार
३.५	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. ५	संघीय समानिकरण अनुदान	११,००	पूर्वाधार
३.६	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. ६	संघीय समानिकरण अनुदान	११,००	पूर्वाधार
३.७	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. ७	संघीय समानिकरण अनुदान	१६,००	पूर्वाधार
३.८	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. ८	संघीय समानिकरण अनुदान	२०,००	पूर्वाधार
३.९	सडक स्तरोउन्नती तथा अपन डगर अनही बनाई वा.न. ९	संघीय समानिकरण अनुदान	११,००	पूर्वाधार
४.	एक वडा एक सडक कालोपत्रे कार्यक्रम		२,२५,००	पूर्वाधार
४.१.	वडा नं १ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.२	वडा नं २ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.३	वडा नं ३ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.४	वडा नं ४ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.५	वडा नं ५ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.६	वडा नं ६ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.७	वडा नं ७ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.८	वडा नं ८ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
४.९	वडा नं ९ को क्रमागत सडक कालोपत्रे	संघीय समानिकरण अनुदान	२५,००	पूर्वाधार
५.	सडक ग्राभेल कार्यक्रम	संघीय समानिकरण अनुदान	३०,००	पूर्वाधार
६.	ह्युमपाईप खरिदमा	संघीय समानिकरण अनुदान	५,००	पूर्वाधार
७.	कल्भर्ट निर्माणमा	संघीय समानिकरण अनुदान	३०,००	पूर्वाधार
८.	विद्युतीकरणमा	संघीय समानिकरण अनुदान	६,००	पूर्वाधार
९.	निर्माण गरिएको भौतिक संरचनाको घेरवार तथा पर्खाल निर्माणमा	संघीय समानिकरण अनुदान	१०,००	पूर्वाधार
१०.	बसन्ता बहुउद्देशीय सहकारी संस्थाको भवन निर्माण	संघीय समानिकरण अनुदान	१०,००	पूर्वाधार
पूर्वाधार विकासको जम्मा			५,००,००	
सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ :				
१.	विभिन्न पत्रपत्रिका सहयोग कार्यक्रम	संघीय समानिकरण अनुदान	२,००	
२.	जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम	संघीय समानिकरण अनुदान	२,००	
३.	गाउँपालिकाका गतिविधि रेडियोमा प्रसारण कार्यक्रम	संघीय समानिकरण अनुदान	२,००	
४.	गाउँपालिकाका गतिविधि टिभीमा प्रसारण कार्यक्रम	संघीय समानिकरण अनुदान	२,००	
५.	गाउँपालिकाका गतिविधि डकुमेन्ट्री निर्माण	संघीय समानिकरण अनुदान	२,००	
६.	सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा, सामाजिक परिक्षण, गुनासो व्यवस्थापन	संघीय समानिकरण अनुदान	६,००	
७.	पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता विकास, प्रशासन सुधार तथा समन्वय	संघीय समानिकरण अनुदान	१४,००	
शुशासन तथा संस्थागत विकासको जम्मा			३०,००	
अन्य कार्यक्रम				
१.	विद्येयक समितिमा	संघीय समानिकरण अनुदान	१०,००	
२.	न्यायिक समितिमा	संघीय समानिकरण अनुदान	१०,००	

३.	सर्वाङ्गण विकासमा	संघीय समानिकरण अनुदान	६०,००	
४.	मर्मत सम्भारमा	संघीय समानिकरण अनुदान	६६,५९.६२९	
५.	विशेष क्षेत्र अनुदान कार्यक्रम	संघीय समानिकरण अनुदान	४०,००	
६.	समपुरक कोषमा	संघीय समानिकरण अनुदान	४,००,००	
७.	स्मार्ट ईभिलेज कार्यक्रममा	संघीय समानिकरण अनुदान	३५,००	
८.	क्षमता विकास तथा स्वरोजगार कार्यक्रममा	संघीय समानिकरण अनुदान	२०,००	
९.	आर्थिक सहायता	संघीय समानिकरण अनुदान	५,००	
१०.	प्रशासनिक खर्च तर्फ	संघीय राजश्व बाँडफाँड +आ.आ.	७,६०,००	
जम्मा			२७,८६,५९.६२९	
सर्जतको जम्मा			२२,५०,००	
कुल जम्मा			५०,३६,५९.६२९	

गैर सरकारी संघ संस्थातर्फ :			
१.	फियान नेपाल		३,८५१-
२.	निड्स नेपाल		४,५०१-
३.	दलित महिला अधिकार मञ्च		२८,४२१-
४.	लिवर्डस नेपाल		३८,८७१-
५.	नवजिवन सेवा संघ		६९,८०१-
६.	एन.एन. डब्लु ए.		७,००१-
७.	थारु महिला उत्थान केन्द्र		२,९९१-
८.	ग्राम विकास तथा अनुसंधान केन्द्र		६,८५१-
९.	सामाजिक सेवा अध्ययन केन्द्र		३३,०८१-
१०.	बेस कैलाली		२५,४४१-
गैर सरकारी संघ संस्थाको जम्मा			२,९२,८०१-

कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ बजेट (हजारमा) :

- गाउँपालिकाको बजेट रकम रु. ५०,३६,५९.६२९१-
- गैर सरकारी संस्था तर्फ रु. २,९२,८०१-
- कुल बजेट रकम रु. ५२,४९,३९.६२९१-

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को अनुमानित प्रशासनिक खर्चको विवरण :

क्र.स.	विवरण	खर्च शिर्षक नं.	२०७७/०७८ को वार्षिक अनुमानित(रु हजारमा)				जम्मा
			आन्तरिक आय	संघीय वित्तिय सामानिकरण	संघीय राजश्व बाँडफाँड	प्रदेश वित्तिय सामानिकरण	
१	पारिश्रमिक कर्मचारी	२११११	२,४८,५०/-		१,५०/-		२,५०,००/-
२	पोषाक	२११२१			६,४०/-		६,४०/-
३	मंहगी भत्ता	२११३२			१५,३६/-		१५,३६/-
४	कर्मचारी कल्याण कोष	२१२१४			५,२४/-		५,२४/-
५	पानी तथा बिजुली	२२१११			५,००/-		५,००/-
६	संचार महसुल	२२११२			१०,००/-		१०,००/-
७	ईन्धन कार्यालय प्रयोजन	२२२१२			१५,००/-		१५,००/-
८	सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३			१०,००/-		१०,००/-
९	विमा तथा नविकरण खर्च	२२२१४			५,००/-		५,००/-

१०.	मेसिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार	२२२२१			५,००/-		५,००/-
११	अन्य सम्पती,संचालन तथा सम्भार खर्च	२२२९१			५,००/-		५,००/-
१२	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	२२३११			३०,००/-		३०,००/-
१३	ईन्धन अन्य प्रयोजन	२२३१४			१,००/-		१,००/-
१४	पत्रपत्रिका,छपाई तथा सूचना	२२३१५			२०,००/-		२०,००/-
१५	सेवा र परामर्श खर्च	२२४११			३,००/-		३,००/-
१६	करार सेवा शुल्क	२२४१३			९५,००/-		९५,००/-
१७.	अन्य शेवा शुल्क	२२४१९			२,००/-		२,००/-
१८.	कर्मचारी तालिम	२२५११			५,००/-		५,००/-
१९	विविध खर्च	२२७११			१०,००/-		१०,००/-
२०	गाउँसभा संचालन खर्च	२२७२१			१०,००/-		१०,००/-
२१	अन्य सहायता	२५३१५			१०,००/-		१०,००/-
२२.	घरभाडा	२८१४२			५,००/-		५,००/-
२३.	सवारी साधन तथा मेसिनरी औजार भाडा	२८१४३			५,००/-		५,००/-
२४.	अन्य भाडा	२८१४९			२,००/-		२,००/-
२५.	भैपरी आउने चालु खर्च	२८९११			२,००,००/-		२,००,००/-
२६.	फर्निचर तथा फिक्चर्स	३१११५			१५,००/-		१५,००/-
२७.	मेसिनरी तथा औजार खरिद	३११२२			१५,००/-		१५,००/-
जम्मा			२,४८,५०/-		५,११,५०/-		७,६०,००/-

संघीय सरकारमा लाग गरिएका योजनाहरू :

- गुर्गी सिचाई बाधको पुर्ननिर्माण र नहर निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- टेढी सिचाई योजनाको स्तरोउन्नीका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- नदी नियन्त्रण गुरुयोजनाको निर्माण गरी मोहना, गुर्गी कटैनी, गुरही तथा गुरहा नदीमा भौतिक
- जलउपयोग गुरु योजनाको निर्माण गरी सिचाईका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- कृषि उपजको भण्डारणका लागि चिस्यान केन्द्र (Cold store) को स्थापना
- कैलारी गाउँपालिकामा क्याम्पस स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन तथा पूर्वाधार निर्माण
- सिचाईका लागि आर्र्टिजन बोरिङ्गको निर्माण
- सुकुम्बासी, मुक्त कमैया, कम्मलहरी, बाढिपिडितहरुको उचित पुर्नस्थापना
- विपन्न, दिर्घरोगी तथा सिकलसेलका बिरामीहरुका लागि औषधी उपचारको व्यवस्था
- चन्दन चौकी-हुलाकी सडक मार्गमा मोहना नदीमा पक्की पुल निर्माण
- भित्तरीया - मोहनपुर जोडने मोहना नदीमा भोलुङ्गे पुल निर्माण
- हौसलपुर जोडने मोहना नदीमा भोलुङ्गे पुल निर्माण
- वनदेवी पर्यटकीय क्षेत्र जाने सडक मभरा गुर्गी नदीमा पक्की पुल निर्माण
- कैलारी गाउँपालिकामा सुद्धपानीका लागि ओभरहेड खानीपानी टंकी निर्माण
- ल्याण्डफिल साईड बिस्तृत अध्ययन तथा निर्माण
- चन्दन चौकी नाकामा छोटी भन्सारको स्थापना
- सडकपुर लोहपुर तथा सुर्मीनाला बडैपुर सडक कालोपत्रे

प्रादेशीक सरकारमा लाग गरिएका योजनाहरू :

- सुर्मीनालामा पक्की पुल निर्माण बरकामुडा

- सुर्मीनाला तटवन्ध निर्माण
- कटैनी नदीमा भोलुङ्गे पुल निर्माण सपना शिवीर
- कटैनी नदीमा भोलुङ्गे पुल निर्माण मनिकापुर
- कोईलही ताल क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि पूर्वाधार विकास
- रौराबाबा, वनदेवी, कालीमाई क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धनका विकास, पार्क निर्माण तथा पिकनिक स्पोट लागायत अन्य पूर्वाधारको विकास
- होमस्टे, स्थानीय भाषा, चालचलन, परम्परा, कला संस्कृतिको संरक्षण सम्वर्द्धनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा
- पच्चीस घर- घुराह नदी -गहदुल मण्डी (२० मिटर सडक) कालोपत्रे
- कैलारी पर्यटन गुरु योजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- हसुलिया र पवेरामा ढल विकास योजनाका लागि बजेटको व्यवस्था
- वन तथा वन्यजन्तुको संरक्षणका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा
- कैलारी स्मार्ट ईभिलेज कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेटको तर्जुमा
- कैलारीको सम्भावनाका रूपमा रहेका कृषि तथा पशुपालनलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि पकेट क्षेत्रको पहिचान सहित आवश्यक बजेटको व्यवस्था

नीतिगत निर्णयहरू :

निर्णय नं. १

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा भएका सम्पूर्ण निर्णयहरू, सम्पादन गरिएका कार्यक्रम तथा संसोधन र रकमान्तर गरी संचालन गरीएका कार्यक्रम तथा बजेटलाई छैठौँ गाउँसभाको अधिवेशनबाट अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट गरियो ।

निर्णय नं. २

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयबाट चालु आ.व.२०७६/०७७ को जेष्ठ मसान्त सम्म भएका सम्पूर्ण पूँजीगत तथा प्रशासनिक खर्चलाई छैठौँ गाउँसभाको अधिवेशनबाट अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट गरियो ।

निर्णय नं. ३

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयबाट भएका सम्पूर्ण आय व्ययको अन्तिम लेखा परिक्षण महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट हुनुका साथै आन्तरीक लेखा परिक्षणको भएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुदाँ सो प्रतिवेदनमा कैलारी गाउँपालिकाको छैठौँ सभा अधिवेशनमा आवश्यक छलफल गरी कार्यान्वयन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं ४

स्थानीय सरकार संचालन ऐनको प्राबधान भएअनुसार स्थानीय तहहरूले स्थानीय तहको कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक ऐन, नियमावली, विनियमावली तथा कार्यविधिको निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने व्यवस्था भएअनुसार गाउँकार्यपालिकाको संचालनका लागि आवश्यक पर्ने अन्य ऐन, नियमावली, कार्यविधि, तथा विनियमावलीको निर्माण गर्ने गाउँ सभाको अधिकार गाउँकार्यपालिकालाई प्रत्योजन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं.५

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत, वडा स्तरमा कार्यरत तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा करारमा कार्यरत सबै कर्मचारी सेवा करार अवधि २०७८ अषाढ मसान्त १ (एक) वर्षका लागि थप गर्ने तथा सेवा सुविधामा पुर्नावलोकन गर्ने अधिकार गाउँकार्यपालिकामा प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं. ६

गाउँसभाको छैठौँ गाउँसभा अधिवेशन पारित भएको नीति, बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका साथै गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको नियमित कामकाजलाई सहज बनाउनकालागि बजेट तथा कार्यक्रममा संसोधन तथा नीतिगत निर्णयहरू गर्नु पर्ने भएमा त्यस्ता कार्यका लागि गाउँसभाको अधिकार गाउँकार्यपालिकामा प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं. ७

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४मा भएको प्रावधान अनुसार स्थानीय राजश्व परामर्श समितिले सिफारिस गरे अनुसार करका दायरा तथा दरहरु लागु गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं. ८

कैलारी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय अन्तर्गतका रिक्त दरबन्दीहरुमा नियमानुसार पदपूर्ति कार्य शुरु गर्न पदपूर्ति समितिका अध्यक्ष कैलारी गाउँपालिका वडा नं १ निवासी श्री कर्ण बहादुर बोहराको आगामी आ.व. २०७७/०७८ का लागि १ (एक) वर्षको म्याद थप गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं. ९

कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०७५/०७६ को यथार्थ आय व्यव विवरण र चालु आ.व.२०७६/०७७ को जेष्ठ मसान्तसम्मको यथार्थ आय व्यय विवरण र चालु आ.व. २०७६/०७७ को संसोधित आय व्यय विवरण र आगामी आ.व.२०७७/०७८ को अनुमानित आय व्यय विवरणलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं.१०

कैलारी गाउँपालिकाबाट आ.व. २०७६/०७७ मा निर्माण सम्पन्न, कार्यक्रम सम्पन्न भएका सम्पूर्ण भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य सामाजिक विकासका योजनाहरुको जाँचपास तथा फरफारकलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

निर्णय नं.११

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनीकरण परियोजनाको कार्यक्षेत्र कैलारी गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा विस्तार गर्न तथा गहुँसुपर जोन, धान ब्लक तथा माछा ब्लकका कार्यक्रमहरु सबै वडाहरुमा विस्तार गर्नका लागि सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्ने निर्णय पारित गरियो

निर्णय नं.१२

स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,२०७४(परिमार्जित) अनुसार स्थानीय तहको योजना तर्जुमाका ७ वटै चरणहरु पुरा गरी आएका तथा गाउँपालिकाबाट सम्पादन गर्न नसकिने प्रकृतीका (बढी लागत) भएका योजनाहरुको कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार र नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकाय तथा प्रदेश सरकार तथा प्रदेश सरकारका सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं. १३

कैलारी गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई दैनिक भ्रमणभत्ता बाफतको रकम पूर्ण रुपमा भुक्तानी गर्न नसकिने भएको हुदाँ मितव्ययीताको सिद्धान्त बमोजिम प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई फिल्ड भत्ताको रकम उपलब्ध गराउने तथा कर्मचारीको स्तर अनुसारको फिल्डभत्ताको दर निर्धारण गर्ने अधिकार गाउँकार्यपालिकालाई प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं.१४

कैलारी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलबी प्रतिवेदन पास गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

निर्णय नं.१५

नेपालको संबिधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ र कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन,२०७४ ले स्थानीय तहलाई विभिन्न प्रकारको आय संकलन गर्ने अधिकार दिए अनुरूप कैलारी गाउँपालिका भित्र संकलन गरिने (आन्तरीक आय, कर, दस्तुर, सेवा शुल्क, रोयल्टी, बहाल विटौरी कर, सिफारिस) का लागि कैलारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजश्व परामर्श समितिबाट सिफारिस भई आए बमोजिम तपशिल बमोजिमका दर रेट आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ लागु गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

मालपोत भुमिकर (प्रति एक कठ्ठा) दर वार्षिक

१. "क"वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. १३१।-
२. "ख"वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. ८४।-
३. "ग"वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. ७९।-
४. "घ"वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. ५८।-
५. अन्य सडकमा परेमा रु.५२।-
६. बाटो नभएकोमा रु.४७।-

ऐलानी पर्ति जग्गाको भूमिकर (प्रति एक कठ्ठा) दर बार्षिक

१. “क”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. १३११-
२. “ख”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. ८४१-
३. “ग”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. ७९१-
४. “घ”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि रु. ५८१-
५. अन्य सडकमा परेमा रु. ५२१-
६. बाटो नभएकोमा रु. ४७१-

“बजार क्षेत्र” : जुनसुकै वर्गका बाटोमा भएपनि विभिन्न बजारमा परेमा रु.३००१-

पुनश्च :

- गत विगतको भूमिकर तिर्नेले पनि यसै दरलाई आधार बनाई तिर्नुपर्ने छ ।
- कैलारी गाउँपालिकाको सडक गुरु योजना सडकलाई चार वर्गमा विभाजन गरी मालपोत भूमिकरको शुल्क निर्धारण गरीएकोमा सडक देखि ५० मिटर (१६४ फिट) सम्मको जग्गा एकिन गरी सडकको वर्गिकरणका आधारमा मालपोत लिने तथा सो भन्दा पछाडीको जग्गाको क्षेत्रफल एकिन गरी “क” वर्गका सडकमा बाँकी जग्गाको “ख” वर्ग अनुसार, “ख” वर्गको बाँकी जग्गामा सडकमा “ग”अनुसार, “ग” वर्गको बाँकी जग्गामा “घ” अनुसार तथा “घ”वर्गको बाँकी जग्गामा अन्य सडकका लागि निर्धारण गरिएको दर रेट अनुसार दर मालपोत भूमिकर लिने
- सडक गुरु योजना सडकलाई चार वर्गमा विभाजन गरी मालपोत भूमिकरको शुल्क निर्धारण गरेकोमा “ख” वर्गका सडकहरूको समेत कालोपत्रे गरिएको हुदाँ कालो पत्रे गरिएको क्षेत्र सम्मको सडकको दायाबायाँ पर्ने सडकका हकमा “क” वर्गका सडकमा पर्ने जमिनका लागि निर्धारण गरिएको दर रेट अनुसारको मालपोत भूमिकर लिने
- कैलारी गाउँपालिकाका विभिन्न नागरीकहरूको जग्गा नदिले पूर्ण रूपमा कटान गरेकोमा किसानसँग फिल्डमा जग्गा नभएको तर लालपुर्जामा जग्गा भएका किसानको हकमा तोकिएको दररेटको ५०% दरले मालपोत भूमिकर लिने र सोको जग्गाको सट्टा ऐलानी पर्ति जग्गाको भोगचलन गरेको हकमा निर्धारित दररेट अनुसार नै मालपोत भूमिकर लिने

जरिबाना

- ✓ १ वर्षको ५%
- ✓ २ वर्षको ७%
- ✓ ३ वर्षको १०%
- ✓ ४ वर्षको १२%
- ✓ ५ वा सो भन्दा माथि १५%

घर जग्गा कर (बार्षिक)

१. एकतले पक्की भवन रु. १२५१-
२. दुईतले पक्की भवन रु. २००१-
३. तिनतले पक्की भवन रु. ३००१-
४. तिनतला भन्दा माथिका पक्की भवनका लागि रु ५००१-
५. ईट्टाको चिनाईमा टिन/ खप्ताले छाएको घरका लागि रु. ७५१-
६. कच्ची घरको रु. ५०१-

ऐलानी पर्ति जग्गामा बनेका संरचना (घर) कर बार्षिक

१. कच्ची घरको रु. २५१
२. ईट्टा/हुँगाले बनेको टिन/टायलको छाना भएको घरको रु. ७५१
३. एकतले पक्की घरको रु. १५०१
४. दुईतले पक्की घरको रु. २५०१
५. दुईतला भन्दा बढी तला भएको पक्की घरको रु. ३५०१
६. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका कच्ची घरको रु. ५०१(माथी एक देखि पाँच नं. बुदा सहितमा थप गरी यो कर थप तिर्नु पर्नेछ)
७. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका ईट्टा/हुँगाले बनेको टिन/टायलको छाना भएको घरको/खोकाको रु. १००१ (माथी एक देखि पाँच नं. बुदा सहितमा थप गरी यो कर थप तिर्नु पर्नेछ)
८. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका एकतले पक्की घरको रु. २००१(माथी एक देखि पाँच नं. बुदा सहितमा थप गरी यो कर थप तिर्नु पर्नेछ)
९. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका दुईतले पक्की घरको रु. ४००१ (माथी एक देखि पाँच नं. बुदा सहितमा थप गरी यो कर थप तिर्नु पर्नेछ)
१०. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका दुईतला भन्दा बढी तला भएका पक्की घरको रु. ६००१(माथी एक देखि पाँच नं. बुदा सहितमा थप गरी यो कर थप तिर्नु पर्नेछ)

पुनश्च : घर टहरामा व्यवसाय संचालन गर्ने व्यवसायीले माथी उल्लेखित मालपोत /घर जग्गा कर बाहेक जुनसुकै प्रकारको व्यवसाय गरेमा उक्त व्यवसायको गा.पा.लाई तिर्नुपर्ने व्यवसाय कर अलगबाट तिर्नुपर्नेछ ।

व्यवसाय करको बार्षिक न्यूनतम तथा अधिकतम दर

क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	बार्षिक करको दर
१	होटल, लज एवं साधारण होटल मदिरा बिक्रि वितरण नगर्ने	१०००१-
२	होटल रेष्टुरेन्ट(म:म, मासु, माछा मदिरा समेत बिक्रि वितरण गर्ने)	२०००१-
३	मिठाई पसल	७००१-
४	कपडा पसल थोक	१०००१-

५	कपडा पसल खुद्रा	७००
६	फेन्सी पसल	१५००।-
७	विविध श्रृंगार पसल(थोक/खुद्रा) /तालिम केन्द्र	१०००।- ७००/-१५००
८	उनी धागो पसल	७००।-
९	जुता चप्पल पसल	१०००।-
१०	मदिराको थोक विक्रेता	५०००/-
११	निर्माण सामग्री	२५००।-
१२	खाद्यान्न, किराना डिलर/खुद्रा	१०००।- ५००/-
१३	भाडा (थोक/खुद्रा)	१०००।-
१४	गिफ्ट पसल	७००/-
१५	पुस्तक तथा पत्रिका पसल	१०००।-
१६	छपाखाना	२०००।-
१७	आर्ट	७००।-
१८	फोटो स्टुडियो तथा भिडियोग्राफी	१०००।-
१९	केबल नेटवर्क/डिजिटल नेटवर्क प्रदायक	३०००।-
२०	टि.भी., घडी, पंखा रेडियो विक्री/मर्मत	७००।-
२१	च्याम्पा ट्रेक्टर, पानी मोटर मर्मत	१०००।-
२२	साइकल मर्मत	७००/-
२३	मोटरसाइकल, पार्टस/वर्कसप	१५००।-
२४	ट्रेक्टर वर्कसप	२०००/
२५	ड्राइभिङ इन्स्ट्रुच्युट	१०००।-
२६	टायर मर्मत	७००।-
२७	गिल उद्योग	२५००।-
२८	कवाडी सामानको थोक विक्रेता	१०००।-
२९	टेण्ट हाउस	१०००।-
३०	लाउण्डी पसल	७००।-
३१	मादल पसल/बाद्यय सामग्री पसल	७००।-
३२	गोवर ग्याँस कम्पनी दर्ता (सुचिकृत)	१०००।-
३३	पाउरोटी/नमकिन/चाउमिन उद्योग	१०००
३४	एल.पि.जि. ग्याँस विक्रेता पसल चुलो सहित	१०००।-
३५	वित्तिय संस्था/सहकारी संस्था	२०००।-
३६	कलर ल्याब	१०००।-
३७	निजी अस्पताल	५०००।-
३८	औषधी पसल (मेडिकल)	१०००
३९	पशु औषधी पसल	७००।-
४०	वीज भण्डार	१०००।-
४१	रंगरोगन पसल	१५००।-
४२	इलेक्ट्रिक थोक तथा खुद्रा विक्रेता	१५००
४३	फर्निचर उद्योग	२०००।-
४४	फर्निचर पसल	१५००।-
४५	मिल (काठ चिरानी)	२५००।-
४६	मिल (कुटानी पिसानी)	२०००
४७	सुनचाँदी पसल	१५००।-
४८	आइसक्रिम उद्योग तथा पसल	७००।-
४९	डेरी उद्योग	१०००
५०	कपडा सिलाई	१०००।-
५१	हेयर कटिङ्ग सैलुन	१०००।-
५२	ल फर्म	१०००।-
५३	घ वर्गको ठेक्का ईजाजत दस्तुर	१००००।-
५४	निर्माण व्यवसायी क,ख,ग,घ कार्यालय राखे वाफत	१०००।-
५५	पेट्रोल पम्प	५०००।-
५६	कुरियर, फ्याक्स, कम्प्युटर र टेलिफोन पसल	७००।-
५७	उद्योग स्थापना गर्न सिफारिस/स्वीकृती	२५००।-
५८	सपिङ्ग सेन्टर(विविध)	१०००।-
५९	तरकारी पसल	७००।-
६०	चश्मा पसल	७००।-
६१	दात बनाउने पसल	७००।-
६२	मासु पसल	१०००।-
६३	नर्सरी र फलफरुलका विरुवा विक्री वितरण	७००।-

६४	माटोको माडा बनाउने	५०० -
६५	टेक्निकल इन्स्टिच्यूट	१००० -
६६	कन्सल्टेन्सी फर्म (इन्जीनियर र ओ.)	२५०० -
६७	रेमिटेन्स सेवा	२००० -
६८	अडिटर फर्म(क, ख, ग, घ)	१००० -
६९	चिकित्सक विशेषज्ञ, सहायक, कविराज	२००० -
७०	ल्याव	१००० -
७१	मोबाइल ग्यालरी	७००
७२	इटा भट्टा उद्योग चिमनीको	५०,००० -
७३	ईटा भट्टा भुसा उद्योग	१०,००० -
७४	रेमिटेन्स सेवा	२००० -
७५	कटिङ्ग दुंगा उद्योग/क्रेसर उद्योग संचालन	५००० -
७६	ब्लक उद्योग	२००० -
७७	ट्राभल्स एण्ड टुर्स प्रा.लि.	२००० -
७८	वैदेशिक रोजगार कम्पनी	२००० -
७९	मोबाइल टावर	२००० -
८०	इन्टरनेट सर्भिस प्रोभाइडर कम्पनी	२००० -
८१	कम्प्युटर इन्स्टिच्यूट	१००० -
८२	कम्प्युटर मोबाइल मर्मत केन्द्र	१००० -
८३	सिरक डसना सिलाई उद्योग	१००० -
८४	नृत्य कला केन्द्र	७०० -
८५	एफ.एम. रेडियो स्टेशन	१५०० -
८६	गाई, भैसी, बाखा फर्म/पालन व्यवसाय	७०० -
८७	माछा पालन व्यवसाय	१००० -
८८	गल्ला/खाद्यान्न व्यापारी (व्यापारी स्वयमले तिनै)	५,००० -
८९	टेलिफोन तथा मोबायलका टावर	५,००० -
९०	पोल्ट्री फर्म	१००० -
९१	रासायनिक मल विक्री डिपो	१००० -
९२	कृषि समूह दर्ता	५०० -
९३	कृषि समूह नविकरण	३०० -
९४	गाउँपालिकाको भ्याक्वो लोडर इन्धन सहित (प्रति घण्टा)	२००० -
९५	गाउँपालिकाको भ्याक्वो लोडर इन्धन बाहेक (प्रति घण्टा)	१२०० -
९६	गाउँपालिकाको ट्रैक्टर भाडा डिजल बाहेक (प्रति दिन)	३००० -
९७	कोल्ड्रुक खुद्रा विक्रेता	५०० -
९८	कोल्ड्रुक थोक विक्रेता	१००० -
९९	प्लाष्टिक पसल खुद्रा	१००० -
१००	प्लाष्टिक पसल थोक	२००० -

द्रष्टव्य : माथि उल्लेखित पेशा/व्यवसाय बाहेकका क्षेत्रका लागि माथिको व्यवसाय सँग मिल्दोजिल्दो व्यवसाय बराबरको कर/दस्तुर लिईनेछ ।

बार्षिक जडिबूटी, कवाडी र जीवजन्तु करको दर

यस अनुसूची-४ मा कर दस्तुर उठाउनका लागि उल्लेख गर्नुपर्ने माल बस्तु र उक्त माल बस्तुको करको दर यस कैलारी गाउँपालिका को आन्तरिक आयको प्रक्षेपण-२०७४ मा विस्तृत रुपमा उल्लेख गरिएकोले सोही राजस्व प्रक्षेपण प्रतिवेदनमा तोकिएको मालबस्तु र करका दरलाई नै यस कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन-२०७५ को अनुसूची-४ को अंगको रुपमा राखिएको छ ।

सवारी साधन कारको दर

(क) बार्षिक सवारी साधन कर

सि.नं.	वार्षिक सवारी कर	करको दर(रु.)
१	बस, ट्रक, लहरी र अन्य हेभी गाडी	१००० -
२	भाडा तथा निजी मिनीबस, ट्रक	५०० -
३	वातावरणमैत्री रिक्सा	३०० -
४	भाडाको कार जिप	२०० -
५	निजी कार, भ्यान, जिप, पिकअप	१००० -
६	ट्याक्टर ठूलो २० हर्ष पावर भन्दा माथि	५०० -
७	ट्याक्टर ठूलो २० हर्ष पावर भन्दा सानो	३०० -
८	स्कूटर, मोटरसाइकल	१०० -
९	अटो रिक्सा	२५० -
१०	पावर टेलर	२०० -
११	लोडर, डोजर र एक्साभेटर, जेसिभि, रोलर(भ्याकूम)	१५०० -

(ख) पटके सवारी कर(वार्षिक)

सि.नं.	पटके सवारी करको विवरण	करको दर(रु.)
--------	-----------------------	--------------

१	बस, ट्रक	५०/-
२	लहरी(६ टायरभन्दा बढी)	१००/-
३	ट्याक्टर टुलो(४० हर्षपावरभन्दा बढी)	४०/-
४	मिनी बस, ट्रक	३०/-
५	निजी कार, भाडा कर	२०/-
६	ट्याम्पो	२०/-
७	विदेशी बस ट्रक	२००/-
८	विदेशी लहरी(६ टायर भन्दा बढी)	२००/-
९	विदेशी मिनी बस, ट्रक	१५०/-
१०	विदेशी कार/ट्याक्सी	१००/-

विज्ञापन करको बाषिक दर

सि.नं.	विज्ञापन करको विवरण	करको दर
१	साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा २५ वर्गफुट भन्दा माथि	रु. ५०/- प्रतिवर्गफुट
२	साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा २५ वर्गफुट सम्म	रु. १०००/- देखि रु. २०००/-
३	तुल ब्यानर एक हप्ताको लागि	रु. १००/- देखि रु. २००/-
४	तुल ब्यानर एक हप्ताभन्दा बढी एक महिनासम्म	रु. १५०/- देखि ३००/-
५	पोल ब्यानर एक हप्ताभन्दा बढी एक महिनासम्म	प्रति ब्यानर रु. ५०/-

मनोरञ्जन करको बाषिक दर

क)	मनोरञ्जन कर
१	प्रति टिकटको १० प्रतिशत बराबरको रकम
२	केवल नेटवर्कहरुको प्रति ग्राहक बाषिक रु. ६०/- केवल व्यवसायबाट

द्रष्टव्य :- अनुसूची-३ मा माथि उल्लेखित व्यवसायको स्थापना र बाषिक नविकरण करमात्र भएकोले यो कर पनि अलगबाट तिर्नुपर्नेछ ।

वहाल विटौरी शुल्कको दर

सि.नं.	वहाल विटौरी शुल्क	शुल्क प्रतिदिन
१	गा.पा. क्षेत्रको सार्वजनिक एवं ऐलानी जग्गामा संचालन भएका स-साना व्यवसायबाट दैनिक संकलन गरिने शुल्क	रु. १०/ प्रति वर्गफुट
२	गाउँपालिकाद्वारा निर्माण भएका घर, टहरा तथा हाट बजारबाट व्यवसाय संचालन भएको दिनमा संकलन गरिने शुल्क	रु. १००/-

सवारी पार्किङ्ग शुल्कको दर

सि.नं.	सवारी पार्किङ्ग शुल्क	दर
१	ठूला सवारी साधन	रु. १००/- बस पार्कमा
२	साना सवारी साधन	रु. ५०/ बस पार्कमा
३	अन्य शहरी क्षेत्रमा(सबै साना ठूला सवारी साधन)	रु. ५/-

सेवा शुल्क र दस्तुरको दर

सि.नं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर
१)	सिफारिस	
१	जन्म, मृत्यु, विवाह, बसोबास प्रमाणित लगायतको सिफारिस	१००/-
२	व्यक्तिगत घटना दर्ता बिलम्ब शुल्क	५०/-
३	नाम, ठेगाना संसोधन वा एकै व्यक्ति हो भन्ने प्रकृतिका सिफारिस	२००/-
४	राहदानी सिफारिस	३००/-
५	घरजग्गा दा.खा.नामसारी सिफारिस पाँच लाख सम्मको मुल्यांकनमा रु पाँच लाख देखी दश लाख सम्मको मुल्यांकनमा दश लाख भन्दा माथीको मुल्यांकनमा	७५०/- १०००/- १५००/-
६	घरबाटो प्रमाणित पाँच लाख सम्मको मुल्यांकनमा रु पाँच लाख देखी दश लाख सम्मको मुल्यांकनमा दश लाख भन्दा माथीको मुल्यांकनमा	७५०/- १०००/- १५००/-
७	पति पत्नीको सम्बन्ध विच्छेदको सिफारिस	३००/-
८	नाता प्रमाणित	२१०/-
९	पेन्सन कार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस	३००/-
१०	हकवाला संरक्षण सम्बन्धी सिफारिस/मालपोत बाहेक	३००/-
११	संघ संस्था दर्ता सम्बन्धी सिफारिस तथा नविकरण	५००/-
१२	सहकारी संस्था दर्ता	१५००
१३	निजी विद्यालय दर्ता र स्तर बृद्धि(प्रा.वि./नि.मा.वि./मा.वि.)	३,०००/-५,०००/-१०,०००/-

१४	काठ दाउराको सिफारिस	काठ ट्रिप ३५०/-, दाउरा ट्रिप २५०/-
१५	कोचिग कक्षा संचालन	१०००
१६	नम्बरी जग्गाको रुख कटानी प्रति रुख	१००
१७	गा.पा. बाहिर काठ निकाशी	प्रति टेक्टर १००० -
१८	अंग्रेजी रुपान्तरण प्रति सिफारिस	१०० -
१९	बंशजको नागरीकता सम्बन्धि सिफारिस	१०० -
२०	अंगीकृत नागरीकता सम्बन्धि सिफारिस	५०० -
२१	नाम छुटको सिफारिस/विद्यार्थीलाई	१०० -
२२	चार किल्ला प्रमाणित सिफारिस(१ कित्ताको रु.५००/- र सो भन्दा भन्दा भन्दा भन्दा प्रति कित्ता थप रु. ५०/- का दरले)	५०० -
२३	सनाखतको सिफारिस	३०० -
२४	जन्म मृत्यु सम्बन्धी सिफारिस ३५ (दिन सम्म निशुल्क)	५० -
२५	स्थायी बसोबास सम्बन्धी सिफारिस	५०० -
२६	नाम, थर, जन्म मिति संशोधन सिफारिस/विद्यार्थीलाई/ जिल्ला प्रशासनलाई	२०० - ५०० -
२७	सर्जमिन शुल्क	५०० -
२८	अमिन शुल्क	१५०० -
२९	विद्युत जडान सम्बन्धी सिफारिस	३०० -
३०	टेलिफोन जडान सम्बन्धी सिफारिस	३०० -
३१	निजी धारा जडान सम्बन्धी सिफारिस	३०० -
३२	चारित्रिक सिफारिस	३००
३३	वस्ती विकास शुल्क:२ रोपनीसम्म, सो भन्दा माथि ५ रोपनीसम्म प्रति १ रोपनी र सो भन्दा बढी प्रति १ रोपनी	क्रमशः २५,०००/-, १०,०००/- र ५,०००/-
३४	विद्युत, टेलिफोन, खानेपानी सम्बन्धी नामसारी सिफारिस	३०० -
३५	उद्योग स्थापना सिफारिस(अन्य निकायलाई गर्दा मात्र)	३०० -
३६	भवन निर्माणको साधारण स्वीकृत सम्बन्धी सिफारिस	५०० -
३७	छात्रवृत्ति सम्बन्धी सिफारिस	निशुल्क
३८	सिफारिसको विवरण सच्याई दिएको	सिफारिस शुल्कको ५०% (आधा)
३९	विविध सिफारिस(नयाँ)	२०० -
४०	जाती प्रमाणित	२१०-
४१	सगोल प्रमाणित	२१०-
४२	पोल्ट्री फर्म दर्ता सिफारिस दस्तुर	२१०-
४३	व्यवसाय दर्ता सिफारिस	२१०-
४४	घरबाटो भए/नभएको सिफारिस दस्तुर	१०००-
४५	नागरिकता प्रतिलिपी सिफारिस दस्तुर	२१०-
२)	अन्य सिफारिस	
१	निवेदन फाराम प्रति पाना	१० -
२	अनुसूची	१० -
३	निवेदन दर्ता शुल्क	१० -
४	भवन निर्माण दरखास्त फाराम	१००० -
५	पति पत्नीको सम्बन्ध विच्छेद निवेदन दर्ता दस्तुर	१०० -
६	परीक्षा सम्बन्धी दरखास्त फाराम शुल्क	१० -
७	कोटेशन फाराम शुल्क	आर्थिक नियमावली अनुसार
८	टेण्डर फाराम शुल्क	आर्थिक नियमावली अनुसार
९	निवेदन नक्कल प्रति पाना	कार्यालयले सार्दा १०/- आफैले सार्दा ५/-
१०	भरुवा बन्दुक नवीकरण दस्तुर	जिल्ला भर ५००/-, राज्य भर १०००/-
११	घर निर्माण नक्शाको नक्कल दस्तुर	प्रतिलला रु. २००/-
१२	मिलापत्र दस्तुर प्रति पक्ष	२०० -
	नोट : आर्थिक सहायताको हक कैलारी गाउँकार्यपालिकाले तयार गरेको आर्थिक सहायता कार्यविधि अनुसार हुनेछ ।	
३)	हैसियत प्रमाणित (सम्पत्ति मूल्यांकन)	
क)	ऋण र वैदेशिक रोजगारका लागि	
१	रु. १० लाख सम्म	१००० -
२	रु. २० लाख सम्म	१५०० -
३	रु. ३० लाख सम्म	२५०० -

४	रु. ४० लाख सम्म	३५०० -
५	रु. ५० लाख सम्म	४००० -
६	रु. ५० लाख भन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	५०० का दरले थप
ख)	अध्ययनका लागि	
१	रु. २० लाख सम्मको	१००० -
२	रु. ३० लाख सम्मको	१५०० -
३	रु. ५० लाख सम्मको	२५०० -
४	रु. ५० लाख भन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	२००/- का दरले थप
ग)	अंशवण्डा र दानबकसमा	३.(ख) मा लाग्ने रकमको ५० प्रतिशत
घ)	गाउँपालिकाले तत्काल(६ महिना भित्र) धितो मूल्यांकन गरेको सिफारिस पुनः नवीकरण गर्नुपर्दा जुन प्रयोजनको लागि गरिएको हो सोका लागि लाग्ने दस्तुरको १० प्रतिशत राजश्व लिनैछ ।	
ङ)	आय प्रमाणित गर्दा तपसिलको मूल्यले आधारमा दस्तुर लिने	
१	५ लाख रुपैयासम्म	प्रति लाखको रु. १००/-
२	५ लाख देखि १० लाख रुपैया सम्म	रु. १५००/-
३	१० लाख देखि २० लाख रुपैया सम्म	रु. २,०००/-
४	२० लाख देखि ५० लाख रुपैया सम्म	रु. २,५००/-
५	५० लाख देखि १ करोड रुपैया सम्म	रु. ३,५००/-
६	१ करोड भन्दा माथि	रु. ५,०००/-
४)	सरसफाई शुल्क	
१	आंशिक रुपमा सरसफाई हुने क्षेत्रमा मासिक	२५ -
२	नियमित रुपमा सरसफाई हुने सफा सडक र राजमार्ग क्षेत्र बाहेकमा मासिक	४० -
३	नियमित रुपमा सरसफाई हुने क्षेत्र सफा सडक र राजमार्गमा मासिक	६० -
४	ठूला होटल, नाई, हस्पिटल, बोर्डिङ्ग स्कूल तथा क्लिनिक व्यवसायहरुको मासिक	७५ -
५)	सेक्सन ट्यांक/लोडर टिपरको भाडा	
१	सक्सन ट्यांक गा.पा. क्षेत्रभित्र प्रत्येक पटक/प्रति ट्यांकर	२५०० -
२	सक्सन ट्यांक गा.पा. क्षेत्र बाहिर प्रत्येक पटक/प्रति ट्यांकर	५००० -
३	सेप्टिक ट्यांक प्रयोजनको लागि ट्याक्टर प्रयोग गरेमा प्रति ट्याक्टर	१००० -
	नोट : भाडामा लैजाने व्यक्ति/संस्थाले इन्धनखर्च, चालकको भत्ता समेत व्यहोर्नुपर्नेछ । साथै उक्त साधन भाडामा लैलादा कार्यालयबाट हिडेको समय र आइपुगेको समय एकतर्फी समय मात्र गणना गरिनेछ	चालक/हेल्पर भत्ता ५००/३००/- गा.पा.बाट बाहिर भत्ता ६००/६००/-
६)	घर नक्शापास दस्तुर	
	अ) घर नक्सा पास सम्बन्धी दस्तुर	
सि.नं.	भौतिक संरचनाको विवरण	करको दर (प्रति ब.फी.) रु.
१.	आर.सी.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर	
क)	भुईँ तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	४
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	५
	१२०१ भन्दा माथी	६
ख)	पहिलो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	५
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	६
	१२०१ भन्दा माथी	७
ग)	दोश्रो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	६
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	७
	१२०१ भन्दा माथी	८
घ)	तेश्रो तला वा सो भन्दा माथी प्रत्येक तलाको	१०
२.	लोड बेरिंग घर (सिमेन्टको जोडाई ईट्टाले बनेको न्यूनतम २३-३५ से.मी मोटाई)	
क)	पहिलो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	२
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	३
	१२०१ भन्दा माथी	४

ख)	दोस्रो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	३
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	४
	१२०१ भन्दा माथी	५
ग)	तेस्रो तला	५
३.	लोड बेरिंग घर (सिमेन्टको जोडाई दुगा बनेको न्यूनतम ३५ से.मी मोटाई)	
क)	पहिलो तला	२.५
ख)	दोस्रो तला	३
४.	माटोको जोडाईमा इट्टाले बनेको (न्यूनतम २३-३५ से.मी. मोटाई)	१.५
५.	माटोको जोडाईमा ढुंगाले बनेको (न्यूनतम ३५- ४५ से.मी. मोटाई)	१
६.	घर नक्सा अनुगमन शुल्क	आर.सि.सि. रु. ५/- र अन्य रु. ३/-

आ) पुराना घरहरुको हकमा नक्शा अभिलेखीकरण आर.सी.सी का लागि प्रति वर्ग फिट रु. १०.५ र लोड वेरिंग घरको रु. ७ दरहरुलाई कायम गर्ने ।

आ) साधारण स्वीकृतिका लागि फिल्ड शुल्क, सर्जिमिन शुल्क लिई सर्जिमिन गराई मात्र स्वीकृति दिने ।

इ) नक्सापास क्षेत्र भन्नाले यस कैलारी गाउँपालिका भित्रको सम्पूर्ण क्षेत्रमा निर्माण भएका वा निर्माण गरिने भवनलाई मानिनेछ ।

पर्यटन शुल्कको दर

सि.नं.	विवरण	वार्षिक करको दर
१	आन्तरिक	१००/-
२	बाह्य	५००/-

- आ.व. २०७७/०७८ का लागि नदी जन्य पदार्थको संकलन उत्खननको वार्षिक ठेक्का अंक मु.अ. कर सहित रु.५,००,०००। (पाँच लाख) मात्र कायम गरी ठेक्का गर्ने स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसलाई अनुमोदन गर्नुका साथै रोयल्टी संकलन उत्खनन गरेबापतको दर समितिकै सिफारिसका आधारमा तपशिल बमोजिम कायम गर्ने निर्णय गरियो ।

(क) प्रति ट्रेक्टर (दुई पाँघ्रे) रु.३५०/- (मु.अ.कर सहित)

(ग) प्रति ट्रेक्टर (चार पाँघ्रे) रु.७००/- (मु.अ.कर सहित)

(क) प्रति ट्रक रु.८००/- (मु.अ.कर सहित)

(क) प्रति टिपर रु.१२००/- (मु.अ.कर सहित)

पुनश्च :(१) यस गा.पा. भित्रका बाँसिन्दाले घरयासी प्रयोजनका लागि गाडामा संकलन उत्खनन गरेमा कर नलाग्ने यदि व्यवसायिक प्रयोजनका लागि संकलन गरेमा प्रति गाडा रु ५० तिर्नु पर्नेछ ।

- पुन : प्रयोगका लागि गा.पा.बाट बाहिर निकाशी गरिने कवाडी मालसमानको कवाडी करको वार्षिक ठेक्का अंक मु.अ. कर सहित रु. १,००,०००/- स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

कवाडी करको समानको दर रेट तपशिल बमोजिम लागू गर्ने निर्णय गरियो

क्र.स.	समानको विवरण	ईकाई	करको दर	कैफियत
१.	फ्रिण्डु (प्राकृतिक र कृतिम उनका टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
२.	गार्मेन्ट कपडाको टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
३.	जलेको मोबिल	प्रति के.जी.	रु. १	
४.	जुट र पालिष्टको बोरा	प्रति के.जी.	पैसा ५०	
५.	कार्पेटको टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
६.	टायर टुव	प्रति के.जी.	रु. २	
७.	थोत्रो टिन	प्रति के.जी.	रु २	
८.	परानो ड्रम	प्रति के.जी.	रु. २	
९	पुरानो कागज	प्रति के.जी.	रु. १	
१०	अखबार पुरानो (न्यूज प्रिन्ट)	प्रति के.जी.	रु. २	
११	अन्य कागज (कार्टुन समेत)	प्रति के.जी.	रु. २	
१२	फलाम	प्रति के.जी.	रु. २	
१३.	अन्य धातु (तामा पितल)	प्रति के.जी.	रु. ४	
१४.	थोत्ररिएको काम नलाग्ने मेसिनरी औजार	प्रति के.जी.	रु. २	
१५	पोलथिन पाईपका टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
१६	सिसाका धलो तथा टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
१७	काँचको धुलो तथा टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
१८.	कोक तथा अन्य पेय पदार्थका बोतल	प्रति गोटा	५० पैसा	

१९.	बियरका बोटल, मदिराका बोटला तथा अन्य बोटल	प्रति गोटा	५० पैसा	
-----	--	------------	---------	--

- हाल ठेक्का पट्टा व्यवस्थापन भई सकेको बाहेकका ताल एवं पर्यटकीय क्षेत्रका सम्बन्धमा कर/ठेक्का रकम व्यवस्थापन गर्नु परेमा गरिने समयमै गाउँपालिकाबाट व्यवस्थापन उपयुक्त हुने निर्णय गरियो ।
- यस गा.पा.बाट आन्तरीक आय सम्बन्धि ठेक्का लिने पक्षले आफुले कबोल गरेको रकम सम्झौताका बखत अग्रिम एक मुष्ट बुझाएको खण्डमा कबोल गरेको रकमको मु.अ. कर बाहेकमा १०% छुट दिने राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो ।
- यस गा.पा लाई तिर्नु पर्ने मालपोत भुमिकर, घरकर लगायतका अन्य कर दस्तुर करदाताले पौष मसान्त सम्ममा बुझाएमा पारित गरिए अनुसारको दर लाग्नेछ भने पौष मसान्त देखि अषाढ मसान्त सम्म बुझाएमा थप २५% जरीमाना लाग्ने छ । त्यसैगरी साल बसाली गरी बक्यौता तिर्न आएमा तोकिएको कर दस्तुर मालपोत भुमिकरको प्रति बर्षको दोब्बर हदै जाने गरी गा.पा.लाई बुझाउनु पर्ने छ ।
- यस गा.पा. भित्रका बाँसिन्दालाई गा.पा.को कर दस्तुर तिर्ने सम्बन्धमा जागरण दिनका लागि सबै वडाका जनप्रतिनिधि, भलमन्सा, बजार समितिका मुख्य पदाधिकारीलाई अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो
- यस गा.पा. भित्र परम्परागत रूपमा संचालित घाटहरुमा गा.पा.ले ठेक्का पट्टाका माध्यमबाट आय संकलन गर्दै आईरहेकोमा उक्त घाटहरुको ठेक्कापट्टालाई आगामी आ.व. पनि निरन्तरता दिदै बढा बढ गर्दै मु.अ. कर सहित स्थानीय राजश्व परामर्श समितिका सिफारिसका आधारमा तपशिल बमोजिमको दर निर्धारण गर्ने निर्णय पारित गरियो

तपशिल :

- खरेट्टी घाट वा.न.६ : ५०,०००/-
- भितरी घाट वडा नं.४ र निमुवाबोधि घाट रु ५,००,०००/-
- राजघाट, ५, गोवरैला घाट .५ ,बडका पलियाघाट ५, हौसलपुर घाट वडा नं.७ रु ७,००,०००।
- ठेक्का व्यवस्थापन गर्नु पर्ने घाट : खरेट्टी, बनकट्टा, भित्तरीया घाट, निमुवाबोधि घाट, हौसलपुर घाट
- गाउँपालिकाको प्रमुख आय श्रोतका रूपमा रहेका ताल तलैयाहरुलाई चुस्त दुरुस्त रूपमा व्यवस्थापन गर्न अपरिहार्य रहकेकोले सो सम्बन्धमा स्पष्ट योजना बनाई ताल तलैया एवं पर्यटकीय स्थलहरुको व्यवस्थापन गर्न गा.पा.लाई सिफारिस गर्ने तथा राजश्व शाखा चुस्तदुरुस्त गर्न शाखामा कर्मचारीको व्यवस्थापन गर्ने सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो ।